

DOX HOLIDEJ

broj
27

grad
bez milosti

★ CENA 5 DINARA ★

Frenk Larami

GRAD BEZ MILOSTI

Naslov originala:
FRENK LARAMI —
„THE LAW OF THE GUN”

Copyright 1974 by
UNIVERSUM PRESS
SVA PRAVA PRIDRŽANA

Izdaje i štampa NIP „FORUM”, Novi Sad, Vojvode Mišića 1.
Odgovorni urednik: Svetozar TOMIĆ

Osiobođeno osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog
sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine,
broj: 413—279/73. od 10. maja 1973. godine.
1. jul 1974.

Čovek sa zvezdom ispružio je levu ruku napred, prema Doku Holideju.

— Predajte mi vaše revolvare — rekao je.

Džordžijanac se naslonio na ivicu šanka i zaokružio pogledom po došljacima u salunu.

Bilo ih je četvorica, poređanih u jednom redu, s rukama na opasačima i spremnih da na šerifov mig potegnu svoje oružje i izrešetaju stranca u tamnom odelu.

— Šerife — uzvratio je kockar po lako — nikada dosada nisam predavao svoje koltove. Neću to da učinim ni sada.

U salunu je nastupila stravična tišina.

— Morate se odlučiti — dobacio je šerif — Ili oružje, ili da napustite grad u roku od deset minuta.

Holidej se nasmešio uglovima svojih usana.

— Taman dovoljno da popijem svoj brendi — reče.

I okrete im leđa.

Bilo je to u Džeriku, Nevada, zapadno od Snejk planina.

Novo poglavlje u Holidejevom životu ispisaće taj grad počev od toga dana, kada je kroz mali prozor svoje čelije Bart Denijels posmatrao vešala spremljena za njega i njegove prijatelje...

Šerif Džerika izvukao je svoj džepni sat i počeo da odbrojava sekunde.

Što je vreme više odmicalo, legendarni kockar je sve laganije ispijao svoje piće na najveći užas Lua Dagliša, vlasnika saluna „Vasač”.

Šerif Gordon Džekobs bio je zauzet samo svojim časovnikom.

Ostali su stavili dlanove na drške svojih koltova i čekali. Nisu imali milosti ni za koga. A svaki stranac u Džeriku mogao je da bude uhoda ili pomoć za osuđene na smrt.

A jedva sat ranije, u „Vasač” salunu, čovek iz Džordžije naleteo je na neobičnu priču, iz usta Lua Dagliša, najbrbljivijeg i najhrabrijeg krčmara u tom delu, u srcu Nevada.

Na tabli putokaza, čiji je vrh bio okrenut prema naselju, bilo je krupnim slovima napisano „DŽERIKO“.

Ispod toga, neveštīm, štampanim slovima bio je zalepljen plakat sa dve rečenice.

„Strancima ulaz zabranjen. U krajnjoj nuždi javiti se prvo šerifu Džekobsu“.

Holidej nije uradio ni jedno ni drugo.

Prošao je pored opomene samo je okrznuvši pogledom.

Putovanje kroz Veliki Basen bilo je zamorno, predeli suvi i neprijateljski, naselja i kuće su se mogli na prste nabrojati.

A ovde, pred Džerikom, neko je zbijao šale sa plakatima o zabranjenom prolazu.

Hrana za Miga i dobar brendi za njega, to je bilo sve što je kockar zahtevao tog aprilskog jutra.

Ujahao je u grad obasjan suncem.

Kiše su njegovu ulicu izrovale i išarale u stotinama tragova. Bio je to splet kolskih otisaka točkova, potkova konja, potpetica čizama...

Prljavi prozori sada su se pokazali, na suncu, u svoj svojoj zapuštenosti. Sasušeni zidovi i proređene daske na njima zjapili su svojim tamnim prorezima na prolaznike. Pod nogama su škripala stepeništa i daščani podovi, cijukala vrata na prodavnicama, a nedaleko, udarci kovačkog čekića o nakovanj, ličili su na zvuk crkvenih zvona preko brda.

Natpis „Vasač“ saluna bio je najupadljiviji onima koji su dolazili

u Džeriko sa njegove zapadne strane.

Vlasnik Lu Dagliš imao je i malu štalu, prihvatilište za konje, pozadi krčme, pa kockar nije morao da ide daleko da bi se pobrinuo za svog šarca.

Retki prolaznici su zastajali i zurili u neobično odevenog stranca.

Jedna starija žena brzo se prekrstila i zamakla u prvu radnju.

Činilo se da nepoznati sve to ne opaža. Kao da je dremao u sedlu, ne što oborene glave, dok mu je obod šešira senčio oči.

Krčmar Lu Dagliš slučajno se zatekao ispred ulaza svog saluna i opazio novo lice u Džeriku.

I to kakvo lice!

Dagliš je bio srednjeg rasta, još očuvanih mišića, ali već povijenih leđa od neprekidnog rada za barom. Tek je prevaleo pedesetu; kosa na te menu bivala mu je sve ređa i svetlija, a četvrtasta brada sa snažnim vlicama polako je zoboravljala kako izgledaju sapunica i brijač.

Kažu za Dagliša da je sa keceljom odlazio i u postelju. Kao da je nikada nije skidao sa sebe: bila je na njemu u krčmi, ali i u gradu, kada bi trknuo da nešto nabavi ili dozove nekog. Bila je to kecelja od grubog, punog platna, toliko zaprljana, da je nikakva voda više nije mogla izbeleti. Imala je veliki džep na desnoj strani i dosezala je Daglišu skoro do samih kolena.

Krčmarevo lice se izdužilo kada je primetio da stranac jaše prema salunu, a ne prema šerifovoj kancelariji!

Čovek koji je pod svojim krovom

imao najrazličitije goste pod nebeskom kapom Zapada, smesta je osetio da stranac pripada posebnoj vrsti ljudi: kockarima i revolverašima.

Međutim, lice tog čoveka nije se slagalo s uobičajenom predstavom o takvim momcima koji su lutali od grada do grada, u potrazi za pokromom i bržim od sebe.

Bilo je to pravo aristokratsko lice, negovano i hladno.

Dok se malo izdizao u sedlu da bi sjahao, Dagliš je uočio strančev vitak stas i duge, tanke prste koji su odlagali uzde i prihvatili jabuku sedla. Dugi krajevi kaputa malo su se pomerili pri tome u stranu i on zapazi drške koltova ukrašene slonovačom!

Takve koltove mogao je da nosi samo onaj ko ih je mogao u pravom trenutku upotrebiti.

A kada je ukrstio pogled sa njim, krčmar je bio siguran da će nove nevolje zadesiti Džeriko...

Ledenoplave oči čoveka u crnom podsetila su ga na sjaj glečerskih jezera na Snejk planinama.

— Karlose! — povikao je Dagliš.

Vrata su se otvorila i čupavo stvaranje od dvanaestak godina dobaulja do Dagliša. Bosonogi potomak indijanskih plemena, crne kose i ta mne puti, odmah se stvorio kraj krčmara na njegov poziv. Usta su mu bila puna nečega i trudio se da to što pre proguta.

— Odvedi konja! — pokaza mu rukom Dagliš.

Karlos se stušiti niz stepenište pre ma šarcu i Holidej predade uzde dečaku.

Krčmar je sačekao stranca dok mu se nije približio sasvim.

— Niste pročitali ono tamo, na tabli? — upitao je krčmar, pokazujući glavom na zapad.

Kockar je malo zabacio obod svog šešira na čelo.

— Pročitao sam samo reč salun — rekao je mirno — a to mi je dovoljno.

I prođe pored njega.

Dagliš krenu za njim, zbunjen ovom bezumnom hladnokrvnošću i drskošću.

Ko bi to mogao biti?

Najmljeni revolveraš Natan Denijels? Ili možda federalni maršal koji ne želi da se javno predstavlja? Svaki drugi odgovor bio bi nemoguć za takve prilike. Na kockanje niko više nije mislio, a najbrži revolveraši sahranjeni su u Džeriku pre ravno godinu dana.

U salunu se nalazio samo jedan polupijani gost, kraj šanka. Bio je „okačen“ o njega jednom rukom, dok je drugom čvrsto stezao čašu.

Lu Dagliš obiđe svoj bar, ne skidajući pogled sa Doka.

Gost kraj šanka izbuljio se za trenutak primetivši stranca i samo je uspeo da promrmlja.

— Hej!...

Kockar se maši po svoju cigaretu.

— Brendi! — rekao je Daglišu. Ali krčmar kao da ga nije čuo.

— Ja bih vam preporučio da produžite put, mister — rekao mu je poverljivo. — Zažalićete ako taj brendi počnete da pijete.

Holidej podiže pogled.

— Zar je otrovan? — upita nemarno.

— Ne, — namršti se Dagliš. — Ali otrovan je ovaj grad...

— Popiću brendi, a ne Džeriko.

Zategnuto lice Lua Dagliša malo popusti. Na kraju krajeva, momak nije bio glup. Pročitao je već on upozorenje, a to što je i pored svega ujahao u grad moglo je da znači da se ničega ne plaši i da mu opasnost nije nepoznata.

Dagliš skide bocu i malo je obrisao krpom.

— Ja sam vrlo radoznao i brbljiv — rekao je krčmar, nasuvši piće. — Ali to ne činim iz drugih pobuda osim sopstvenih, hoću da vam dam do znanja da je ovo trenutno mrtav grad...

Kockar je ćutao, izbacujući kolutove dima u tavanicu.

— Sve je zamrlo — nastavi Dagliš. — Stranci ne dolaze već dva dana, a oni koji zalutaju, vraćaju se odmah ili završe u zatvoru! To će se desiti i sa vama kad Džekobs sazna da ste stigli...

— Ne brbljaj, Lu! — umeša se gost kraj šanka.

Krčmar se okrete besno prema njemu.

— Zaveži ti, Garete! Ako već imaš nameru da trčiš do šerifa i javiš mu novost, gubi se smesta! Mene neće zaplašiti njegova značka!

— Ovog puta nisam čuo tvoje reči — progundao je Garete, ispijajući svoj viski.

— Onda ću da ponovim! — predloži Dagliš.

— Bolje nemoj... — odbi ovaj rukom, teturajući se prema izlazu.

Dagliš je prezrivo gledao za njim.

— Sve se ponavlja — reče muklo. — Uskoro će ovamo stići Gordon Džekobs sa svoja tri pomoćnika, tražiće od vas oružje i strpati vas u zatvor. Ako odbijete, ustreliću vas ili u najboljem slučaju dati šansu da se za pet minuta počistite iz Džerika!

— Zvuči uzbudljivo! — primeti kockar. — Ali ovaj brendi je zaista dobar, da vredi sačekati šerifa...

Dagliš je podigao obrve visoko.

— Još niste svesni u šta ste upali! — rekao je. Bili su sami u salunu pa je mogao glasnije da govori. — Svi čekaju Natana Denijelsa da dođe!

Holidej ispi brendi, razmišljajući da li da se opredeli za još jedan.

— Ko je to Denijels? Novi sveštenik?

Dagliševe obrve se popeše još više na čelo.

— Terate li šegu sa mnom, mister? — zapitao je, stisnutih zuba.

— Zašto bih?

— Ne znate ko je Natan Denijels?

— Zar moram znati?

— Niste onda iz ovih krajeva... Odakle dolazite?

— S Atlantika — odgovori kockar, svestan da uistinu i ne laže. — Iz Bostona u državi Džordžija.

— Dožrdžija! — zgranu se Dagliš. — Pa kog đavola tražite na drugom kraju sveta?

— Nekog đavola tražim — primeti kockar — ali nekog đavola i nosim u sebi...

I tada se seti bolova u prsima i napada kašlja u Ebilejnu. Tada mu

je prvi put palo na pamet da na sebe potegne kolt i skрати muke.

Lu Dagliš je postajao sve ljubopitljiviji.

— Da li ste ovuda u prolazu ili vam je Džeriko cilj?

Međutim, Džordžijanac više nije imao nameru da prima na sebe obavezu da zadovoljava krčmarevu radoznalost.

— Popiću još jedan — presekao ga je.

To je za Dagliša bio jasan znak da neće dobiti sve odgovore na svoja pitanja.

— Ja jesam brbljivac — kazao je potom — ali šta bih drugo mogao da budem? Ovde se skupljaju razni ljudi, sa raznim žigovima prošlosti i putevima pred sobom. Šta ćete, neki mi se sami ispovede, nekima se popnem na glavu dok mi ne ispričaju ono što me interesuje... Sa vama to ne vredi — dodao je, osmejući se.

Dagliš je imao zelenkaste oči i široka usta. Kada se smejao, usne su mu se razvlačile, a oči nestajale u tamnomodrim podočnjacima.

— Vi ste brbljivac — javi se kockar — ali i hrabar čovek.

Krčmar zastade.

— Po čemu to zaključujete?

— Ispod kecelje nazirem deo nekog oružja — odgovori kockar.

Dagliš se ponovo osmehnu.

— To bi malo ko primetio — rekao je, vrteći glavom — ali vi imate zaista oči! A mogu da se kladim da ste majstor na revolverima... i kartama.

— I vi imate oči! — uzvрати mu Dok, prihvatajući svoj brendi.

— Onda neka ovo piće bude na moj račun!

Na ulazu se pojavi nečija senka.

Bio je to pijanac Garet, kome je virila samo glava. Nije verovao svojim očima da je stranac još uvek u salunu s krčmarom. Taj je samo sebi potpisivao presudu.

— Zar nisi otpuzio pred Džekobsa? — dreknu na njega Dagliš i Garetovo lice iščeze sa ulaza.

— Ovog puta će zaista da ga dovede — zaključi krčmar, uzdahnuvši. — Zašto ne odete dok imate vremena?

— Nema tog zakona koji će me isterati odavde — primeti kockar. — Nisam na poternicama.

Dagliš odmahnu rukom.

— To nema veze! — povikao je. — Svaki stranac je sumnjiv dok je Denijelsov mlađi brat u zatvoru... Maršal hoće da postavi klopku i ne želi da mu bilo ko to onemogući.

Kockar izvadi iz unutrašnjeg džepa špil karata i počeo ih ređati na šank.

— Izgleda da ću morati da čujem tu priču — reče.

— O Denijelsu?

— O Džeriku.

Lu Dagliš dohvati još jednu čistu čašu i stavi uz Holidejevu. Zatim u obe pasu piće.

— Ne znam mnogo o tome... — rekao je, istresavši sadržaj čaše u grlo. — Natan Denijels je vrlo popularan... ali među šerifima i lovcima na ucene. Tragaju za njim već dve godine, a suma na njegovu glavu popela se već na deset hiljada dolara. Pravi mamac! Međutim, ni-

kad ga nisu uhvatili, a jedva znaju kako i izgleda...

— Ubica?

— Pre bi se reklo da je lopov, mada ima za sobom i nekoliko leševa. Zna li šta je u tome čudno? Denijels pelješi samo banke i krupne zverke, nikada rančere ili krčmare! U tome je njegova prednost nad sličnim banditima: mnogi bi se lažno zakleli da ga nikada nisu videli, iako je prenoćio pod njihovim krovom!

— Pa i vi?

Dagliš sleže ramenima.

— Nisam još došao u iskušenje — reče. — Ali ja, vam govorim ono što sam i sâm čuo. Hvatanje Natana Denijelsa biće pravo bogatstvo za onog koji to uspe. I slava, naravno. Zbog toga je naš maršal zapeo da to obavi, sad ili nikad. Pomoću Barta...

— Nije mi sve najjasnije — primeti Holidej.

— Biće — uveri ga krčmar. — Bart Denijels je Natanov rođeni brat!

— Pretpostavljam da je ovde, zatvoren?

— U pravu ste! — dočeka ga Dagliš. — Jedna razbojnička trojka pre dva dana pokušala je da provali u poštu, gde se nalazila vreća sa novcem „Flečers kompanije“ iz Tonope. Jedan je ranjen, a preostala dvojica uhvaćena. Možda se nikada ne bi saznalo koga Džeriko ima, da se mladić nije izdao. Kad su počeli da ga tuku, povikao je da će im se Natan svima osvetiti! Tako su saznali da je Denijelsov brat zarobljen. A znate šta još? Taj jedva ima sedamnaest godina!

— Ne mogu ga obesiti! — sleže ramenima kockar.

— Vraga! Učiniće oni to ako se Natan ne preda. Očekuju da će on već čuti za to i doleteti.

— Ne izgleda mi da je tako naporan.

— Brat je u pitanju! Taj mladić je prvi put umešan u pljačku. Prvi put! Nikoga dotle nije ubio ni orobio, ali prohtelo mu se da pođe slavnim stopama svog starijeg brata, umešao se u jednu prosečnu bandu, i zaglavio!

— Kako sve to znate? — upita kockar.

— Ispričao mi je Klint Mejers, naš sveštenik. Njemu se Bart ispovodio, a s obzirom da Mejers voli krišam da... znate... omiriše viski, ja sam saznao za to. A bolje da nisam! Dve noći već slušam udarce čekića: grade vešala, ali polako, bez žurbe. Čekaju da Denijels dođe i preda se, inače, ode bratu glava!

— Taj Denijels... on može da dođe, a da se ne preda? — primeti kockar.

Dagliš zavrte glavom.

— Neće reskirati. Džekobs je obećao da će ubiti Barta ako ovaj ne dojaše sam i preda se zakonu u ruke. A predati se može da znači samo jedno, smrt. Znači, Natan nudi svoj život u zamenu za bratovljev.

Džordžijanac se za trenutak zagledao u Dagliša kao da je on svemu tome krivac.

— Kakav je ovo grad? — upita tiho. — Spremaju vešala za dečaka, bez suđenja, prete da će ga obesiti ako se ne preda njegov stariji brat...

Šta kažu ostali ljudi na to? Pretpostavljam da gledaju svoja posla?

— Baš tako! — klimnu glavom krčmar. — I Džekobs to dobro zna, zato se ponaša onako kako se njemu sviđa.

Kockar sleže ramenima.

— Uostalom — dodade — mene se to ne tiče.

— Ticaće vas se, ako ostanete dalje ovde — dobaci krčmar, provirujući iznad Holidejevog ramena prema vratima. Iznad njih video je dobar deo ulice na suncu. — Ona ispičutura Geret već je otkucao šerifu da ste stigli u Džeriko, kod mene, umesto kod Džekobsa na saslušanje!

Tako je predstavnik zakona ušao u „Vasač” salun praćen trojicom novoimenovanih pomoćnika i zatražio oružje od došljaka.

•
• •

Šerif Džekobs je mirno posmatrao kako velika kazaljka na džepnom satu opisuje svoj poslednji krug. A ispred Dok Holidej je ležerno stajao pored šanka kao da se sve to njega nimalo ne tiče.

— Imate još pola minuta, mister! — opomenuo ga je šerif.

— U tom slučaju — odazva se kockar — mogao bih naručiti šunku sa jajima. Važi li, mister Dagliš?

Krčmar je zurio u Džordžijanca kao u sablast.

Nebesa!

Bilo je to igranje živcima kakvo nije sreo u svom životu!

Ili je stranac bio pakleno siguran

u sebe, ili je imao napolju nekoga ko će mu priskočiti u pomoć zadnjih sekundi. Zar bi inače mogao mirno da naručuje doručak, kada iza sebe ima tri para koltova koji će ga naterati da otrči napolje ili padne na pod ako pokuša bilo šta drugo...

— Odlazite! — prosiktao je krčmar kockaru. — Šerif se ne šalil! Imate još vremena!

— Ne ide mi se — oteže kockar i polako se iskrenu na bok. Pogledom je prošao preko lica šerifa i njegovih pomoćnika. — Ako me sreća bude poslužila, prvo će umreti šerif, a onda bar dvojica ostalih... Samo, nisam još odredio koju dvojicu!

Džekobs za trenutak zaboravi na sekunde.

Podigao je divlji odsjaj svojih očiju naviše, prema drskom strancu i procenio njegove reči.

Nisko pripasani koltovi, revolveri sa niklovanim cevima i ukrasnim drškama... služe li nečemu boljem osim hvalisanju? Međutim, strančev pogled dao je smrtonosni prizvuk njegovim rečima. Oči kao od leda skovane, plave, nedokučive, neustrasive...

Pomoćnici su šakama obuhvatili drške svojih revolvera.

Trebalo je da Džekobs da znak.

Ali, strančeva mirnoća na vreme je opomenula čuvara zakona da su, ovog puta, šanse bile skoro podjednake.

— Možete još da odete! — dobacio mu je maršal.

— Možda ću otići — reče kockar — ako sklonite taj sat i njuške ovih

smrtnika. Inače će otići u pakao, sa mnom ili bez mene, svejedno!

Lu Dagliš se pomeri u stranu.

Ovo je bilo više nego što je mogao da očekuje. Čovek u crnom ode lu bacio im je u lice uvredu! Njima, anđelima čuvarima Džerikal!

Džekobs ustuknu korak natrag, a to učiniše i ostala trojica.

Više nije bilo dileme: stranac je morao da umre!

Nije poslušao šerifov nalog, odupro se da preda oružje i na javnom mestu vređao zakon!

To je bila nepotpisana umrlica za drskog napasnika!

Ali Gordon Džekobs je još uvek oklevao. Nešto na tom strancu ga je pakleno opominjalo da se pripazi.

— Šta si mu sve izbrbljao, Lu? — upitao je krčmara, mada nije skidao oči sa kockara.

— Ništa posebno, šerife! — odgovori ovaj. — Novosti u Džeriku koje svako dete zna.

— O Denijelsu?

— Zar je to tajna? Nigde niste napisali da se usta moraju držati zatvorena!

— To ću napisati, ali samo za tebe! — zareža šerif. — Ne želim stran ce u gradu pre nego što spetljamo Natana! To dobro znaš!

— To već dugo traje — promrm- lja Dagliš.

— Trajaće onoliko koliko ja budem hteo! — reče Džekobs. — Inače, zatvoriću ti lokal!

— On je i ovako zatvoren, sve su mušterije razjurenene...

— Onda ću ti ga zapaliti! — zapreti šerif ozbiljnim glasom. Nije

bilo dvoumljenja, to je zaista i mi- slilo!

— Možda me možete i ubiti? — ironično mu dobaci krčmar.

Džekobsovo lice posive. Teškom mukom se savladao da ne plane. Ipak, uspeo je da proguta psovku i da mirno izusti:

— S tobom ću posle — rekao je polako. — Sad je na redu tvoj po- slednji gost...

Gordon Džekobs je bio krupan čovek, neodređenih godina i tamne kose. Dobrom posmatraču ne bi iz- makla činjenica da on brižljivo far- ba i skriva sede vlasi, ali to mu se moglo zameriti samo iza leđa, nika- ko u lice.

Nosio je običnu košulju drap bo- je, raskopčanu na prsima i povrnu- tih rukava. Oko vrata bljeskao se tanak zlatan lančić sa priveskom u obliku krsta. Pantalone je nosio uvučene u čizme visokih sara, odav- no čišćenih i pranih. Imao je guste obrve i brkove potkresane nad gor- njom usnom. Na vrhu brade stajala mu je jamica, kao lim ulubljen ne- kim tupim predmetom.

Njegovi pomoćnici nisu mnogo zaostajali za njim ni u ponašanju ni u odevanju. Izgledali su napreg- nuti i neispavani, nije im bilo do pričanja. Umeli su samo da opale i skoče u sedlo. A to je Džekobsu bilo najpotrebnije.

Najzad je i on spustilo ruku niz bok.

Holidej je uvideo da je igra pri kraju. Brinulo ga je samo Daglišo- vo komešanje iza leđa, nije želeo da

ga neki zalutali metak slučajno pogodi.

Kockar protiv zakona, zvučalo je neverovatno, ali u poslednje vreme Holidej je nailazio na čudne šerife duž svog puta. I bilo mu je dosta bežanja i sklanjanja. Bez obzira na sve, nije trpeo da bude progнан iz grada samo zato što je svratio na piće.

Uostalom, još uvek se nadao da će šerif odustati od namere da puca.

— Neka ostavi oružje kod mene! — javi se Dagliš, ali ga Džekobs samo preseče pogledom.

— Neka ostavi kosti — rekao je i pognuo se.

Istog trenutka, sa ulice dopre do njih topot konja i oblak prašine razveja se pred ulaznim vratima „Vasač” saluna.

— Šerife! — proderao se neko spolja.

Odluka je bila za trenutak odložena...

Džekobs se ispravi.

— Motrite na njega! — dobacio je svojim pomoćnicima i izišao na polje.

Sačekao ga je na tremu mladolik kauboj, posut prašinom i obliven znojem od glave do pete. Nije stigao ni konja da priveže za gredu. Skinuo je svoj izgužvani šešir i počeo njime da se hladi. Čekajući Džekobsa, premeštao se s noge na nogu i željno pomišljao na hladno pivo u Daglišovom aparatu na kraju bara.

— Dakle? — oslovi ga Džekobs.

Parker se osvrnuo oko sebe, kljubujući se zadovoljno.

— U redu je, šerife — rekao je poverljivo. — Išao sam u Šangri, gde ste mi rekli da se mota Natan Denijels. Ispričao sam u dva saluna celu situaciju u Džeriku.

Džekobs se počeo iza uha.

— Misliš da će saznati? — pitao je, više za sebe.

— Govorio sam tako glasno da su svi oko mene čuli. Neko će ga sigurno obavestiti i on će doleteti ovamo...

— Sada jezik za zube... i nestani! — naredi mu šerif. — Ako čujem da oko pričaš...

— Biću kao grob! — obećao je mladić, povlačeći se natrag.

— I bićeš, ako ne budeš ćutao — obeća mu Džekobs.

Parker se izgubi.

Čuvar zakona u Džeriku zamišljeno se vrati natrag, u salun.

Na samom ulazu zastao je, razrogačenih očiju.

Njegovi pomoćnici, sva trojica, stajali su na istom mestu na kome ih je ostavio, ali sa rukama podignutim uvis!

Kraj njihovih nogu ležali su opasaci.

Za šankom, Lu Dagliš se pakosno cerio, naslonjen laktovima o bar.

Stranac u crnom bio je nestao!

Gordon Džekobs je stajao zbunjeno neočekivanim prizorom. Samo nekoliko minuta ranije slika je bila drugačija.

— Šta to, do đavola, radite? — grmnuo je sa ulaza na svoje pomoćnike.

Tog časa kao da je sa njih nestalo

neke čudne začaranosti. Spustili su ruke i, psujući, dograbili opasač sa poda.

— Šta se desilo? — pitao je Džekobs, sevajući očima.

— Razoručao nas je — promrm-ljao je najstariji među njima, Milt Vajs. — Odjednom je potegao kol-tove i naredio nam da otkopčamo pojaseve...

— Naredio? On vama? — kipteo je Džekobs.

— Povukao je kao munja... Ni-smo ni videli, samo su mu se našli u rukama — procedio je drugi po-moćnik, Malkom Tejt. Za razliku od dugonogog i žilavog Vajsa, on je bio „krčaci“ za glavu ali nabijen miši-cama i salom.

Džekobs ih besno pogleda, razmišljajući kakvim kletvama još da ih zaspe. Međutim, sve je bilo go-tovo. Stranac više nije bio tu, is-koristio je njihovu nepažnju i išče-zao.

Šerif se okrenu prema krčmaru.

— Kuda je otišao? — upitao je, opasno se osmehujući.

Dagliš pokaza levo od sebe.

— Na stražnji ulaz — rekao je.

Šerif se i dalje smeškao.

— Ti si mu pokazao, zar ne? Mo-ra da si bio zadovoljan kad je upe-rio oružje na moje ljude i naredio im da se otkopčavaju?

Dagliš se uspravi.

— Lagao bih vas, šerife, kad bih rekao da se varate!

Džekobs ispruži svoju tvrdu šaku i prilepi krčmaru žestok šamar.

Daglišovo lice preli bledilo, bra-

da mu zadrhta. Za časak je spustio ruku da je zavuče pod kecelju, po skriveni kolt, ali se krajnjim napo-rom obuzdao.

Verovatno je Džekobs očekivao njegovu reakciju, kako bi ga mogao uhapsiti i zatvoriti salun. Dagliš je to dobro znao i uspeo je da otrpi.

Zatim se nasmejao, najljubaznije što je mogao.

— Hoćete piće, šerife? — upitao je. — Na račun kuće?

Džekobs mu okrete leđa.

— A vi — obrati se trojici svo-jih ljudi — pozovite ostale i pro-češljajte grad. Ako kicoš nije ot-perjao iz Džerika za ovo vreme, pro-nađite ga i ubijte! Bez opomene! Čim ga ugledate, pucajte!

Milt Vajs je hteo nešto da prigo-vori, ali Džekobsovo lice bilo je iz-obličeno od besa.

Izišli su iz „Vasač“ saluna sprem-ni da ispune šerifovo naređenje s osobitim zadovoljstvom. Džekobs ih je ispratio pogledom, a onda se po-novo okrenuo prema Daglišu. Po-gled mu je sada bio mirniji, lice mekše.

— Rušiš mi autoritet, Lu — re-kao mu je i kucnuo prstom po plo-či. — Gde je to piće koje si obećao?

Dagliš mu ćutke nasu.

Šerifovi prsti još su mu brideli na obrazu i to mu nikada neće za-boraviti.

— Jesi li saznao ko je to? — upi-tao je Džekobs, okrećući gornji krug čaše među prstima.

— Nisam — suvo se odazva Da-gliš.

— Ni ime? Ni zanimanje?

— Ne!

Šerif Džerika se nije mnogo zabavljao zbog Daglišovih kratkih odgovora.

— Pazi da to ne bude neko od Denijelsovih — rekao je posle kratkog ćutanja. — Onda ću te proglasiti saučesnikom i obesiti zajedno s onima tamo...

— Mene ne možete zaplašiti — planu krčmar, stegnuvši flašu kao da bi je želeo zdrobiti. — A ni onog stranca niste baš isprašili. Otišao je kako je on hteo. I u vreme koje je sam izabrao!

les
Džekobs podiže pogled pun pritađenog gneva.

— Ne istrčavaj, Lu! Jezik ti je duži od sačmarice koju držiš ispod šanka.

— Uvek sam govorio ono što mislim.

Džekobs ispi piće i tresnu čašom o ploču.

— Odsad promisli pre nego što počneš da govoriš — posavetova ga i krupnim koracima napusti prostoriju.

*
* *

Praćen glasnim cerekanjem svojih novih prijatelja, Bart Denijels se još jednom bacio na rešetke i glasno dozivao:

— Hoću sveštenika! Pustite me napolje!...

Niko mu se ne odazva.

On se povuče u ugao i zaroni glavu u dlanove.

— Jednom si se već ispovedao, kopile! — dobaci mu bradonja sa prijava zatvorske postelje. — Valjda ti je bog obezbedio jedno mesto u paklu?

Njegov kompanjon se nasmeja još jače, podstaknut bednim humorom bradatog zatvorenika.

Bili su to Džordž Aboni i Mel Adams, probisveti iz Kolorada, kojima je gorelo pod nogama u starom jatru, pa su prešli preko granice ispraćeni vrelinom olovom dve potere.

Denijels im se pridružio nadomak Tonope, bez određenog cilja i praznih džepova. Nagovorili su ga da im se pridruži i da im čuva konje dok budu operisali u Kešdou. Istina, plen nije bio veliki, ali su se nadali da će izgubljeno vreme nadoknaditi u Džeriku, odakle se transportovala pošiljka novca „Flečers kompanije” na jug. Tu su, međutim, imali zlu sreću.

Sada su, dve noći i dva dana, služili tupe udarce čekića o drvo.

Vešala!

— Pustite me na miru! — plačnim glasom je vikao Denijels. — Ja nisam ništa skrivio. Nisam nikoga ubio, nikoga!...

— Objasni ti to onom gore, kad odeš! — cerio se Aboni, zarastao u riđu bradu i ožiljke od tuča. Leškario je na ležaju od dasaka, nag do pojasa, i sav je smrdeo na znoj. Čak je i čizme izuo, da „provetri” noge.

Podizanje vešala napolju kao da ga je zabavljalo, a ne plašilo.

— Možda će ga pustiti, mlad je! — primeti Adams.

— Pustiće ga, ali kroz pod. A tada se omča zategne i, cap! Sve je gotovo! Ni veliki Natan ga neće spasti...

— Lažete! — dreknu Bart, ustajući. — Pokazaće on svima vama! I šerifu...

— Šerif to samo i čeka — kezio se Aboni.

— Budeš li malo jače vikao, možda će te brat čuti? — predlagao je Adams, žvaćući duvan. Vilica mu je radila neprestano, a pod kraj njega bio je ispljuvan čitav metar u prečniku. Imao je uzano lice, voštanožuto, duboko usađene oči i kukast nos kao u lešinara.

Mladić je ponovo počeo da trese šipke.

— Čujete li vi, tamo? — zvao je piskutavim glasom. — Pustite me odayde!

Aboni sleže ramenima i izvali se na ležaj, češkajući levi taban prstima desnog stopala.

— Budala! — mrmljao je, za sebe. — Tako je to kad u posao uvažiš balavce! Odmah te izbaksuziraju!

Bart nasloni svoje vrelo čelo na rešetke, osećajući da ga taj dodir osvežava i okrepljuje.

Trebalo je da ostane, da sačeka! Šta mu je nedostajalo na ranču u Grin Springsu, najzelenijoj dolini na svetu!

Imao je mir, imao je Elzi koja mu je kuvala i brinula da bude obučan, stari Čelok ga je pratio u lov u učio veštini hvatanja u zamke, jahanju, rukovanju lasom... A Natan je dolazio povremeno, obećavajući mu da će jednom, uskoro, sasvim doći i povesti ga na istok, preko Misurija, među pravi svet! Da budu zajedno u tom novom svetu, novom životu...

Natan Denijels je bio oličenje svega onog za čim je dečakova mašta žudela: jahao je kao saliven sa sedlom, potezao je brže nego desetorica zajedno, imao je tople oči i snažne ruke. Priče o njemu još su više raspaljivale dečakovu maštu. Nešto mu je govorio Čelok, nešto je naučio od drugih dok je silazio kolima u Goldfild po namirnice ili neku građu.

Denijels je žario i palio po bankama, pljačkao bogate veleposednike i derikože, pomagao najsiromašnijima, krišom, i na taj način oko sebe stvarao legendu.

Možda je istina bila nešto drugačija, međutim, na njega su najviše kukali oni najbogatiji. Zato su i ucene rasle. Ona zvanična, na 10.000 dolara i nezvanične, koje su pojedini trgovci i rančeri obećavali profesionalnim lovcima na ucene za živog ili mrtvog!

— Da nisi zaspao? — doviknu ga Adams.

— Možda sanja konopac? — prenu se Aboni. — Ako je tako, ne zaboravi da nam posle ispričaš kako si se osećao...

U poslednje vreme, Natan nije dolazio. Nije se ni javljao. Dečak je ostavio sekiru, obukao nešto prnja, ukrao Čelokov stari vojnički kolt „pismejker“, uzjahao svog vranca i otisnuo se u svet. Da pribavi i za sebe deo slave i nađe se sa bratom na ravnoj nozi!

Kakva glupava ideja! zaškripao je mladić zubima i pritisnuo čelom šipke tako da su mu se usekle u kožu.

Srce je htelo da mu iskoči dok je čuvao konje ovih protuva u Kešdou. A kad se pripucalo u Džeriku, ispustio je uzde i gledao kako da pobegne. Onda je, posramljen takvim mislima, prkosno sačekao Džekobsa.

Mel Adams je tom prilikom bio ranjen u nogu, ali ništa ozbiljno. Previli su ga samo jednom, a sada mu se zavoj iznad čizme toliko zaprljao i iskoreo od sasušene krvi da ga je bilo muka pogledati.

Pobegao je od kuće, bez pozdrava. Gde ga mogu naći sada, kada je u pravoj nevolji? Ko će mu pomoći? Majku nije zapamtio, oca se sećao nejasno. Poginuo je u nekoj salunskoj tuči u Tonopi, izboden noževima. Natan ga je doneo mrtvog, na brzinu sahranio, a onda opasao koltove i vratio se natrag. Čelok je kasnije pričao da ubice starog Denijelsa nisu mogle ni da trepnu kada su krenuli u odmeravanje.

Bili su mrtvi, a da su jedva dohvatili oružje.

Tako je počeo svoj skitnički život Natan Denijels. Brata je odveo du-

boko na jug, u Grin Springs, a sâm se otisnuo u pohare i duga jahanja. Natrag više nije mogao.

U hodniku su se začuli koraci.

Bart Denijels je podigao glavu i ugledao mrko lice čuvara zakona.

— Pustite me napolje! — povikao je. — Nisam nikoga ubio!

Džekobs ga je mirno odmerio.

— Čuvaj snagu, momak! — rekao mu je. — Dolaze teški časovi...

Bart se setio udaraca čekića...

— Ne... nećete valjda da me... da me...?

Džekobs je klimao glavom.

— Baš to, momak! — uzdahnio je. — Jedino ako...

— Ako? — bledeo je mladić.

— Ako se tvoj brat preda. Onda ćemo tebe pustiti...

Bart se odvoji od rešetki.

— On to neće učiniti! — viknuo je.

— Utoliko gore po tebe, sinko — raširio je Džekobs ruke. — On će te imati na savesti, ne ja!

Abonijevo cerekanje iz polutame isprati šerifa dok se vraćao u hodnik.

Bart priskoči malom prozorčetu. Gore, prema plavetnilu, podizala se greda.

I opet oni udarci čekića...

*
* *

Džordžijanac je napustio Džeriko ne hajući za moguću poteru. Džekobsovi pomoćnici su prokrstarili

gradom, a Holidej je već okrenuo svog šarca na jug.

Dan je postao sve topliji i on ras-
kopčea kaput.

Najbliža železnička postaja nalazila se najmanje dvadeset milja južno od Džerika. To bi mu uštedelo dosta vremena i spaslo ga vrućine podneva koje se približavalo.

Inače prozračno, čisto nebo u daljini, pokrivalo su dve crne tačkice.

Lešinaril!

Džordžijanac je za trenutak zategao uzde svom Migu.

Otići tamo ili...?

Za čoveka koji gleda svoja posla, put bi vodio na drugu stranu.

Za Doka Holideja, pravac je bio već određen: na jugozapad, prema mestu nad kojim su se nadnosila raširena krila odvratnih ptičurina.

Holidej je bio kockar i revolveraš, ali prvo čovek i lekar. Možda je nekome u tom pustom kraju bila potrebna pomoć?

Okrenuo je svog ždrepcu ukoso i poterao malo brže, kroz peskovit predeo prošaran žbunovima žalfije.

Prostor se sužavao i slivao u nekoliko pravaca, odvođeći pogled prema klancima i stenama žućkastih brda. Nekoliko vrtača u pesku opasno su pretile da progutaju svaki neoprezan korak njihovim ivicama.

Kockar uputi konja prema najvišem brdu.

Sa njegovog vrha mogao je da sagleda celu dolinu. Senke lešinara preletale su po stenama i gubile se u vazduhu, u bljesku sunca.

Ugledao je kočiju, s jednim upregnutim konjem.

Konj bi, povremeno, koraknuo napred u potrazi za nekim buketom trave, a točkovi bi za njim zaškripali i tim reskim zvukom ispunjavali čitavo međubrežje.

Nešto dalje, ležao je nepomično jedan čovek.

Džordžijanac je počeo da silazi niz padinu, oštro fiksirajući okolinu. Čovek u pustom kraju, nepokretan, značio je jedino smrt ili lagano umiranje. Sudeći po kruženju lešinara, koji se još nisu usuđivali da slete, nesreća se mogla dogoditi nedavno.

A napadač je možda još tu negde...

On oslobodi krajeve svog opasača od peševa kaputa i ispravi leđa.

Kočija sa dva velika točka ličila je, na suncu, na neku dugonogu bubu spremnu svakoga časa da zaroni u pesak i sakrije se od neželjenih pogleda. Imala je krov od ljubičastog platna sa belim resama sa strane.

Upregnuti konj je na zvuk kopita podigao glavu i zarzao.

Kockar lagano sjaha.

Čovek na zemlji nije davao znak života.

Neko je okolo dobro poravnao pesak i zameo tragove. Holidej je odmah uočio neprirodno brisani prostor koji se od čoveka pružao na jug.

Za svaki slučaj poneo je sa sedla svoju torbicu od krokodilske kože.

Ali, izgledalo je da je neće ni otvoriti.

Miris viskija osetio se odmah, na desetak metara od čoveka, i Holidej tek tada ugleda grlić boce pod njim. Međutim, još nešto se nalazilo nadomak njegovih nogu...

Zvečarka!

Ležala je sklupčana, smrskane glave, ustreljena iz neposredne blizine.

Mrtvac je u levoj ruci držao kolt, dok je desnu grčevito stezao u pesnicu. Imao je novo štofano odelo s prugama, širokih revera i dugog prsluka ispod sa preklopom i dva reda dugmadi. Bela košulja bila je polivena viskijem i zaprljana prašinom, a potpetice čizama ukopale su čitave male rovove u opiranju pred nečim... ili nekim.

Džordžijanac ne nađe tragove krvi na njemu. Činilo se ipak da je umro od ujeda zmiје, otkrio je to nešto kasnije na mrtvačevoj nozi, na samom listu.

Trebalo je sve da bude jednostavno: čovek se napio uz put, ispao iz kola kada je konj naleteo na zmiју i uplašio se od nje, a vlasnik je dobio ujed, istovremeno pucajući u odvratnog gmizavca.

Zvečarka je bila mrtva, ali je uspela pre toga da izbací svoj smrtonosni otrov...

Džordžijanac je zamišljeno klečao nad čovekom.

Onda je pokušao da mu rastvori desnu šaku, ali nije uspeo.

Kao da su zglobovi bili zaliveni betonom.

Zbog čega?

Iz torbe je izvukao neki šljast

sjajan predmet i njime pažljivo, prst po prst, rastvarao mrtvačevu šaku. Išlo je sporo, ali kockar nije odustajao od svoje namere. Pazio je da ga nekako ne povredi i ne ostavi nasilni trag na ruci.

Kada je uspeo da dopre do samog dlana, našao je na njemu mali, srebrnasti predmet. Strpao ga je u džep, a zatim razgledao prostor oko leša. Očigledno, čovek nije bio sam. Imao je nekog pre ili posle smrti. U svakom slučaju, taj neko je obрисao tragove, ali ne tako dobro da bi izmaklo Džordžijančevoj pažnji.

Trag je vodio za njabliže naselje, za Rokvud.

Dok Holidej je nekoliko časaka zurio u brda. Poći ili vratiti se na trag, svojim putem, svojim poslom?

Ne, sudbina je još jednom odmahnila ukletog kockara na put koji vodi u nevolje. Često i na groblje...

*
* *

Rokvud, stočarski gradić u sreću Nevade, imao je šerifa po imenu Roj Blek. Bila je to ljudina sazdana od toliko funti kostiju i mesa koliko bi izmerila dva osrednja goniča. Imao je široko lice, preplanule jagodične kosti i čelo ispresecano dubokim borama koje su nataložile rančerske svađe i zadjevice u tom delu zemlje.

Roj Blek je uspevao da se održi na sredini, smirujući svađalački raspoložene stočare u vreme suša ili prebacivanja stada na dalje pašnja-

ke. Uspevao je da ne pripadne nikome osim samom sebi, a to je značilo mnogo za te ljude. Bez obzira koliko su smatrali da su oni u pravu, priznavali su mu neopredeljenost i objektivnost, makar u sebi.

Rokvud je, činilo se, bio prikliješten u brdima, ali izbliza bila je to valovita dolina, sa dosta šuma i trave, ali malo vode...

A s vodom su pretili da počnu crni dani u Rokvudu...

U stvari, počeli su od trenutka kada je Dok Holidej ujahao tog podneva u glavnu ulicu, među jednospratne kućice i sandučare. Rokvud je više imao korala za stoku nego prostora za prolaz kočije. Svuda su se videli krajevi drvenih ograda, a prašina se nalazila u vazduhu kao smola. Prosto se lepila za nepce i nozdrve.

To je kockara odmamilo od prvobitne namere da potraži šerifa.

Krčma „Papagaj” bila je prvi cilj za ožednelog Džordžijanca. Desetak minuta pre ili posle neće naškoditi mrtvacu severno od Rokvuda.

Na ulazu, obešen o jedan kavez od trske, ljuljao se par modrozelelih papagaja, pozdravljajući kricima svakog novog gosta.

Kockar je ušao u prohladnu prostoriju sa jedva nekoliko stolova, koji su okolo imali klupe umesto stolice. Na prozorima su bili namaknuti šareni zastori, ušiveni od nekoliko uzanih prekrivača, dajući krčmi pored hladovine i tonove polutame.

Za šankom nije bilo nikoga.

Krčmar je, sa još tri svoja gosta, igrao karte za stolom u uglu. Bezvoljno se pridigao kada je primetio pridošlicu.

— Ne izdajemo sobe — odmah je obavestio kockara, gegajući prema šanku.

Imao je kratku, oštru kosu i veliki nos sa zaobljenim vrhom. Nekoliko bradavica štrčalo mu je po licu, najrazličitijih veličina.

— Radije spavam u sedlu — napomenu mu kockar, praveći kaži-prstom trag po debelom sloju prašine na drvenoj površini bara. Međutim, krčmar se pravio da ne vidi ovaj gest.

— Viski?

— Ako zapitam za brendi... neću li izgledati da sam sišao sa uma?

Krčmarevo lice se izduži, a onda opusti, osmeh mu se nasadi na obraze i prenese u zenice.

— Imate sreće — reče. — Jednu bocu držim već osam meseci. Niko to ne traži ovde...

— To se zaista zove sreća — složi se Dok.

Krčmar se podbočio, odmeravajući Džordžijanca radoznalim pogledom.

— Okupljanje je počelo — rekao je, kao da glasno razmišlja. — Što se mene tiče, to je dobar znak. Viski će poteći u većim količinama nego dosad.

Holidej podiže svoje ledenoplave oči naviše i zbrisa sa krčmarevog lica smešak. Prosto ga je odbacio do polica sa pićem.

— Nisam ništa mislio... — počeo je da muca.

— Čovek koji ne misli, obično kaže gluposti — složio se Holidej s njim. — Ili se možda varam?

— Ne... ne varate se.

— Koliko dugujem za brendi?

— Dolar...

— Hteo bih celu bocu.

— Rekao sam... dolar.

Kockar stavi pet na šank i uputi se za najudaljeniji sto.

Za to vreme, krčmar se, nogu pred nogu, vratio svom kartaškom društvu i počeo nešto na šapuće. Onda su sva četvorica okrenula glavu na stranu gde se nalazio Džordžijanac.

On je, međutim, mirno poređao karte ispred sebe.

Nije prošlo mnogo vremena kada se na ulazu ocrtala pozamašna figura Roja Bleka, rokvudskog čuvara zakona.

Krčmar i njegovi partneri su odmah prekinuli s igrom kada se šerif uputio prema usamljenom Džordžijancu. Uz put je poneo jednu klupu, kao od šale, i spustio je prekoputa kockara.

Međutim, Holidej je nastavio da ređa karte, ne udostojivši šerifa ni pogledom.

— Već imam dvojicu na vratu — prešao je odmah na stvar Blek, svojim dubokim glasom, okupan znojem. — Ko ste vi?

Pošto je kockar prečutao odgovor, šerif zapita:

— Možda ne znate odakle dolazite?

Holidej pokaz na sever.

— Zar je zabranjeno proći kroz Rokvud, šerife?

— Ko vas je najmio? Volš? Emerson? Drejk? Ili je Arkadin doveo i trećeg?

Kockar je odložio karte i položio svoje duge, fine prste na sto, celim dlanovima.

— U čemu je nevolja, šerife? — zapitao je hladnim glasom.

Ali sada je na Bleka bio red da umukne. Zagledao se u Džordžijanca kao da se priseća lika odnekud.

— Vi ste revolveraš, zar ne? — upitao je. — Rančeri su izgleda poludeli kad su počeli da unajmljuju ubice kao svoje nadzornike. Odakle dolazite? Iz Vajominga? Kolorada? Oregon?

Onda je spustio pogled malo niže.

— Ne ličite na onu najgoru vrstu — dodao je — ali miris ne oduje čoveka, već njegovo srce. Nemate nameru da mi se izjadate?

— Ne dolazim do reči — uzvрати kockar.

Roj Blek se nasloni laktovima o sto.

— Dobro, čutaću. Vredi li to?

— Ne znam u čemu je nevolja — ponovi Holidej — ali nisam unajmljen ni od koga. U prolazu sam.

— To mnogi kažu prvih nekoliko dana — klimnu Blek glavom ojađenog izraza. Izgledao je kao čovek kome je bilo svega do guše. — Koliko ostajete? Sat? Dva? Dan? Dva?

— Desetak minuta — odgovori kockar. Šerif se na to nasmeja od sve muke.

— Desetak minuta? — upita. —

Mister, i to je dugo ako želite da ostanete neutralni. Ovde su svi počeli da se opredeljuju. Dovode se revolveraši i najavljuju venčanja... Ko će to sve razmršiti? Zna li šta ću da učinim?

Kockar klimnu glavom.

— Daćete ostavku — reče.

Lice Roja Bleka se izduži.

— Tačno tako — rekao je, iskreno iznenađen ovakvim strančevim „pogotkom”. — Dosta mi je kravlje balege oko Rokvuda i urlika: „Ja sam u pravu!” Svi su u pravu, a ja moram da im dokazujem da nisu...

Onda se okrenuo prema krčmarenom društvu, namršten.

— Volš nije svraćao? — upitao je krčmara. Ovaj je odmahnuo glavom.

— A kćerka mu se venčava — promrmlja šerif i skide šešir. Kosa mu se pušila od vreline i znoja. Bore na čelu kao da su mu se udvostručile. — Prokleta vrućina, kao da je sredina leta, a ne proleće...

Holidej ispi svoj brendi i odloži čašu u stranu. Zatim pokupi karte, složi u špil i stavi u unutrašnji džep svog kaputa.

— Da prošetamo malo, šerife? — predloži kockar.

Roj Blek je sumnjičavo zurio u stranca.

— Šta to znači? — upitao je, priđujući se. Međutim, ovaj je već izlazio na vrata i Bleku nije preostalo ništa drugo nego da ga sledi.

Stranac ga je sačekao na verandi, pripaljujući cigaretu. Sad mu je jasnije video lice, i oči pred čijom

se hladnoćom svaka misao pretvarala u led! Tamno odelo, blistavobela košulja i nisko pripasani koštovi bili su dobar znak da šerif Rokvuda ima pred sobom ekstra revolveraša. Elegancija u pokretima bila mu je urođena i savršeno prirodna, a crte lica odavale su visoko poreklo.

— Predosećam da imate nešto da mi saopštite — oslovi ga Blek, uzalud preturajući po mislima kakva bi loša vest sada mogla da ga snađe.

— Imam — reče kockar. — Našao sam jedan leš nedaleko.

— Leš? Kakav leš?

— Postariji čovek, u prugastom odelu, blizu pedesete. Vozi elegantnu dvokolicu sa ljubičastim krovom...

— Volš? — dreknu Blek i preblede. — Samo on ima takvo čudo na svom ranču... Nemojte reći da je stvarno mrtav?

— Već sam rekao.

Roj Blek se još nije umeo snaći.

— Do vraga — mrmljao je, hvatajući prstima čelo — šta mu se desilo? Gde je to mesto?

— Odvešću vas — predloži Dok.

— Niste ništa dirali?

— Ne. Samo sam pogledao da li još diše.

— Ima li kakvih tragova?

— Uklonjeni su.

— Uklonjeni? Hoćete da kažete...

Holidej se uputi prema svom Migu.

— Ne oslanjajte se na moje mišljenje, šerife — rekao je, odvezu-

jući uzde sa grede. — Vi ćete to najbolje oceniti.

Nešto kasnije, dva jahača su u galopu napustila Rokvuđ prema severu.

Šerif je uz put neprestano gundao i zaklinjao se da će podneti ostavku, ali je mahnito terao svoju kobilu napred. Kockar ga je pratio na odstojanju, ćutljiv kao i obično na putu.

— A kćerka mu se venčava! — hvatao se s vremena na vreme šerif za glavu. — Kako to da joj se saopšti? Zašto je, do đavola, morao da umre na ovaj dan?

— Možda nije umro?

Blek zaklima glavom.

— Da, čuo sam to već... Ali ništa mi nije jasno. Osim ako... Sto mu nebeskih anđela, kako se toga nisam odmah setio?!

Holidej nije želeo više da se meša u šerifova glasna razmišljanja.

Stigli su na mesto gde je stajala mala kočija. Izgledalo je da se upregnutom konju ne odlazi od mrtvog gospodara, pa se stalno muva tuda, podižući glavu i osluškujući zvuke okolo.

Roj Blek je brzo sjahao, ali je oklevajući prilazio opruženom tetu. Onda je ugledao bocu, mrtvu zmiju i odjednom je ponovio da će smesta dati ostavku.

— Sto mu... Volš je prekinuo sa pićem pre godinu dana! — procedio je on, nadnoseći se nad nepomično telo. — A ova zmija? Šta ona radi ovde?

— Ujela ga je — strpljivo objašni kockar.

— Kako znate?

— Ima otok na nozi.

Blek se naroguši.

— Rekli ste da niste dirali ništa?

— Ja sam pomalo lekar — reče ovaj — i morao sam da utvrdim smrt. On je umro od ujeda, ali...

— Ali...

— Pretpostavljam da vam je jasno, šerife, da su ga držali dok je zmija napadala...

Roj Blek se uspravi.

— Vi kao da ste prisustvovali cejoj toj prijavi raboti? — promumlao je. — Kako sve to vidite?

— Pod petama je puno zemlje, kako se opirao tako su mu se čizme ukopavale. A što se tiče zmije... ne verujem da bi stigao da je ubije posle ujeda.

— Hoćete da kažete...?

— Neko drugi ju je ubio i tutnuo mu kolt u šaku.

Šerif se zagleda u mrtvog rančera, kao da ga prekoreva što ne može da mu ispriča šta se zaista desilo.

— Zar ne bi to mogao sam da učini? — zareža šerif.

Džordžijanac sleže ramenima.

— Ukoliko je levak, može — reče.

Roj Blek se pljesnu po čelu.

— Do đavola, u pravu ste. King Volš levom rukom ne bi ni lulu sa stola podigao, ako ne mora!

Šerif je kružio oko rančera poput lešinara uznemirenih iznad njih. Zagledao ga je sa svih strana i razmišljao šta prvo da uradi, a da ne padne glup u strančevim očima.

Holidej prekide njegovu šetnju.

— Ko bi imao razloga da ga ubije?

— Jedino Arkadin. Stiv Arkadin, koji upravo treba da se oženi njegovom Ketí.

On skide šešir i sede na zemlju, teško dišući. Kockar ostade da stoji, malo raskrečen, lica u senci.

— Sve mi tó smrdi — pljunu šerif u stranu. — King Volš ima najbolje izvore u okolini, a Arkadin ga je mesecima opsedao da mu proda taj komad zemlje. Stari osobenjak nije hteo ni da čuje za to. Nije mu se sviđao, a, izgleda, nije ni znao da se njegova kćerka tajno sastaje sa govorljivim susedom...

— Suviše jednostavno zvuči — reče Dok.

Blek sleže ramenima.

— I ja mislim, ali taj mi je zvuk nekako prilično jasan. Bar kad je u pitanju takva bitanga kakav je Arkadin.

— Šta je radio taj Volš u ovom kraju?

Blek podiže glavu i kao da je prvi put bio svestan gde se nalazi.

— Sto mu nebeskih anđela, ne znam! Rekao je da ide na neki sastanak i da će se vratiti brzo. Kakav sastanak, niko nije imao pojma...

— Bio je to sastanak sa smrću! — dobaci Džordžijanac.

— Nije zaslužio takav kraj — mrmljao je Blek. — Jedva je pristao da mu se Ketí uda za Arkadina... a sad sve ovo! Zašto li je zapucao ovako ovamo?

— I to baš kad je venčanje...

Blekovi prsti se ponovo nađoše na njegovom čelu.

— Tu nešto smrdi! — povikao je šerif i uspravio se na noge. — Pre dva dana Arkadin je doveo dva revolveraša i zakazao venčanje za danas...

Kockar je ćutao, iščekujući nastavak.

— Ako se oženi sa Ketí — mrmljao je Blek — a ona ostane bez oca, izvori automatski pripadaju njemu! Sto mu... zar to nije nameštaljka?

— Treba dokazati! — opomenu kockar zajapurenog šerifa.

— Važno je da se venčanje odloži! — nastavio je Blek da melje. — Otići ću u crkvu i sprečiti venčanje. Ako zakasnim, odoše Volšovi izvori, a Ketí će da spava s ubicom! To ne mogu dozvoliti!

— A vaša ostavka, šerife? — podseti ga Dok.

— To posle — odmahnu Blek rukom i priđe kobilu. — Zar nećete sa mnom?

— Ne volim da se petljam dalje — odgovori kockar. — Želim vam puno sreće.

— I trebaće mi — procedi ovaj za sebe, ali Džordžijanac je čuo i mislio se.

Roj Blek je privezao kobilu za kočiju, stavio mrtvog rančera unutra, a onda seo iznad njega i zamahnuo bičem.

* *

Volšova dvokolica napravila je polukrug i zaustavila se pred crkvenim vratima. Iz nje se izmigojilo golemo šerifovo telo, neosetljivo za radoznale poglede retkih prolaznika. Koliko je mogao da zaključi, Ketij je imala vrlo malo vremena da se spase Arkadinove klopke! On se pobrinuo da ukloni oca istovremeno kad se bude venčavao... I sve će biti u njegovim rukama!

Samo, Roj Blek nije bio tolika budala!

Kad bude saznala za očevu smrt, Ketij će i sama odustati od svečanog čina.

Rokvudska crkva bila je, kao i ostale zgrade, napravljena od dasaka. Razlikovala se jedino po sveže bojenim zidovima ružičaste boje i zvonikom koga su kiše obilato izjedale i spirale.

Tog podneva, pred njom su se nalazila samo dva čoveka.

Nije bilo uobičajenih radoznalaca, dece koja bi skupila poneku bačenu paru, ukrašenih kočija koja bi čekale nevestu u belom.

Stiv Arkadin se pobrinuo da venčanje obavi brzo i što neupadljivije.

Umesto svatova, pred ulaz je postavio svoja tek najmljena revolveraša, Krega Somersa i Džimija Buksa.

Umesto cveća i venaca, opasači i koltovi.

Bezazleni, tek nagoveštavani rat među rančerima pretio je da se pretvori u krvoprolie. Stiv Arkadin, najbogatiji i najsiroviji ranč

tom delu Velikog Bazena prvi se odlučio na opasan korak, iznajmljivajući revolveraša.

To je za Roja Bleka moglo da znači ili kraj karijere ili put za „brdo čizama“, kako su u to vreme nazivali groblja po naseljima Zapada.

Somers i Buks bili su tandem iz Ajdaha. Obojica suvonjavi, visoki, s uzanim licima i bledom bojom kože, nisko pripasanih revolvera i šakama na koje su navlačili tanke kožne rukavice pred svaki okršaj ili dvoboj.

Somers je imao nešto svetliju kosu i duže noge od svog partnera. U ustima je žvakao parče nekog drveta ili travke, tako da su mu vilice stalno bile u pokretu, čak i kad bi ćutao. Nosio je belu košulju sa tamnozelenim prslukom i srebrnastim dugmadima u dva reda.

Buks je ličio na nekog veseljaka, večitio se cerio, ali je iza tog smeškavanja istovremeno tražio metu za svoje koltove, pripremajući smrt svakome ko bi mu stao na senku. Na levom obrazu jasno mu se uočavala brazgotina „zarađena“ verovatno od nekog puščanog zrna.

Šerif Roj Blek je zastao pred ulazom, predosećajući da oni nisu slučajno postavljeni sa obe strane crkvenih vratiju, ležerno naslonjeni na zid.

Obojica su zurila u Bleka, ne pokazujući ni trunke bojazni ili nedoumice.

— Ovamo ne može, šerife! — javi

se Somers, naslućujući da je Blek upravo želi da uđe unutra.

Limena značka na Blekovim prsimu nije ostavila nikakav utisak na revolveraše.

— Moram da uđem! — rekao je on.

Buks se odlepi od zida i prinese ruku boku.

— Rečeno nam je da niko ne uznemirava ceremoniju — nasmešio se, izazivački.

— To me ne zanima — dobaci Blek.

— Ni nas. Ali ovuda nećete proći. Tamo se mister Arkadin venčava.

— Ja sam njegov gost — promrmlja Blek.

— Svi pozvani već su unutra — uzvratila Somers, prevaljući travku s jednog kraja usta na drugi. — Vi ćete sačekati dok se ne oglase zvonu.

— Nije mi do čekanja! — planu Blek.

— To je vaša stvar, šerife! — cerio se Buks. — Naša je da nikog ne puštamo unutra! Ni po koju cenu!

Onda mu oči padoše na Volšove kočije nedaleko. Za trenutak je buljio u njih kao u priviđenje, a zatim se iskezio, upućujući Somersu značajan pogled.

Sve dotle, Blek je uglavnom imao posla s usijanim rančerskim glavama.

Sada, međutim, pred sobom je imao okorele ubice i tu su njegova ovlašćenja bila samo na papiru.

Nije znao kako da se ponaša. Ce-

nio je svoju brzinu, svoj autoritet, ali pred iznajmljivačima oružja iz Ajdaha nisu pomagale priče i poziv na zakon i red.

Njihov zakon bio je novac.

U ime toga nisu prezali ni pred čim. Osim pred boljim od sebe.

A Roj Blek to nije bio, naravno.

Ali nije bio ni kukavica.

— Sklonite se! — povikao je i zakoračio napred.

Kreg Somers se odvojio takođe od zida i opasno sevnuo očima.

— Zar ste gluvi, šerife? — zapitao je pretećim glasom. — Ako želite razgovor s mister Arkadinom, sačekajte ga dok iziđe...

— Otkud znaš da hoću baš s njim da razgovaram? — upita Blek, suživši zenice.

— Sa njegovom mladom svakako nećete — dobaci ovaj. — Ona jedva diše od sreće.

— To ne verujem — procedi Blek. — Ona ne zaslužuje takvu hulju pored sebe.

Somersovo lice se izduži.

— Ne vređajte, šerife! — hladno je doviknuo. — Inače će ta značka ostati bez svoje košulje...

— Voleo bih da to probate! — hrabro mu se okrete Blek.

— Moje je da ne propustim nikoga unutra — odgovori Somers — a vaše je da to pokušate!

— Bolje da ne pokuša! — dodao je Buks, uz svoj pakosni osmejak.

— Ponavljam vam da se sklonite! — držao je do sebe Blek. — Nije preporučljivo da izigravate heroje protiv zakona.

Ali Somers i Buks bili su gluvi za šerifove opomene.

— Bolje da odete s mirom — posavetova ga Somers. — Rančeri nisu raspoloženi za vaše pridike.

Ovaj kraj će uskoro biti previše krupan zalogaj za vaša usta.

— Izgleda da baš vas dvojica započinjete?

— Mi samo slušamo naređenja mister Arkadina — reče Somers.

— Ovde još uvek ja naređujem! — ispravi ga Roj Blek. — A ja vam naređujem da smesta nestanete iz Rokvuda!

Buks se zacereka kao da je čuo dobar vic.

— O čemu on to, Kreg? — zapita svog kompanjona.

— Mora da ga je sunčanica očevala — odgovori Somers.

Posle toga nastao je tajac.

Nekoliko prolaznika povuklo se uz zidove, čuvši odlomke razgovora između njihovog šerifa i neznanača. Uostalom, sve izgovorene reči bile su glasne i nedvosmislene. A Roj Blek je bio sam, i strašno umoran. Odjednom mu je svega bilo dosta i da se nije radilo o mladoj devojci Ketii Volš, okrenuo bi se i spokojno otišao u prvi salun da se napije.

Sada je trebalo preći onu granicu, na drugu stranu gde se nalazio pakao.

Iza njega, mrtvi King Volš ležao je na dnu kočije, na podnevnom suncu, još neotkriven od strane građana.

Ispred, njegova kćerka trebalo je

da se veže za običnog slatkorečivog podlaca i preda mu najbolji komad zemlje, izvore koje su koristili mali vlasnici rančeva, a koje je Stiv Arkadin hteo samo za sebe!

Krupno, divovsko telo Roja Bleka zaklatilo se na trulim daskama crkvenog platoa.

Pogledao je u zvonik: ništa se nije pomerilo.

Sunce je udaralo u teme i senka se podvlačila pod stopala.

I Somers i Buks pročitali su u šerifovim očima rešenost da ide do kraja, pa su zauzeli svoje pozicije, ruke niz bokove, zglobovi šaka do ivice revolverskih kundaka, laktovi izbačeni nešto unatrag.

Morao je Blek prvi da potegne.

Inače, bilo bi to pravo ubistvo čoveka od zakona ako mu se ne pruži šansa. Možda se to ne bi svidelo mister Arkadinu. A možda će jedan od njih dvojice naslediti Blekovu značku?

Buks se zadovoljno iscerio, ponet tom blistavom mišlju.

Džimi Buks, šerif Rokvuda!

Hteo je da tu ideju iznese Somersu, ali se na ulici iznenada začuo bat nečijih koraka.

Progutao je prve reči i namrštio se.

Iza ugla se pojavio stranac. Krajičkom oka, Roj Blek prepozna tamno odelo svog novog poznanika. I iznemada oseti čudno olakšanje!

Čovek iz Džordžije lagano se približavao crkvi.

Providan, beličast oblačak dima omotao mu se oko lica i stopio sa

podnevnom jaram. Zatim je opušak sleteo u prašinu, a obod šešira malo pomakao uvis.

Kreg Somers je pokušao da se seti tog Lika, ali mu nije uspevalo. Onda mu pogled pade na strančeve koltove, i sve mu bi jasno!

Dok Holidej!

Nije imao petlje da to otvoreno dobaci Buksu. Ne bi ni vredelo, kockar se već nalazio dovoljno blizu da mu zapuši usta.

— Nisam čuo zvona, šerife! — dopre do Bleka njegov zvonak glas.

Roj Blek se prenu i oseti da je stranac uz njega. A to mu je značilo mnogo u tim trenucima. Nije se setio da se zapita kako se tu stvorio i zbog čega je promenio odluku da se više ne meša u stvari koje ga se ne tiču.

— Imam problema s Arkadinovim momcima — priznao je muklo.

Kreg Somers je ćutao. Ali, za Buksa je dolazak stranca predstavljao osveženje.

— Gle — uzviknuo je — momak kao iz kutije izašao! Pogledaj Kreg, kakvu nam je maminu mazu doveo šerif za ispomoć? Kao ispod pegle da je iskočio!

— Idi po gazdu — prosi kta Somers što je mogao tiše.

Međutim, Buks ga, izgleda, nije čuo.

— Da sačekamo zvona, šerife? — podseti ga kockar.

— Onda će biti kasno — podskoči Roj Blek i krenu.

Ali Džimi Buks se ispreči pred njega. Više se nije smeškao.

— Još jedan korak, šerife, i...

Holidej zakorači napred.

— I? — pitao je glasno.

— I obojicu ću ustreliti kao pse! — zatvori Buks krug svojih misli.

Kreg Somers baci pogled prema vratima. Najradije bi se odšunjaio tamo i pozvao Arkadina da sređuje račune sa Holidejem. Jer, na sve je mogao da računa da će ga u Rokvudu snaći za platu od hiljadu dolara mesečno, samo ne ovo!

Samo ne ovo satansko, ledeno oko, koga se sećao iz Ebilejna!

Onda se na vreme povukao iz jedne gužve. Hoće li mu to uspeti sada?

Što je najgore, kockar je posmatrao samo njega.

Da li je nešto naslućivao?

— Hoćeš da pucaš? — prenese Holidej pogled na Buksa.

Revolveraš ga je pogledao u neodumici. Brinula ga je Somersova ohlađenost, ali nije želeo da ga zapitkuje o tome.

— Izgleda da nećeš — klimnu glavom kockar.

— To nisam rekao! — isceri se Buks.

— Ti sve manje govoriš, burazeru — podsmehnu mu se Džordžifanac. — Ako tako nastaviš... pretvorićeš se u crkveni kip.

— Kome ti to, prokleti dendi...?

I munjevito spusti ruku dole.

Odjeknuo je pucanj!

Maršal Roj Blek nije stigao ni da registruje pokret s kojim se Holidej poslužio. Samo je video plamen i čuo prasak!

Zatim je sledio Buksov jauk. Njegov kolt je odleteo u stranu, a on se, potom, uhvatio za povređenu šaku i počeo da grči.

Kreg Somers nije ni trepnuo. Ni iznenađenja nije bilo na njegovom licu, znao je vrlo dobro kako poteže legendarni kockar!

Dok je Džimi Buks stenjao, pridržavajući zdravom rukom razmrskanu šaku, Džordžijanac se okrenuo prema Somersu.

— Danas si bio u šetnji, burazeru? — upitao ga je hladno, mada je to pitanje više zvučalo kao potvrda.

— To je moja stvar! — odreza Somers, povukavši se korak natrag.

— Možda nije samo tvoja, možda je i šerifova?

Somers stisnu usta i prestade da žvaće travku među zubima.

— Izgleda da imaš neke veze s onom kočijom pozadi? — nastavi kockar, pokazujući glavom iza sebe. Roj Blek ništa nije razumeo, ali je predosećao da stranac na nešto cilja i odustao od namere da odmah uleti u crkvu.

— Kakvom kočijom? — promumlao je Somers, ali nije uspevao da zadrži potpunu mirnoću u sebi. Kockarev pogled kao da ga je sekao, komad po komad.

— Što ne priznaš? — hladno ga je podbadao ovaj. — Ti si ubio rančera Volša, i to po naređenju? Čijem naređenju?

Kreg Somers preblede.

U stvari, optužba je bila tako glasno izrečena da je pobudila pažnju

prolaznika koji su sve vreme dotle stajali povučeni i naizgled nezainteresovani.

A Roj Blek je, pogođen ovom iznenadnom novošću, zurio u Džordžijanca pomalo ljutito, pomalo s divljenjem.

Revolveraš se odmakao još jedan korak natrag, prema zidu.

— Ne volim kojekakva lupetanja — odbrusio je, skrenuvši pogled prema Buksu. Lupež je zaboravio na bolove, pa je i sâm buljio u kao od kamena isklesano kockarevo lice u senci.

— Zna se čija on naređenja prima... — javi se Blek stisnutih zuba, ali bez velikog zaletanja. Stranac je mogao samo tek tako da baci optužbu u lice, ali morao je da ima i dokaza!

Holidej je ispružio ruku prema Somersu.

— Imaš lep prsluk, burazeru — oslovio ga je nehajno — i to sa dugmadima od srebra.

Blek još ništa nije shvatao. Ni Somers.

Međutim, kad je spustio pogled naniže, shvatio je!

Nebesa! Kako to nije primetio?

— Fali ti jedno dugme — podseti ga Holidej.

Tada Džimi Buks zaurla sa strane:

— Šta čekaš, Kreg? Zašto ne ubiješ tog smrdljivog kojota?

Ali Somers još nije reagovao.

— Izgubio sam ga negde, pa šta? — procedio je, s mržnjom u očima.

— Ja ću ti reći gde si ga izgubio! — dobaci Dok i izvuče iz džepa ma-

li, srebrnast predmet. — Ovo smo šerif i ja našli kraj leša Kinga Volša!

Roj Blek je smogao snage da shvati kako je trebalo samo da potvrdi strančevu priču o tome da su zajedno pronašli nesrećno Somersovo dugme.

Ostalo je bilo vrlo uočljivo!

Kreg Somers je procedio neku kletvu, odskočio u stranu i istrgao svoj kolt.

Time je samo napravio glupost i priznao svoj udeo u ubistvu, umesto da hladno odbaci optužbu kao nameštenu. Ali, nije imao vremena da to smisli. Dok Holidej je bio pred njim pa je bio čvrsto uveren da ga ništa neće izvući iz gužve osim njegova brzina i skok.

Međutim, nadajući se takvom „kolaču“, šerif Roj Blek već je imao svoj revolver u šakama.

Neštedimice je ispalio četiri zrna u pravcu revolveraša iz Ajdahoa, ne vodeći računa hoće li ga ubiti ili samo raniti.

Srećom, nije bio dovoljno precizan, pa je tako imao svedoka protiv Stiva Arkadina.

— Sad ćete obojica propevati — zareža on i uperi svoj kolt prema Buksu. — Diži se!

Somers je klečao pogođen u rame i okrznut po licu.

— Proklet da si, Holideje! — prosijktao je u pravcu kockara.

Roj Blek se trgao.

— Zvona, šerife! — opomenu ga Džordžijanac i on zaboravi zbog čega je hteo da se okrene na drugu

stranu umesto prema crkvenim vratima.

— Ulazite! — naredio im je, vitlajući koltom ispred lica. — Sad ćemo videti šta ima da kaže Arkadin! Iznajmljuje ubice za Volša, a ženi se njegovom kćerkom! Čuli ste ovo?

Pred crkvom se već iskupila pozamašna gomila i ljutiti žagor je prostrujao kroz nju. Za Rojem Blekom pošlo ih je najmanje desetak odlučnih i na sve spremnih građana.

Ostali su smatrali za najbolje da napolju sačekaju ishod.

Džordžijanac je ostao zaboravljen, što je za njega bilo najbolje.

Više ga nije interesovalo šta će se desiti u crkvi.

Roj Blek je povratio svoje samopouzdanje i povukao ostale na svoju stranu.

Rokvud je za neko vreme odložio rančerski rat.

Kockar se uputio prema svom šarcu i uzjahao ga. Kreštanje papagaja iz istoimenog saluna ličilo je na jedini ispraćaj iz stočarskog gradića.

Nastavio je prema ju^g

*
* *

Tonopa, večer istoga dana.

Lokomotiva je, bučno šišteći, zastavljala svoje točkove na šinama pred neuglednom železničkom postajom. Oblaci vrele pare zasuli su daščani peron s jedne i u korov za-

raslo polje s druge strane kompozicije.

Bila je to jedna od poslednjih vožnji na kraku pruge „Kalifornija trejn“, koja se pružala duž granice između Nevade i Kalifornije. Bila je osuđena da zamre, jer su stočni putevi i transporti nalazili kraći put za glavnu liniju, preko Glošeč Kanjona, gde je stoka mogla da se napaja na mnogim potocima i sveža stigne na tržište.

Nekoliko putnika već je silazilo, a među njima se nalazio i Dok Holidej.

Iz poslednjeg vagona izveo je svog ždrepcu, uzjahao ga i okrenuo put gradskih svetiljki.

Jedan mališan, ogrnut dugim prslukom koji je dosezao blizu kolena, nudio je retkim putnicima prenoćište. Razbarušena, duga kosa na glavi podsećala je na trnovit žbun.

— Ležaj, mister? Samo pola dolara! — nudio je dečak Holideju mogućnost da za jeftinije pare preispava noć u Tonopi.

Imao je preplanulo lice i krupne, crne oči koje su slobodno i neustrahivo gledale u svakoga kome bi se obratio.

Kockar je zaustavio Miga.

— Hoćete sobu? — bljesnula je u dečakovim očima nada da je najzad našao jednu mušteriju.

Džordžijanac se naže preko sedla.

— Dobićeš dva dolara ako mi nešto kažeš — ponudi mu zatim.

— Šta, gospodine? Za dva dolara sve ću da vam kažem...

Kockar se naže još napred.

— Da li znaš, možda, nije li Natan Danijels ovuda prolazio ovih dana? — upita.

Istog časa sa mališanovog lica nestade smeška.

Ustuknuo je nekoliko koraka na-
trag, razrogačenih očiju. Usta su mu ostala otvorena, oči staklaste.

— Ne znam, gospodine — promucio je. — Nisam ništa čuo! Ništa ja ne znam...

I odjednom se okrenuo i dao u trk.

Holidej ga isprati zamišljenim pogledom.

*
* *

Život na Zapadu nije se mogao zamisliti bez dobrog konja i saluna. Ni Tonopa nije bila izuzetak u tom smislu.

Najveći je bio „Poker fleš“ salun, vlasništvo Fila Kamarga.

Nalazio se na samom ulazu u grad, sa velikim natpisom na belom drvetu. Preko njega, bilo je prebačeno laso, u kom se nalazila „uhvaćena“ flaša s viskijem. To je bio vrlo čitljiv znak da „Poker fleš“ salun raspolaže dobrim pićem i dobrim stolovima za kocku.

Fil Kamarg je bio nekada revolveraš, čuvar reda po tuđim hotelima i kockarnicama. Kada je nakupio dosta novaca, odjednom se povukao u miran život, preselio se iz Arizone u Nevadu, u Tonopu, i tu otvorio lokal.

Vlasnik je, inače, i ličio pre na

revolveraša nego na krčmara. Istina, vešto je točio piće i umeo je da bude ljubazan sa gostima, ali je isto tako odlično potezao svoj skriveni revolver kada bi gužva zapretila da se salun pretvori u ruševine.

Nosio je uvek elegantan kaput sa belom maramicom u gornjem džepu, suvu, ispeglanu krpu preko lakta i kravatu od ljubičastog somota. Lice mu je bilo išarano sitnim borama, ali još uvek očuvano i odlučno. Negovao je tanke brkove duž cele gornje usne i svako jutro se pojavljivao za šankom sveže izbrijan i namirisan. Crna kosa, tek ponegde prošarana, sedim vlasima, bila je uvek brižljivo začešljana i podeljena sa strane, iznad levog uha.

Te večeri, u salun je ušao Sid Montana.

Bila je to jedna od retkih hulja sa severa koja je mogla da podnese suvi pesak Nevade i da mu se prilagodi. Niko nije znao da li mu je pravo ime Montana ili naziv po zemlji odakle je stigao u Nevadu pre četiri godine.

„Poker fleš” salun bio je skoro krcat.

Svetiljka sa raznobojnim abažurima stvarale su cirkusku atmosferu. Kao da je svaki sto imao drukčiju boju. Duvanski dim lebdeo je nad glavama gostiju kao paukova mreža.

Fil Kamarg je ugledao Montanu na ulazu i trgao se. To je zaista bila retka prilika da čovek kao on mirno ulazi u salun, iako se šuškalilo da mu je glava učenjena.

Za razliku od Kamarga, Montana se oblačio samo zato što je to morao. Sve je na njemu bilo pohabano, prljavo, dok mu je lice prekrivala višenedeljna brada. Nosio je debelu košulju na kojoj je bila isečena kragna, a uzane, bledoplave pantalone padale su preko čizama izliza-nih peta.

Smrknutog lica, Sid Montana je ušao u salun i pogledom pročešljao prostoriju ispunjenu žagorom i mirisom viskija.

Onda je krenuo prema šanku, nogu pred nogu.

Svi su mu se čutke uklanjali s puta. I oni koji su ga prepoznavali, i oni koji su osećali da je nepoznati u savezu sa đavolom. Takvo je lice imao, u ožiljcima, mračno, zategnuto i neprijateljsko.

Vlasnik „Poker fleš” saluna zagladio je svoju ionako zalizanu kosu i za trenutak zaustavio da toči porudžbine. Jedan od konobara slegnuo je na to ramenima i oslonio se na ploču da sačeka gazdin znak.

— Zdravo, bivši ubico! — pozdravio je Montana bivšeg revolveraša. Kamarg se nasmejao kiselo, ali je otrpeo.

— Zdravo Montana — otpozdravio je. — Koji te šerif sada juri?

— Nema takvog šerifa na Zapadu — iscerio se lupež i tek tada mu se kroz bradu i brkove pokazale blistavobeli zubi.

Kamarg nastavi da toči piće i konobar se udalji od šanka. Montana okrete leđa celoj sali i zagleda se u nabrano Kamargovo lice.

— Mali-Karlos mi je javio — počeo je polako — da se neki stranac interesovao za Denijelsa.

Vlasnik „Poker fleša” je radoznalo načuljio uši.

— Stranac? — upitao je, skupljenih veđa. — Ko bi to mogao biti?

Montana sleže ramenima.

— Došao sam da to vidim — reče. — Možda je kod tebe?

— Kako izgleda?

— Visok, u tamnom odelu, očiju kao od leda... tako ga je Karlos opisao. Možda je kockar, a možda je i neko federalno policijsko njuškalo...

Fil Kamarg se malo pridigao na prste, gledajući preko glava u najudaljeniji deo saluna.

— Jedan sličan stigao je malopre — promrmljao je. — Ne liči mi na šerifa, jer je odmah seo da igra poker.

— Gde je? — živnu Montana.

— Dole, u separeu. Samo pazi...

— Da pazim? — zastade lupež s prezrivo izrazom na licu.

— Ne izgleda mi naivan — opomenu ga Kamarg. — U svakom slučaju, bez gužve!

— Gužve su moj specijalitet — naruga mu se ovaj i krete napred.

Separe u kome se nalazio kockarski sto bio je „odsečen” od ostalog dela saluna paravanom od trske, koja se kretala na jednoj debeloj žici, razapetoj između dva stuba.

Stranca, o kome mu je pričao dečak sa stanice, nije bilo teško razlikovati u gužvi oko stola. Nekoliko besposlenih kibicera pratilo je igru,

u kojoj se gomila dolara preseljavala na stranu čoveka u crnom odelu i blistavobeloj košulji.

Sid Montana se prišunjao i neko vreme posmatrao poker; bila je to igra u kojoj tri partnera nisu imala šta da traže. Stranac ih je hladnokrvno tukao, a da nijednog časa niko među njima, ni okolo, nije mogao da uoči ni najmanji sumnjiv pokret koji bi mirisao na trik ili podvalu.

Jednostavno, stranac je bio majstor u tome poslu.

Montana nije mogao a da mu se ne divi.

Međutim, on nije došao zbog toga.

Odgurnuo je dvojicu ispred sebe, dograbio prvu slobodnu stolicu i opkoračio je. Tako je sedeo blizu Holideja i proučavao mu lice.

Ovaj ga, činilo se, nije ni primećivao.

Ali zato su ga dobro zapamtili ostali. Jedan po jedan. Holidejevi partneri su se izvlačili iz igre, mucajući poneku reč koja je trebalo da znači izvinjenje.

Zatim je sto bio slobodan.

I kibiceri su se povukli u salu, u potrazi za pićem. Sve to nije promaklo Džordžijancu, pa je promrmljao, ali dovoljno glasno da ga i Montana čuje:

— Od kakvog li smrada beže ovi ljudi?

Lupež je pocrveneo.

Srećom, tu promenu na licu niko nije video. Brzo se prebacio sa svoje stolice na susednu i dohvatio tek složen špil karata.

Holidej ćutke preseče.

Montana podeli, ali svoje karte položi pred sebe.

— Ti si pitao za Denijelsa? — oslovi ga tihim, muklim glasom.

— Jednu — reče kockar.

Montana je buljio u njega.

— Šta si rekao?

— Jednu kartu — podiže kockar svoj pogled prema Montani i ovome se slediše ruke. Nebesa! Kakav je to pogled imao ovaj kicoš, imao je pravo mali Karlos: bile su to ledene oči!

Montana podeli karte, ali je odsutno zjurio u svoje.

— Zašto tražiš Denijelsa? — pitao je ponovo, preko ivice svojih karata.

— Imam nešto da mu kažem — odgovori Dok.

— Nešto važno?

— Važno za njega — potvrdi kockar.

— Šta bi to moglo biti? — interesovao se Montana.

— Reći ću samo njemu — odgovori Dok. — Ali ja neću biti kriv ako on ne požuri...

Montanine zenice se suziše. Blefira li to stranac?

— Ko si ti? — upita odmah zatim.

— Ne pitam ni ja tebe — uzvрати ovaj. — Ako poznaješ Denijelsa, neka dođe. Odmah.

Montana se isceri na sve to.

— Misliš da je lud? Da upadne u grad tek tako i da pruži priliku nekome da ga pozna i javi šerifu?

— To je njegova stvar kako će doći.

Sid Montana podiže glavu i dade znak nekome u sali.

— Ako bude neka zamka, oprosti se od života! — nabaci mu potom. — Poći ćemo njemu...

— Zakaži sastanak — odbi Holidej ovaj predlog — ja ne idem nikome na noge.

— Možda ćeš morati... — isceri se Montana.

Holidej prekrsti ruke i zavalio se na stolicu, dok je njegov sagovornik okrznuo pogledom senku čoveka koja se nadnela nad sto.

— Idemo? — pozva Montana kockara.

— Misliš da ću morati? — zapita ga ovaj.

Montana se cerio i klimao glavom.

Čovek koji je stajao uz kockara držao je pod rukom revolver modela „Mervin i Halbert“, retko oružje za te prilike, ali male zapremine i zgodno za nošenje u džepu ili u čizmi.

— Ako ne ustaneš, on će pucati! — opominjao ga je Montana. — To je ljudi Miler, on puca čim ja namignem!

Zaista, čovek se glupavo smeškao, ali ruka u kojoj se nalazio revolver bila je vrlo mirna i sigurna. Imao je glavu, retku kosu i široka mesnata usna koja su u uglovima skupljala pljuvačku.

Holidej se nije pomerao.

— Reci tvom ludom Mileru — dobaci on Montani — da ću ga ja prvi razneti na komade ako ne skloni revolver.

— Šališ se? — zlurado se smeju-ljio ovaj. — Čime ćeš to učiniti? Po gledom?

— Ovim — reče kockar 'i ispod ruke proturi niklovanu cev svog „linkolna“,

Sid Montana se ukoči.

Kad je samo izvukao? Držao je pre krštene ruke, ali leva šaka pod pazuhom bila je puna smrti. Verovatno je kolt povukao onda kada je ruke podigao na prsa da ih prekrsti, dok je on pratio Milerovo približavanje...

Sad su zaista bili na samom početku.

— Vрати to natrag — naredi on Mileru. Ovaj ga oklevajući poslušao.

— I idi na svoje mesto — naredi mu opet Montana.

Čovek se povuče kao pas podvija na repa.

Kockar munjevito okrete svoj kolt oko kažiprsta nekoliko puta, a onda ga u saltu ubaci u futrolu. Sve je trajalo nepunu sekundu.

Sid Montana je, najzad, zaključio da čovek pred njim nije samo kockar već i prava revolveraška ajkula.

— Denijels će doći — najzad je izustio kroz zube. — Ali ti neću reći kad i gde...

— Biću ovde samo do jutra — reče Holidej i podiže se.

— Imaću to u vidu — cerio se Montana.

— Znam da hoćeš, za Denijelsovo dobro...

Montana se uozbilji.

Međutim, Holidej ga je već ostavljao i išao prema šanku.

Fil Kamarg je već znao šta treba da natoči.

— Brendi? — upitao je ljubazno, dohvatajući bocu sa postolja velike police oko ogledala.

— Jedan — složi se kockar.

Polako je ispijao piće, naslućujući da će ga krčmar pitati još nešto.

— Imali ste sreće večeras? — javio se najzad, misleći na malopredašnji poker.

— Uvek sam dosada imao sreće — objasnio je Džordžijanac, odlažući čašu u stranu. Za trenutak, video je Montaninu senku kako nestaje na izlazu. — Imate li sobu sa pogledom na ulicu?

Vlasnik „Poker fleša” se ispravio.

— Očekujete nekoga?

— Očekujem sobu — mirno ga dočeka kockar.

— Naći ću vam — pristade Kamarg, goreći od radoznalosti. — Možda neće biti po vašem ukusu, ali je čista.

— Spavao sam ja i u sedlu — reče Holidej.

— Onda je sve u redu — nasmeši se Kamarg usiljeno. Kopkalo ga je šta su imali da pričaju bitanga kao Montana i čovek takvih manira kao što je stranac u besprekornom odelu tamne boje.

— Posle pokera i dobrog pića — dobaci Holidej — čovek zaželi da malo prošetati i uzme čistog vazduha, zar ne?

Fil Kamarg se složio s tim, mada nije shvatio zbog čega bi stranac o tome razgovarao baš sa njim. Tonopa se baš i nije mogla pohvaliti bogzna kakvim vazduhom, naročito kada bi stigao voz i ispuštao paru, a vetrić nanosio pustinjski pesak sa jugoistoka.

— Sve zavisi za šta je čovek raspoložen — uzvрати Kamarg.

— Da?

— Ako vam nedostaju lepe devojke i tome slično... znate šta hoću kažem? Preporučio bih vam ho-

tel „Džentlmen“, kod mog prijatelja Vika Vilera...

Holidej izvuče jednu od svojih mi rišljavih cigara.

— Možda cu i o tome misliti — obeća, kresnuvši paljarvce o ploču bara.

I iziđe.

Dok je lagano pružao korake duž tremova, bio je siguran da ga prate. Instinktivno je to osećao i bio je zadovoljan što se sve odvijalo po njegovim pretpostavkama. Sid Montana je za svaki slučaj sve predvideo, ali je nešto izgubio iz vida: čovek kao Džordžijanac imao je na svojoj strani sve adute.

Čak ni iznenađenje nisu mogla da ga izbace iz ravnoteže.

Sve je dočekivao svojom legendarnom hladnokrvnošću i uobičajenom ironijom.

Sada su se njegovi koraci udvostručavali.

Neko ga je pratio u stopu.

Odjednom je stao, a koraci njegovog pratioca nisu uspeli da se na vreme zaustave pa ih je čuo dva više.

Onda je, na uglu ispred, opazio konturu drugog čoveka.

I umesto da produži put, naglo se okrenuo i počeo da korača natrag. Tako se našao lice u lice sa Sidom Montanom.

Lupež se izveštačeno iscerio, kao da je iznenađen ponovnim viđenjem. Ali to su bili suviše jeftini trikovi za kockara.

Dok razmače krajeve svog kaputa i iskosi se malo.

— Reci svom prijatelju da iziđe iz

senke! — obrati mu se ledenim glasom.

Pri žučkastoj svetlosti koja se saplitala preko stepenika i verande od „Poker fleš“ saluna, drške koltova ukrašene slonovačom usekle su se u Montanin mozak kao novi dah smrti.

Osim toga, stranac je prozreo njegovu skrivenu misao o drugom part neru. Nije više imao kud.

— Tamo je Denijels — reče tiho Montana.

Kockar i ne trepnu. Senka od kalifornija šešira skrivala mu je pogled, ali sjaj beonjača za trenutak bi zabelasao u tmuni i podsetio Montanu na potez u salunu.

— Pozovi ga — reče Holidej.

— Ovde je previše svetlo — primeti Montana.

— Tamo je suviše mračno — odgovori mu Džordžijanac, ne udaljujući šake od futrola.

Montana je oklevao. Onda je slegnuo ramenima.

— Reći ću mu — promrmljao je.

Zatim se uputio na drugu stranu.

*
*
.

Uskoro su se pojavila obojica.

Čovek sa Montanom izgledao je visok i snažan muškarac, u dugom kaputu sive boje i šešira natučenog na čelo. Nosio je opasač prebačen preko kaputa i nisko obešen kolt na desnom kuku.

Zaustavili su se blizu, ali tek toliko da im lica ostanu u senci.

— Šta imaš za mene, stranče? —

zapitao je Montanin prijatelj. — Ja sam Denijels.

Imao je dubok glas, baš onakav kakav bi trebalo da sadrži tako mišićavo, snažno telo.

— Nešto za tvog malog brata! — obavesti ga Holidej.

Denijels pogleda u Montanu, ali ovaj je slegnuo ramenima. Za trenutak je nastao tajac.

— Šta je sa njim? — upita žustro Denijels, ali ostajući u senci.

Kockar poseže za cigaretom.

— O tome ćemo kasnije — reče polako. — Kad prekinete cirkus!

— Šta to znači? — zareža čovek, opružajući dlan nadole.

— Ti nisi Denijels! — dobaci Džordžijanac.

Čovek još jednom izmenja pogled sa Montanom i nešto kao uzdah izroni mu iz grudi.

— Kako bi ti to znao? — upita.

— Pravi Denijels ne bi gledao u Montanu već bi odmah prišao da sazna detalje — reče Dok. — Kako sam čuo, on voli brata. A onaj ko voli, ne ponaša se tako kao ti, buazeru!

Nisu poricali ništa.

Onda se čuo korak trećeg čoveka, preko ulice.

Izgledalo je da Tonopa vrvi od Denijelsovih momaka!

Holideja, međutim, to nije mnogo zabrinjavalo.

Novo lice koje im se pridruživalo bio je takođe visokog rasta i širokih ramena.

Imao je čudan šešir: iznad samog oboda nalazila se obmotana svilenamarama jarkocrvene boje čiji je kraj

padao na potiljak i pri hodu se klatio i lelujao.

Imao je na sebi crnu košulju i kaput od jelenske kože koji se oko pasa vezivao običnim pojasom od istog materijala. Pantalone od platna nešto proširene pri dnu skoro su lizale prašinu glavne ulice, uz ujednačen ritam mamuza.

Čovek je stao pred kockara i mirno mu se obratio.

— Reci šta imaš, ali reč po reč!

Holidej prvo zapali cigaretu i pri kratkom odsjaju plamena uhvati Denijelsov užareni pogled.

— Tvoj brat... — rekao je potom, namerno odugovlačeći sa odgovorom — nalazi se u Džeriku. U zatvoru.

— Šta to pričaš, čoveče? — skoro se nasmeja ovaj. — On je... nije važno gde, ali tamo sigurno nije.

— Ja se ne bih mogao na tvom mestu zakleti u to.

— Znači, pobegao je? — mrmljao je za sebe Denijels. A onda glasno dodade. — Šta mu se desilo? Je li uhapšen zbog skitnje?

— Zbog pljačke.

Čovek prosto podiže ramena i ispruži ruke da dohvati Holideja. Međutim, zastao je kao munjom ošinut: cev Džordžijančevog kolta bila mu je uperena u stomak.

Bio je to pokret koji se nije video. Samo je ruka sunula kroz vazduh, i Denijelsove šake se zgrčiše u praznom.

Ustuknuo je malo natrag i kockarev „linkoln” iščeze za opasačem.

— On pljačkao? — škripao je zubima Denijels. — Ne mogu u to da

verujem. Da te nisu poslali da mi namestiš klopku?

— Izgleda da nisu — podsmehnula se ovaj. — Reći ću ti još samo ovo: šerif iz Džerika čeka da mu se predaš, ili će obesiti mladića.

— On je poludeo! — priđe Montana. — O čemu to priča?

Ali Denijels se ne osvrnu na ovu upadnicu.

— Oni to ne mogu da učine... — procedio je, ali dosta neubedljivo.

— Moći će — reče kockar. — Rekli su da će ga osloboditi ako budu imali tebe. Inače će obesiti njega, u to sam siguran.

Natan Denijels je preturao po mislima šta prvo da preduzme. Stranac je mogao da govori istinu, a mogao je da bude poslan s drugim namerama.

— Kako znam da ne lažeš? — upitao je.

— Otidi u Džeriko pa proveriti — reče mirno Holidej.

— Ja mu ništa ne bih verovao — prosikta Montana.

Ali Denijels ga ućutka pokretom ruke.

— Video si Barta? — zapitao je kockara.

— Nisam — priznade Holidej — ali sam slušao mnogo. Ne volim takve gradove, ni takav zakon. Tvoj brat je uhvaćen sa još dvojicom prilikom napada na poštu.

— Budala! — stisnuo je ovaj pesnice i oborio glavu. Nekoliko trenutaka trajala je tišina u kojoj se čulo šumno Denijelsovo disanje. — Budala! — povikao je glasno, upirući pogled u nebo.

— Možda je sve to... — počeo je

Montana, ali ga Denijels ponovo prekinde pokretom ruke.

Zatim je okrenuo svoje lice prema Holideju.

— Ko si ti?

Džordžijanac je počutao. Uostalom, ono što je imao, to je kazao. Na Denijelsu je ležala odluka šta će da preduzme.

— Zovem se Holidej — rekao je najzad. — Dok Holidej, ako ti to nešto znači. Ali ne verujem da hoće...

Natan Denijels je odskočio kao oparen.

Sid Montana se povukao sasvim do zida, gde je stajao njegov malopredašnji partner u sivom kaputu.

Izgovoreno ime odjeknulo je u njihovim ušima kao eksplozija dinamita!

— Dok Holidej? — ponovio je Natan Denijels, s izvesnim strahopoštovanjem. Odjednom se setio priča o čudesnom strelcu i kockaru u crnom odelu, sa dva kolta sa strane. Sve se slagalo!

— Ne verujem! — gundao je Montana. Ipak, uspomena iz „Poker fleš“ saluna bila je sada mnogo opipljivija. Zvuk čudesnog imena o kome je Zapad ispredao legende, prosturjao je između njih kao ledeni vetar sa Snejk planina.

Natan Denijels se odmakao.

— Ni ja mu ne verujem — rekao je iznenada čudno izmenjenim glasom i povukao se još više natrag. Ruke su mu bile lako zaklaćene nad oružjem.

Sva trojica su stajala poredana jedan pored drugog, nasuprot kockaru.

Onda se Denijels kratko nasmejao.

— On je — dobaci zatim. — Samo Holidej može mirno da čeka tri protuve da prve potegnu. Niko drugi!

Onda se okrete i bez reči pođe preko ulice.

Njegova dva pratioca se uputiše za njim, nesigurnog koraka. Bili su ošamućeni iznenadnim idejama svog vođe.

Kao što se pojavio, tako se Natan Denijels stopio sa tamom. Zatim se čulo grebanje konjskih kopita, a onda topot.

Fil Kamarg je dobio zamišljenom kockaru.

— Nadisali ste se čistog vazduha, mister?

Holidej je zastao za trenutak. Zaista, kakav vazduh bi trebalo da udiše? I zbog čega se uopšte uplita tamo gde mu nije bilo mesto? Zašto se morao sažaliti na jednog dečaka koji je želeo da pođe stopama svog velikog brata?

Da li je samo zato napustio Džeriko?

Sutra, kad se na istoku pokaže purpurnocrvena sunčeva lopta, znaće na koju stranu da okrene svog šarca.

Gde god bude pošao, čekaće ga neki Džeriko.

Ili puška u zasedi, plaćena novcem Laure Higin. Ili pokeraš koji ne podnosi poraze. Ili...

A u grudima bolest je razdirala pluća.

Možda je olovo za to bilo najbolji lek.

Ostavio je Fila Kamarga bez odgovora i pošao uz stepenice, prema svojoj sobi.

Zora je zatekla Barta Denijelsa uz prozorče ćelije u Džeriku.

Mogao je sada lepo da vidi grede, o koje će uskoro biti obešen zajedno sa svojim novim „prijateljima“, s kojima je nameravao da započne blistavi put bandita poput starijeg brata.

Džordž Aboni se kežio iz svog ugla, odavno već budan.

Leškario je nag do pojasa, nimalo uzbuđen predstojećim danom. Nije se čak potrudio ni da baci pogled kroz prozor i vidi ono što je mladi Denijels viđao i u kratkim trenucima polusna.

— Imaš lep pogled napolje — porugivao se bradonja, ocenjujući da je Denijels tog jutra uplašeniji nego prethodnog dana.

Mladić nije okrenuo ni glavu. Kao da je u sebi izgovarao molitvu.

Mel Adams je turobno zurio pred sebe. Njegovo uzano, voštano lice dobilo je avetinski izgled. A razlog tome bilo je poslednje parče duvana za žvakanje koje je ispljunuo kasno te noći.

— Ako se moliš — peckao ga je dalje Aboni — pomeni i nas.

— Da ima boga, on bi mi dobio parče duvana! — zarežao je Adams, pljunuvši na vrh svojih čizama.

— Dobićeš ga, ne brini — okrenu

se Aboni prema njemu — kad ti ispune poslednju želju.

Mel Adams to nije primio kao uspehu šalu.

— Šta to pričaš? — promumlao je. — Šta mi imamo s ovim vešalima? Oni hoće Natana, mi ćemo zaraditi samo koju godinu i ništa više!

Aboni stavi prst na usta.

— Polako, Mele, može mali da te čuje! On zamišlja da ćemo i mi da ga pratimo na putu za pakao...

— A on će, u stvari, da bude jedan, mali usamljen anđeo!

I Adamsovo lice se prvi put tog jutra razvuče u osmejak.

Mladić kao da ih nije čuo.

Jedan zrak sunca zalutao je u zatvorsku prostoriju i ucrtao blezdozlatni kvadrat na gornjem delu zida.

Zatim su se u hodniku čuli koraci i Bart Denijels kao da se probudi iz svoje obamrlosti.

Serif Džerika, Gordon Džekobs, izneo je svoje lice iz tame na oskudno svetlo i čutke premerio svu trojicu.

Aboni ga pozdravi mahanjem rukom, kao da je sreo dobrog prijatelja iz mladih dana. Mel Adams pljunu u stranu, ponovo utonuo i mrzovolju i apatiju.

Džekobs ukrsti pogled sa mladim Denijelsom. Oči mladića bile su preplavljene očajem i tugom — ali Džekobsovo srce to nije taklo. Čak ga je i radovalo.

— U zoru ćeš posetiti — nemilosrdno ga je obavestio — ukoliko te brat ne spase. Zato se spremi.

Ako je očekivao trzaj ili urlik od strane mladića, varao se!

Bart Denijels ga je samo posmatrao. Čak je i onaj sjaj tuge iščezao, ustupajući mesto ravnodušnosti.

— Nadam se da si čuo — dodade Džekobs.

Mladić spusti pogled prema lančiću oko šerifovog vrata i priveska u obliku krsta.

Zatim ispruži ruke da ga dohvati. Džekobs ustuknu.

Bart Denijels podiže glavu i nešto kao osmeh ispuni mu uglove ustiju.

— Šerif i krst! — promrmljao je, tresući ramenima.

Džekobs tu više nije imao posla i uputi se hodnikom natrag.

Mladić ostade pred rešetkama, kao da ga je neko tu okamenio.

Aboni i Adams se zgledaše. Da mladić nije pomerio pameću?

*
*
*

Vest koju je Džekobsov čovek proturio u Šangriju o hvatanju Barta Denijelsa nije doprla do Natana, ali ju je „uhvatio” Vin Čelok, iz Grin Springsa.

Sada je jahao prema Džeriku, najući se da će stići na vreme.

Imao je blizu sedamdeset godina, potpuno belu kosu i bele brkove i bradu skoro do prsiju. Međutim, išao je dosta uspravno i hitno, a svoje mršavo i žilavo telo vukao i tamo gde se mnogo mladi ne bi rešili da učine.

Vin Čelok je bio predradnik kod starog Kepa Denijelsa. Natana je

cupkao na kolenu, a uspeo je i da Barta odgaji, sve dok nevolje nisu počele da pritiskaju njihovo poslednje utočište. Srećne godine prohujale su čim se Denijels stariji odmetnuo od zakona, uzimajući u svoje ruke pravdu, kada su mu oca ubili u Tonopi.

Sa malim Bartom i odanom kuvaricom Elzi skrivali su se u čarobnoj dolini Grin Springsa, a onda su se „bube“ uselile u dečakovu glavu i jednostavno je pobeo u svet.

Stari Čelok se osećao krivim za to bekstvo. Trebalo je bolje da pazi na Barta kad su nemirne godine nastupile i obrlatile njegovu usamljeničku dušu, punu priča o Natanovim izmišljenim ili poluistinitim avanturama širom Nevade, sve do granica Arizone i Kalifornije.

Čelok se prisećao poslednjih dana, pokušavao da u njima otkrije neku senku na dečakovom licu, neki nemir u očima. Međutim, svi su mu dani bili slični i uzalud je naprezao mozak.

Izgleda da je mladiću jednostavno došlo da ode, i on je to učinio.

S tugom u srcu ili ne, to je sada bilo malo važno.

Vin Čelok se nije dvoumio da stavi svoj život na kocku samo da dečaka izvuče iz čelijske. Istina, on nije bio revolveraš, niti je raspolagao novcem, ali se uzdao u svoju srećnu zvezdu koja ga, eto, čitavih sedamdeset i više godina prati po prašnjavim putevima Zapada.

Od dana kada je ostao siroče u jednom karavanu za Kanzas, potucajući se po svetu kroz raznolika iskušenja sve dok nije ispekao zanat

goniča stoke i mogao da nađe sebi posla na svakom ranču.

Za Kepa Denijelsa vezivala ga je uspomena na jedan obračun sa desperadosima, koji su hteli da mu otmu krdo, između Vičite i Harpera. Tu se zadesio Denijels sa svojim momkom i pomogao mu, odvezao ranjenog u grad i ostao sa njim tri dana.

To Vin Čelok nikada nije mogao da mu zaboravi. I prve sledeće nedelje spakovao je sedlo, nešto svojih stvari i zakucao na Denijelsova vrata.

Otada su zajedno preko četrdeset godina!

Čitav jedan život, koji teče sa svim svojim radostima i tugama.

Meri Denijels umrla je čim je Bart ugledao svet.

Zatim se Kep Denijels posle toga propao i umro u jednoj tuči u Tonopi.

A onda je Natan otišao, sledeći svoj nasleđeni nemir.

Poslednji, Bart, bio je i poslednja nada da će ostati pošteđen svih žigova prošlosti i života bez spokoja. Ali, sudbina kao da je htela da zatre celu tu porodicu.

Vin Polak je, tako, ustao protiv te sudbine, misleći da će bar poslednji od Denijelsovih ostati uspravan na pravom vetru...

Još nije znao kakav je grad Džeriko.

Ni tabla sa natpisom „Strancima ulaz zabranjen. U krajnjoj nuždi javiti se prvo šerifu Džekobsu“ nije pokolebala starog Čeloka.

Načitao se on sličnih upozorenja u svom životu na desetine, nailazio iza takvih i sličnih na uperene puščane

cevi, na vrelo olovo, pa je opet nosio glavu na ramenima.

Ujahao je u Džeriko odmah iza podneva, na svojoj isluženoj, olinjalov kobili Dženifer.

Nalazio se u širokoj iskrpljenoj flannelskoj košulji, preko koje su žuti tregeri pridržavali isto tako široke pantalone boje rđe. Preko sedla je držao staru pušku marke „spenser“, s kojom se davno služio protiv bufala, a ne bandita ili Indijanaca. U poslednje vreme, međutim, ona se oglašavala i na neugodne prolaznike i posetioce.

Nije se moglo reći da je prolazio nezapažen.

Ličio je na usamljenika sa planinskih vrleti ili iz pustinjaških peščara, koji bi jednom u pola godine silazio do gradova da vidi ljude i kupi nešto hrane i municije za preostalih šest meseci.

Očigledno, dolazio je izdaleka, jer ga niko u Džeriku dotle nije viđao.

Vin Čelok je gledao pravo pred sebe, ne dajući svojoj kobili da skrene u hlad ili podigne glavu prema mirisu iz gradske konjušnice.

Nije ni njemu bilo najbolje: od po noći je jahao i leđa su ga bolela. Osećao je istovremeno i glad i žeđ.

Međutim, misao na malog Denijelsa bila mu je na prvom mestu.

Pred jednom zgradom učinilo mu se da vidi naoružanog čoveka. Za trenutak je zaustavio konja i svoju karabinku „spenser“ stavio u platenenu futrolu z desne strane.

Da, bio je u pravu.

Jedan od glavnih šerifovih pomoćnika, Malkom Tejt, šepurio se ispred Reganove berbernice, sveže podšišan

i izbrijan. Dolazak belobradog starca odmah mu je pao u oči i već se spremio da mu očita lekciju.

Sišao je na ulicu, stavio ruke na leđa i raskoračio se koliko je god mogao.

Bio je na takvom mestu da je Čelok morao da napravi veliki luk ako je mislio da prođe dalje. Ali, to nije bilo pravo rešenje. Po Tejtovom licu zaključio je da ima pred sobom osionog ali priglupog zvezdonosca, pa je, snishodljivo se sklanjajući skinuo svoj ulubljeni šešir.

Malkom Tejt je podigao jednu obrvu i razvukao usta u smešak. Bio je odobrovoljen.

— Matori — kazao je klateći se na vrhovima svojih čizama — zar ne umeš da čitaš?

Čelok se prisetio table na ulazu u grad.

— Umem — rekao je, stavljajući šešir ponovo na glavu.

— Pa?

— Pa, pošao sam da se javim šerifu — dodao je zatim.

Tejt nabra obrve.

— Šta tražiš u Džeriku? — zapita ga oštrije.

— Putujem za Pelisejd, pa sam mislio da nešto pojedem i nahranim konja... ako dozvolite?

Tejt je razmišljao. Prvi put u njegovom životu neko mu se obraćao kao pravom čuvaru zakona, a ne privremenom najamniku.

— Sjaši i ostavi konja i pušku ovde — pokaza mu on na gredu ispred berbernice. Onda izvadi svoj časovnik iz džepa. — I da si za deset minuta zbrisao iz grada!

— S vašim dopuštanjem — poklonio se starac i sjahao.

— Ali prvo se javi maršalu — opo menu ga ovaj, za svaki slučaj.

— Upravo sam to nameravao, mister šerife — savijao je Čelok kičmu.

A čim je okrenuo leđa, uputio je pregršt poluglasnih psovki na Tejtovu adresu. Ovaj to, međutim, nije čuo.

Dok je prolazio ivicom ulice, primetio je još dva naoružana čoveka: jedan se nalazio na krovu hotela „Union” a drugi se šetkao između „Vasač” saluna i trgovine Lea Tuka.

Dakle, Džeriko se spremao da dočeka Denijelsa onako kako zaslužuje, s tucetom do zuba naoružanih ljudi, ako ne i više. Samo, najvažnije je bilo da Barta nekako izvuče iz te gužve. Da mu ni dlaka ne zafali sa glave!

Šerifova kancelarija nalazila se upravo pred njim.

Bila je to zgrada sa najdužim stražnjim delom, jer su se na prostorije sa ulice nadovezivale zatvorske ćelije. U jednoj od njih nalazio se dečak, razmišljao je Čelok, gladeći svoju srebrnastobelu bradu.

Oslonjen o zid, s cigaretom u zubima, pomoćnik čuvara zakona u Džeriku, Milton Vajs gledao je suvo-njavog starca kao u zalutalog psa.

Ni Čelok nije imao bolje mišljenje o dugonogom zvezdonoscu lupeškog lica.

Starac nije imao ni opasač ni pušku. S te strane bio je bezopasan.

Ali bilo kakav stranac u Džeriku tog dana morao je da se dobro

„pročešlja” a onda isprati natrag, bezuslovno. S takvom naredbom Vajs je bio načisto. Izuzetaka nije moglo da bude.

— Kuda? — upitao je Čeloka, videvši da se upućuje prema ulaznim vratima iza kojih se nalazio Džekobs.

— Treba da se javim šerifu — odgovorio je ovaj, uveren da Vajs nije onaj kao prvi. Kod njega ulagivanje nije palilo.

— Možeš meni da se javiš — dobaci Vajs.

Vin Čelok se nije dao tako lako udaljiti.

— Hoću kod šerifa — rekao je.

— Nema on vremena za kojekakve skitnice — prezrivo odbrusi Vajs.

Čelok pocrvene, ali zadrža među zubima psovku.

— Moram do njega — bio je tvrdoglav.

— Zašto? Ako te nešto muči, reci meni. Inače ću te nogom po stražnjici, pa ćeš trčati sve do Dabrovog jezera!

I da bi pokazao da se ne šali, spustio je ruku na dršku svog kolta.

Starac iz Grin Springsa polako je bacio pogled oko sebe, ispod oka.

Ulica je bila skoro pusta.

Da li da se vrati i sačeka veče? Koliko će rizikovati tada? Vešala su bila podignuta nedaleko, a on nije znao čas kada će grad izvesti dečaka i obesiti...

To mora da bude zora!

Međutim, noću će svi biti oprezniji, sada se osećaju komotniji i opušteniji. Ko bi mogao da poveruje u to da će se neko usuditi da usred bela dana uđe u Džeriko s namerom

da se probije kroz dobro odabranu Džekobsovu stražu i oslobodi zatvorenika!

Najmanje bi sumnja mogla da padne na belobradog starčića koji se je dva držao na nogama.

I Vajsova pažnja je popuštala. Samo, on nije voleo da se upušta u beskorisne razgovore.

— Gubi se! — povikao je na Čeloka.

Starac nije imao kud: natrag mu se nije išlo.

— Imam za šerifa poruku — rekao je.

Vajs načulji uši. Možda je Denijels poslao nekoga sa vešću da dolazi?

— Kakvu poruku? — upitao je i koraknuo prema Čeloku.

— Ovde je — reče starac i zavlče ruku pod košulju.

Milt Vajs je kasno primetio da je nasamaren.

Vin Čelok se naglo izmenio: lice mu se zateglo, oči bljesnule odlučnim žarom, ramena uzdigla i leđa uspravila! Ni traga od staračke nemoci i drhtanja ruku.

Cev vojničkog kolta bila je upravljena pravo u pomoćnikov stomak.

— Ulazi! — pisnuo je Čelok, pokazujući na vrata.

Vajs je oklevao... Bio je toliko zbunjen da nije stigao da sabere misli. Kako se desilo sve ovo? Ako se pojavi pred Džekobsom razoružan, ovaj će ga kasnije pojesti za večeru!

— Čekaj ti...

— Ulazi! — ponovi Čelok naredbu takvim glasom da Vajsa podiđoše žmarci. — Inače ću početi da pucam!

Pomoćnik se okrete.

— Ne pokušavaj da daješ znake — dobaci Čelok, pribijajući se uz Vajsa — ili ćeš dobiti odžak na kičmi!

Vajs posluša.

Zakucao je i dobio iznutra Džekobsov odgovor.

Šerif Džerika je razgledao neke požutele papire presavijene načetvoro. Podigao je pogled sa njih i upravo na namršteno Vajsovo lice.

— Šta se desilo kad tako...

Onda je učutao, videvši da još neko ulazi za njim.

Zatim mu pogled pade na pomoćnikov opasač i on konstatova da u futroli nema oružja. Shvatio je da nešto nije u redu, ali je i Čelok naslutio da Džekobs reaguje brzo.

— Dalje ruke, šerife! — povikao je i proturio levi kolt napred. — Još više! Tako.

Gordon Džekobs je zurio u Čeloka s podsmešljivim izrazom.

— Šta ovo znači? — upitao je. — Prepad?

Vajs je slegnuo ramenima. Još uvek je osećao cev sopstvenog revolvera na leđima i nije mu se dopadala ono upozorenje s odžakom...

— Ponesite ključeve! — naredi Čelok.

Džekobs se nasmeja.

— Ti si poludeo, matoril! — rekao mu je. — Ceo grad vrvi od mojih ljudi! Ne pravi budalu od sebe!

— Ključeve! — povisi glas Čelok. — Briga me za tvoju zvezdu, prokletniče! Nećeš ti decu slati na vešal!

Džekobs se namršti. Onda pođe.

da u Vajsa, ali na njegovom licu ne nađe pravi odgovor.

— Decu? Ne misliš... Da te nije poslao Denijels? Zar je spao na takve grane da šalje starce umesto sebe?

— Niko mene nije poslao — obrecnu se Čelok. — I ne misli da ćeš mi rečima skrenuti pažnju. Na prvi sumnjiv pokret pucam, nije važno šta će posle biti sa mnom! Gde je dečak?

Džekobs pokaza glavom pozadi.

— Odbaci opasač — naredi mu Džekobs, udaljujući se od Vajsa prema vratima. Tamo je, ne ispuštajući iz vida nijednog od njih, spustio masivnu gredu i zatvorio vrata od upada spolja.

Džekobs je nerado otkopčavao opasač. Ako sve ispadne u redu, onda će mu i Tejt i Vajs platiti što su matoru ludu propustili da dođe do njega, a da ga nisu pretresli.

— Sada otvaraj! — podseti ga Čelok, kad je kolt u futroli tupo zvecknuo o pod.

Serif ispruži ruku i skide sa zida krug žice na kome su bili nanizani ključevi.

Njegov pogled mogao je za starca da znači samo smrtnu presudu ako mu se ukaže šansa da ga se reši. Ali, Čelok je računao na to i postavljao se tako da ih obojicu ima na nišanu.

Ušli su u hodnik.

— Barte? — proderao se Čelok.

Čulo se kako negde tresu rešetke. Starac gurnu dublje čelični vrh Vajsu u leđa, a ovaj posrte i odgurnu Džekobsa napred.

Onda su izišli iz polutame i Čelok

ugleda bledo, neispavano dečakovo lice. Za trenutak je pozeleo da mu poleti u zagrljaj... Međutim, setio se da mora biti sada oprezniji više nego ikad, ako misli da ga spase.

Gordon Džekobs je otključao vrata i, na Čelokov znak, ušao u ćeliju zajedno sa Vajsom.

— Tamo do zida! — govorio je starac, izbegavajući da pogleda u Barta.

Mladić se osmehivao, srećan što više neće morati da posmatra vešala sa malog zatvorskog prozora. Aboni i Adams su radoznalo posmatrali mršavog starčića kako znalački uturuje čuvaru zakona u ćeliju.

— Gde je Natan? — ne izdrža Bart. — Napolju?

Vin Čelok je oklevao sa odgovorom.

— Nije — rekao je najzad.

Bartovo lice prvo je pokazalo razočaranje, a potom strah.

— Zar... zar si sâm došao, Čelok? Nisi valjda sam?

— Ne pričaj mnogo, sine! — prekide ga starac. — Moramo da se izgubimo što pre ~~odavde~~!

— Ali...

— Ko su ovi ~~ovde~~? — pokaza na razgolićenog Abonija i smrknutog Adamsa. — Tvoji prijatelji?

— Nisu prijatelji — odgovori Bart.

— Sad nismo — isceri se Aboni — a kad smo pljačkali onda si bio sa nama, a?

Džekobs se nije mnogo uzbuđivao zbog ove situacije. On je računao da starac nikada neće moći da izađe živ iz Džerika, kroz njegove straže. Postojala je samo opasnost da neko slu-

čajno ubije mladića, a time bi se njegov jednostavni plan za hvatanje Natana Denijelsa izjalovio!

— Možete i vi napolje! — dade im Čelok znak da iziđu zajedno sa Bartom. — Jedino ako vam se sviđa ovaj pogled na vešala...

— To sigurno ne, matoril! — skliznu Aboni sa postelje.

Adams se češkao po glavi, gledajući čas u svog partnera čas u šerifovo skamenjeno lice.

— Požuri! — dobaci Čelok obojici, a onda se okrete da pruži mladiću jedan od revolvera.

Tako je za trenutak okrenuo leđa Aboniju.

Lupež je munjevito priskočio i tresnuo Čeloka po zatiljku!

Iznenaden ovim, Bart Denijels nije stigao ni da prihvati pruženo oružje pa je kolt ispao iz starčevih ruku, pravo pred Džekobsove noge.

Ošamućen, Čelok se oteturao do zida.

Uspeo je da se održi na nogama i da podigne svoj revolver.

Ali, Džekobs se već dočepao Vajsovog kolta i preko pognutog Abonija otvorio vatru...

Zaglušujuća pucnjava u maloj prostoriji odjekivala je trostruko jače, a barutni dim zamotao je ljudske prilike dok su se povijale i saplitalle. Aboni je povukao Adamsa na pod, a Bart je stajao i dalje oduzet, šokiran, užasnut...

Vin Čelok se prostro po vlažnom podu obliven krvlju.

Čuvar zakona iz Džerika sasuo je svih šest metaka u telo starog stočara iz Grin Springsa. Izdahnuo je još dok je na nogama bio.

Starac na podu, to je bila posljednja jasna slika u Bartovim mislima. Odmah zatim on se kao podivljala zver bacio prema Džekobsu, ali ga je Vajs na vreme zaštitio telom. Zbog toga je dobio strahovit udarac nogom u stomak i urlajući odleteo na suprotni zid.

Aboni ščepa mladića, ali nije uspeo da ga savlada.

Priskočili su tada Adams i Džekobs.

Bart se otimao, urlao, ujedao, grebao noktima, pružao noge i plakao.

Onda je dobio udarac drškom kolta po temenu i klonuo na rukama svojih bivših partnera.

— Prokleta kopile! — opsovao je Džekobs i obrisao znoj sa čela.

Aboni se polako vratio postelji, kao da se ništa nije desilo.

— Zašto si to učinio? — upita ga Džekobs.

— Šta to, šerife? — smejuljio se lupež.

— Zašto si se okrenuo protiv starog, kad si imao šansu da pobegneš?

Aboni se nasmeja glasno.

— Šansu? Nisam ja toliko lud, šerife! Da iziđem napolje i da završim s olovom, umesto sa godinu-dve zatvora? Šta vam pada na pamet! Vi še volim dve lepe reči u našu korist na sudu, nego da rizikujem pakao.

— Te lepe reči sud neće čuti od mene — obrecnu se Džekobs.

Aboni sleže ramenima.

— Svejedno. — reče. — To je vaša stvar.

Vajs se, za to vreme, nekako povratio. Hteo je da poleti na onesvećenog Barta, ali ga Džekobs na vreme zadrža,

— Trebalo je ranije da se poka-
žeš — podrugljivo ga je opomenuo.
— Izvuci starog napolje i pozovi
pogrebnika. Neka ga odnese odavde
što pre...

— Ko je to? — prostenja Vajs.

— Neki njihov prijatelj otprili-
ke... Matora lud! Misli da su ovo
vremena pionira i karavana i da mu
je dvadeset godina.

Pomoćnik šerifa se saže i uhvati
Čeloka za noge, vukući ga prema
izlazu. Trag krvi ostajao je za njim,
bivajući sve tanja i bleđi prema vra-
tima.

Bart Denijels je ostao da leži na
istom mestu gde je pao, pogođen
mučkim udarcem.

Čarobna dolina Grin Springs sada
je bila dalja nego ikada...

• •

Sid Montana dojahao je kasno po
podne u Džeriko.

U stvari, nije mnogo ni odmakao
od table sa opomenom, kada se na-
šao pred dvema pušćanim cevima.

Revolveraš se ukrutio u sedlu, ali
ničim nije pokazao da ga to plaši.
Pomoćnici šerifa Gordona Džekob-
sa dobili su nalog da ubiju svakog
stranca koji pokuša da prodre u grad
pod bilo kakvim izgovorom.

— Ni makac dalje! — zagrmeo je
Malkom Tejt, kome su još bridele
uši posle današnje Džekobsove pri-
dike.

Montana je zategao uzde.

Tejt se sa još jednim čuvarem na-
lazio kraj samog korita za napaja-
nje konja, iznad koga se nalazila

pumpa za vodu. Nešto hladovine
pružao im je jedan napušteni maga-
cin, vojničko skladište čiju su građu
i najbolje delove mnogi raznosili
kućama pa je sada samo krov stajao
na stubovima sa nešto okrnjenih zi-
dova.

— Kuda si zapeo? — besno se is-
prečio Tejt. — Zar ne vidiš šta ta-
mo piše?

— Vidim — odgovorio je Monta-
na.

— Pa? Gladan si olova? Natrag!

Ali lupeža nije bilo lako zaplaši-
ti praznim rečima.

— Nisam došao po olovo — rekao
je, nagnuvši se malo u sedlu — već
da prenesem poruku šerifu.

Tejt se iskezi kiselo.

— Jedan je danas isto kazao, pa
je završio na groblju. Zato... gubi
se!

I on podiže pušku.

To više nije ličilo na šalu.

— Stani, budalo! — prenu se Mon-
tana. — Poruka je od Natana Deni-
jelsa!

Ali Tejt je još uvek držao prst na
obaraču.

— Šta je kazao?

— Reći ću to šerifu...

— Reći ćeš meni ili ćeš u pakao.
Govori!

I on pritisnu oroz.

Zrno prohuja opasno blizu Mon-
taninih obraza. Konj se pod njim uz-
nemiri i zamalo da ga zbači. Protiv
dve zapete puške zaista nije imao iz-
bora.

— Natan će doći večeras — rekao
je, ugušujući gnev u sebi. — To
prenesi svom dželatatu!

— Neka dođe sam — podseti ga

Tejt. — Inače ćemo pucati u svaku senku.

— Doći će,

— Rekao si, a sada se čisti!

Montana okrenu konja. Sve dok nije iščezao sa vidika, oba stražara držala su podignute puške, spremni da pripućaju na najmanji sumnjiv pokret.

— Idi obavesti Džekobsa! — do-
baci Tejt svom drugaru:

— Da nije neki trik?

— Nije — isceri se Tejt. — Poz-
najem ovu bitangu, to je Sid Mon-
tana.

Čovek klimnu glavom i izvede ko-
nja iz hlada.

Šerifa Džekobsa našao je u pošti,
pored telegrafa. Primaio je odgovore
na neke svoje poruke i zadovoljno
se smeškao. Trojica bankara, iz
Goldfilda, Karson Sitija i Ajlija pot-
vrdili su spremnost da isplate obe-
ćane nagrade za hvatanje Natana
Denijelsa živog ili mrtvog.

U sebi je već sabirao kolika bi ta
suma na kraju mogla da ispadne, ka-
da ga je prekinuo dolazak jednog
od stražara sa zapadnog dela.

— Šta je? — namršti se Džekobs.

— Dolazi... — izbacio je čovek
zadihano.

— Ko?

— Jedan je javio da Denijels do-
lazi večeras... Malkom je s njim
razgovarao.

Džekobs besno zaškruta zubima.

— Prokletstvo, zašto nije odmah
poslao po mene! Gde je taj čovek?

— Odjahao je natrag...

— Šta? — razgoropadi se Dže-
kobs. — Šta zamišlja to brdo mesa,

da je prvi u Džeriku? Zašto ga je
pustio?

Čovek sleže ramenima.

— Nije ga pustio, već oterao...
Kaže da ga poznaje, to je neki Mon-
tana...

— Montana? Čuo sam da je u De-
nijelsovoj družini. Znači da zaista
dolazi...

Džekobs žurno iziđe iz prostorije.

— Neka mi se javi Klark. On je
jednom video Denijelsa, treba da ga
prepozna kad dođe. Neka bude stal-
no sa mnom...

Vest je prostrujala gradom za tili
čas.

Ulica Džerika opustela je kao pred
oluju. Sve je odjednom zamrlo i utih-
nulo. Na prozorima su se pojavili
kapci i na vratima zasuni. Bez ob-
zira na dobro organizovani stražar-
ski bedem Gordona Džekobsa, opas-
nost koja se zvala Natan Denijels
uterala je strah u kosti građanima
ovog naselja u brdima.

Svi su čekali...

Čitava armija sekvoja, načičkana
po proplancima i u stavu „mirno”,
promicala je pored prozora zeležnič-
kog vagona u kome se nalazio Dok
Holidej.

Narasla, užarena sunčeva lopta kli-
zila je na zapadu ivicom Peščanih
brda i purpurnom bojom prelivala
oblake. Izgledalo je da celo nebo
predstavlja crvenu eksploziju koja
traje minutama i postepeno se gasi
pred sivilom sumraka.

Prava, pri dnu kao nožem ogolje-

na stabla, zaklanjala su povremeno sjaj sunca, pa je izdaleka gledana cela kompozicija bila išarana senkama.

Bio je to ponovni put prema severu.

Dva teretna vagona na kraju prevlačila su debla za građu u Porterovoj pilani, u Oslinu, dvadeset milja južno od Džerika.

Jedan jedini putnički vagon bio je prikačen uz samu lokomotivu.

Unutra su sva mesta po klupama bila popunjena.

Kočkar je sedeo kraj prozora, zaljubljen na drveno sedište i utonuo u laki dremež.

Otvoreni prozori nekako su uvlačili vazduh predvečerja i ublažavali miris znoja i balege, koje su širili od sebe umorni kauboji i jahači izdaleka.

Ležali su izvrnuti po klupama i glasno hrkali ili zevali. Neki su poluglasno pričali, neki su jednostavno ćutali i zurili u predeo.

Jedan pijani traper smejaio se najglasnije, grleći sa obe ruke dve rasakošne plavuše. Činilo se da ih je poveo odnekud sa sobom sve dok ne potroši i poslednji cent. Onda su mogle da ga ostave u nekoj jazbini i da se vrate.

Sasvim u uglu, uvučen u sebe, jedan sredovećan, mršav čovek u dosta iznošenom ali čistom odelu, pušio je cigaru za cigarom. Imao je izduženo lice i upale obraze, nešto istureniju bradu, dok su na visoko, glatko čelo padali bičevi masne, duge kose ispod sivog šešira. Ruke je držao prekrštene na grudima i s vre

mena na vreme bi uputio bezizrazan pogled prema Holideju.

Jedan sredovećan bračni par, stisnut kraj suprotnog prozora, držao je između sebe veliku putnu torbu i na svaki trzaj lokomotive odgovarao prestrašenim pogledima i grčevitim stezanjem prtljaga.

Veliko brdo zaklonilo je za trenutak sunce i ceo vagon našao se u hladovini. Obližnje granje drveća udaralo je o prozorske ramove i pretilo da nekome odnese šešir ili dobro očeše lice.

Tada su se vrata naglo otvorila i sa njih je do putnika dopirao naskutav i oštar glas.

— Ruke uvis!

Holidej malo podiže obod svog šešira.

Traper je za časak prekinuo svoju pijanu pesmu, a čovek u uglu koji je neprekidno pušio, spustio je ruku prema opasaču.

Žena koja je sedela stisnuta uz torbu i svog čoveka već je otvorila usta da vrisne, kada je shvatila da naredba sa vrata i nije tako opasna kao što je u prvi mah izgledala.

Jer, tamo je stajao jedan dečak!

U ruci je držao parče drveta nalik na pištolj, ali je lice imao vrlo ozbiljno i banditski strogo.

— Niko da se nije makao! — ponovo se oglasio on. — Sve dragočnosti na videlo, da ne pretresem!...

Imao je blizu petnaestak godina. Lice mu je, bilo pegavo, nos prčast, a usta široka, s dva reda retkih, ali zdravih zuba.

Na glavi je imao pohaban šešir s iskrivljenim i izjedenom obodom, a preko prljave potkošulje nalazili su

se tregeri i o njih okačene pantalone s nogavicama tek do listova...

Previsok mališan za svoje godine, ali vrlo žilav i skladno građen.

Pošto je video da ga unutra niko ne uzima za ozbiljno, zadenuo je svoj „revolver“ za opasač i skinuo šešir. Onda je sa njim počeo da obilazi putnike, očekujući da neka sitna para padne unutra.

Međutim, niko nije bio raspoložen da posegne rukom za džep.

Traper se predomišljao da li da odreši kesu, ali ruke su mu bile zauzete, pa je slegnuo ramenima i nemoćno prevrnuo očima.

Dečak nije izgledao mnogo žalostan.

Hteo je da odustane, ali je ipak produžio s ispruženom rukom sve do Džordžijanaca.

Onda je razrogačio oči kada je ugledao kako u njegov otrčani šešir padaju dva cela dolara!

Pocrveneo je, a to je Holideju bio dobar znak da dečak nije poslednja skitnica kako je hteo sebe da predstavi.

— Za vas, mister, imam posebnu tačku! — uzviknuo je i poklonio se.

Onda je novac strpao u jedan od svojih dubokih džepova, nabacio šešir na glavu, a zatim se uspuzao na ivicu sedišta, iznad same glave jednog zaspalog kauboja.

Ispod potkošulje je izvukao malu usnu harmoničicu i stavio na usta.

Zvuci su u početku bili nešto nesigurni, ali što je više svirao sve se bolje snalazio i sa melodijom i sa tonovima koji su na kraju morali da podrhtavaju i traju duže.

Između svakog refrena on je od-

lagao harmoničicu i tankim, ali izvežbanim glasom otpevao bi po strofu vesele pesmice:

„Kad na brda sunčev dolar pada,
pozlati se čitava Nevada...
Pa se zlato niz preriju slije
Sve do mora kraj Kalifornije...”

Ja, siromah, rukom sunce krunim
i tim zlatom džepove napunim;
Posle lutam od grada do grada
sve dok u noć ne ogrezne Nevada...

Posle toga, iza noćnog sata,
ja u džepu bez sunčevog zlata
obilazim salune i snevam
da za viski o tom zlatu pevam...”

Dečak se zatim ponovo poklonio, ali šešir više nije poturao za novac. Kao da ga je sada bilo sramota.

Čupava glava sanjivog kauboja po javi se iznad sedišta.

— Ko se to dere? — upitao je, razdražljivo.

Dečak skliznu sa ivice, ali ne ustuknu.

— Ne znam ko se dere, mister — isprsi se on — ali znam da sam pevao!

Kauboj se izdiže još više.

— Ako ne umukneš, otpevaćeš svoj! — promumlao je preteći i zamahao svojom čvornovatom šakom.

Dečak je pogledao u kockara.

— Nije vam se svidelo? — upitao je.

— Rekao bih da nije. Pevaj još...

Kauboj se razgoropadi.

— Vraga će pevati! Ovo je voz, a ne kréma...

— Platilo sam da peva — mirno

uzvрати Džordžijanac — a ti samo možeš da platiš da učiti.

Traper je sa svog sedišta nekako uspeo da sastavi ruke i zapljeska sa dlanovima u znak odobravanja.

— Kako se zoveš? — upita kockar dečaka, pošto je kauboj gundajući zavukao svoju glavu pod šešir.

— River Kid, mister! — odgovorio je mališan, ne trepnuvši. — Čudno ime, zar ne?

Kockar klimnu glavom.

— Kažu da su me našli u nekoj korpi, na obali reke Grin, s one strane Vasač planina. Ništa više o sebi ne znam, ništa!

— Mrogo si preturio preko glave?

Dečak se osmehnu, široko, znalački. Raširio je ruke kao da time obuhvata ceo svet.

— Mnogo za moje godine, mister! — rekao je. — Sve sam radio: čistio štale, prao sudove, raznosio novine, sve... ali me niko nije hteo duže da zadrži. Kažu, više voli da svira i peva nego da radi... A to je istina — dodao je iskreno.

— Umukni! — podiže glavu kauboj pošto mu je Kidovo brbljanje razbilo san.

— Tebi ništa ne pričam — obrecnu se važno dečak.

Kauboj opsova i ponovo leže. Međutim, više mu se nije spavalo i on gundajući ustade i iziđe na platformu, da proветри glavu.

— Nemaš voznu kartu? — uzgred ga zapita kockar.

River Kid uvuče glavu u ramena i obazre se okolo.

— Nadam se da me neće uhvatiti — reče tiše. — Uskočio sam na kri-

vinu iza Vučje glave, tu voz mora da uspori...

— Ideš za Oslin?

— Za Džeriko.

Holidej se neprimetno trže.

— Zašto baš tamo? — zapita.

— Tamo još nisam bio — odgovori Kid — a moram da probam i njihovo strpljenje. Možda ću moći da ostanem više od mesec dana, ko zna?

— Voz ide samo do Oslina — podseti ga Džordžijanac.

— Snaći ću se već — namignu Kid i ponovo se maši svoje „muzike“.

— Bolje da zaobiđeš Džeriko — posavetova ga Holidej, tiho, ali razgovetno.

Dečakovo lice izgubi svu malopredašnju veselost.

— Zašto da zaobiđem, mister? — upitao je isto tako tiho, osećajući da sa tim gradom zaista nešto nije u redu, čim ga plavooki džentlmen upozorava ozbiljno.

— Da, zašto? — čuo je još jedan glas, sa strane.

Holidej polako skrenu pogled.

Čovek iz ugla, koji je bez presanka pušio, sada je ustao i tiho se prikrao sedištima na kojima su se nalazili Dok Holidej i River Kid.

— Meni nešto kažete? — upita hladno kockar.

— Pitao sam zašto nagovarate dečaka da zaobiđe Džeriko? — ponovi čovek, oslanjajući se na šipku sedišta.

Džordžijanac lenjim pokretom izvadi svoju zlatnu tabakeru i odabra najmekšu cigaretu.

— Zašto se ne vratite na vaše mesto? — predloži mu kockar.

River Kid je sa strahopoštovanjem zurio u veliki kolt tipa „bizli“, s išaranim burentetom i debelom, isto tako išaranom, cevi. Pravi top u poređenju sa koltovima koje je viđao obešene o opasače mnogih kauboj a i čuvara zakona!

— Tamo vlada bolest — dobaci kockar.

Čovekovo lice se izduži još više.

— Bolest? Kakva bolest?

— Bolest zvana Džekobs — podrugljivo će Holidej. Zatim utonu u ćutanje.

— Mislite na šerifa Džekobsa? — nastavljao je čovek. — On je moj prijatelj. Ne volim kad se o njemu govori loše.

— Svako bira svoje prijatelje — dodade Džordžijanac.

— Ne sviđate mi se — uporno će ovaj. Izgledao je vrlo ratoborno i nametljivo. — Džekobs i ja smo ratovali rame uz rame na strani Juga. To smem da kažem glasno. A na kojoj si ti strani bio?

River Kid je otvorenih usta buljio čas u jednog čas u drugog.

— Tvoja strana je izgubila — dobaci Dok.

— Ja sam Ferli Svon — predstavi se čovek, naglašavajući slog po slog. Verovatno je očekivao da će to ime izazvati u strancu neko sećanje. — A ko si ti? Ili možda nemaš imena?

River Kid zatrepata nekoliko puta i kao da tek tada dođe sebi.

— Što se ovaj tip navrzao na vas, gospodine? — upitao je Džordžijanac, pokazujući palcem na Svona.

Ovaj, međutim, nije imao nameru

da otrpi uvredu običnog balavca i prilepio mu je žestok šamar. Od udarca, Kid se prostro po podu, udarivši glavom o ivicu sedišta.

Istog časa, Ferli Svon je bio potkačen aperkatom i odleteo na suprotni kraj vagona, saplevši se o nečije ispružene noge.

Holidej je već stajao, mirno iščekujući sledeći Svonov potez.

Ovaj je uradio baš ono što nije trebalo: ispravio se i posegao za oružjem.

Kolt marke „bizli“ našao mu se u rukama.

Kockar je sačekao da ga on podigne, a zatim je spustio obe svoje ruke.

Njegovi „linkolni“ sa niklovanim cevima stvorili su mu se u šakama kao pod udarcem čarobnog štapića!

Praćeni vriskom neke žene, pucnji su ispunili vagon i odbacili Svonovo oružje na pod, zakačivši uz put zglob šake...

I to je bilo sve!

River Kid je piljio u kockara kao u biće sa drugog sveta.

Nabedeni Džekobsov prijatelj iz rata zaštenjao je, kroz zube, nemajući snage da se otetura do svog mesta i tamo pokuša da uradi nešto sa svojom ranom.

Ipak mu je uspeo da zdravom rukom podigne svoj neobični kolt i stavi ga za pojas.

S mržnjom je pogledao u kockara, a uzvratio mu je pogled ledenoplavih očiju, tako različit od malopredašnje ravnodušnosti.

Pegavi dečak je još uvek sedeo na podu i zadivljeno posmatrao kockara.

— To je bio hitac, mister! — uzviknuo je. — Ni Dok Holidej vam nije ravan!

Ferli Svon se na zvuk tog imena trže.

Stajao je ukočen nekoliko sekundi, a onda preko ramena uputio dug pogled prema Džordžijancu.

Balavac je izrekao nešto čega je trebalo da bude svestan pre nego što se nametao za obračun. Do đavola i sa Džekobsom i njegovim pozivom, ako se tu petljao i prokleti kockar!

Više mu se nije sedelo u istom vagonu, na istom vazduhu.

Izišao je posrćući na drugi kraj, na platformu.

Sunce se najzad utopilo u moru brda i šuma, a lokomotiva je otegnuto pishnula na domaku Oslina.

Holidej najzad zapali cigaretu koju je sve vreme držao u ustima.

• • •

Oslin je imao jedva desetak kuća, ravnih krovova i visoko izdignutih dimnjaka. Da nije bilo železničke pruge u toj pustari, Oslin ne bi nikad ni postojao. Ovako, lokomotiva je tu stajala čitavih desetak minuta, uzimala vodu i posle nastavljala dalje put na sever.

U Oslin su se slivali mnogi putevi, sa svih strana. Tragovi kolskih zaprega, potkovica i čizama, izbrazdali su teren zrakasto prema naselju i tu, uz prugu i stanični plato, nestajali, pretvoreni u dve paralelne čelične trake sa severa na jug i obratno.

Ferli Svon je iskočio iz vagona pre nego što su točkovi prestali da

kližu i para buknila iz usijanih kotlova.

Nebo na zapadu kao da su bogovi poprskali krvlju. Tamnocrveni odsjaj već zašlog sunca prelio je zemlju i zidove ljubičastim lakom i to je bio siguran znak da je veče na pragu, pod nebom punim zvezda.

River Kid je pružio svoje duge, koščate noge niz papučice i radoznalo se osvrtnuo oko sebe.

— Ovde se rastajemo? — upitao je kockara, češući pod izvakanim šeširom svoju prijavu, ukovrdženu kosu boje meda.

— Ne još — odgovori Holidej i prstom ga gurnu napred.

Iz polurazvaljenog vagona za koje izveo je svog Miga i lagano ga spustio niz postavljen drveni kapak.

Dečak je zadivljeno posmatrao šarca.

— Mister, kakav konj! — široko otvorenih očiju zagledao je Migov snažni vrag, milujući ga očima. — Nikad nisam video ovako lepog konja!

— Polazi napred! — naredi mu kockar.

River Kid je podskočio i mašio se za svoju harmoničicu.

Celim putem se klatio i sviruckao neku brzu melodiju, sa puno ritma. Bio je to čudan par: dečak koji korača ispred na mršavim, koštunjavim nogama i razbija predvečerje muzikom a iza njega čovek u crnom zaodeven tamom i ćutanjem, vodeći za uzde veličanstvenog ždrepc.

Odjednom je odvojio instrument od usta i zapevao,

„Kraj obale u plićaku
gde se vrba s vrbom plete,
neki ljudi su u mraku
tu pronašli malo dete...
RIVER KIHID... RIVER KIHID ...

Reka teče prema jugu,
i uzdišu rečni vali,
galebovi su u krugu
od žalosti zaplakali...
RIVER KIHID... RIVER KIHID ...”

Zatim bi nastavio sa sviranjem,
usporavajući poslednji refren.

Holidej je morao da prizna da dečak majstorski vlada sićušnim instrumentom.

— Tu si pesmicu sam sročio? — upita ga.

— Jesam — priznade on ne bez ponosa. — Sviđa vam se?

— Zašto pitaš kad znaš odgovor?

Kid samo što nije puknuo od sreće.

Pred jednom kućim, najvećom u Oslinu, kockar je zastao. Dečak je pomislio da su se zaustavili pred salunom, međutim, to je bila neka trgovina.

— Šta kupujete? — radoznalo će Kid.

— Odelo — odgovori Džordžijanac.

Dečak ga kritički odmeri, sa strane.

— Ovo vam savršeno pristaje — rekao je zatim. — Nemojte bacati pare na neke krpel.

— Moje je dobro — ne izdrža kockar da se ne osmehne na kratko — ali tvoje prnje će još malo vetar da oduva prema Karsonovoj visoravni.

— Hej! — tek tada se doseti Kid o čemu se radi.

Ušli su u prostrano odeljenje, gde su, po policama, bili nanizani butovi sušenog mesa i slanine, do njih bale platna i štofova, nešto dalje kolutovi žice i poljskog alata... Bilo je tu ženskih haljina, kaputa, pantalone i šešira, tegli sa bombonama, čitav magacin koji može da potkrpi najosnovnije potrebe građana Oslina i čestih prolaznika.

Iza velikog drvenog stola nalazio se debeljuškast vlasnik, Čarli Polak.

Taman je bio pripalio velikom svetiljku i stavio staklo, kada su Holidej i Kid ušli unutra.

Kockar je odmah pokazao na pantalone i šešire.

— Za vas? — osmehnuo se Polak, obilazeći svoj sto.

— Za njega — uperi on pogled prema zbunjenom Kidu. — Počnite od donjeg rublja pa do šešira.

— Ništa ne brinite! Samo...

Tu je trgovac zastao i omirisao vazduh.

— Samo?

— Možda bi trebalo pre svega da se okupa? — namignu on.

Dečak pocrvene, ali se uzdrža da ne opsuje. U svakom slučaju, debeljuško je bio u pravu. Nije pipnuo vodu od poslednjeg kupanja na Bakarnoj reci, pre mesec dana.

— Obećaće on jedno kupanje do sutra — dobaci Džordžijanac, uzgred.

River Kid ništa ne reče, ali se u sebi zakle da će to učiniti makar glavačke skakao u bure sa vodom.

Kada je, nešto kasnije, obukao

sve novo na sebe — osećao se neobično. Košulja ga je gicala oko vrata, pantalone stezale između nogu, čizme kao da su mu odsekle prste.

River Kid nikad nije imao ništa slično na sebi.

Trgovac Čarli Polak kao da je pre došćao o čemu razmišlja dečak, pa mu je pokazao prema zavesi u dnu prostorije.

— Tamo imaš ogledalo, sinko, pa se pogledaj!

River Kid nekako odgega tamo.

Trgao se kada je ispred sebe ugledao nepoznato lice i bio je spreman da šmugne natrag.

Međutim, čim je zagledao bolje, prepoznao je sebe u velikom ogledalu.

Nebesal!

Bio je to sasvim drukčiji Kid.

Odjednom je dobio koju godinu više, uobličio se, izgledao pravi čovek!

Sve mu je stajalo kao saliveno...

Istina, možda je nedostajao neki opasač sa koltom, kakav je imao njegov nepoznat priatelj iz voza, ali o tome će razmišljati kasnije. Sada je uživao u samom sebi: nameštao je šešir na jednu ili drugu stranu, poravnavao kragu od košulje, zatezao pantalone, podizao noge da vidi sjaj čizama...

Zadovoljan onim što je video, razgrnuo je zavesu i povikao.

— Mister, pa ovo skoro da nisam ja!

Trgovac ga je posmatrao dobrodušnim pogledom, oslonjen dlanovima o sto.

Međutim, bio je sam!

— Gde je... onaj gospodin, gde

je? — užurbano će Kid, zverajući na sve strane.

— Otišao je — odgovori mu Polak.

Dečakovo lice bilo je ispisano očajničkim razočaranjem.

— Otišao? — povikao je. — Ali, kad će doći?

Polak je slegao ramenima.

— Nije mi rekao — uzdahnu, korajući prema Kidu. U ruci je držao svežanj novčanica.

— Ovo mi je ostavio za tebe, sinko! Da kupiš lepo sedlo i dobrog konja.

River Kid je mehanički primio dolare. Kao da je zaboravio da misli.

U vazduhu se, još uvek, osećao miris Holidejeve mirišljave cigare.

Zar je to sve što je ostalo od zagonetnog znanca iz voza za Oslin?

Kid je stajao i zurio preda se.

Napolju se uveliko hvatalo veče. River Kid se odjednom ponovo osetio užasno sam na svetu.

Kao nekad, možda, pokraj reke Grin...

Džeriko, veče istoga dana.

Jedan konjanik ujahao je u grad sa zapadne strane, ne hajući na ljude s oružjem pokraj zidova.

Jahač je bio nenaoružan, ali svi su znali ko je to.

Ušao je u grad praćen već čitavom svitom pomoćnika šerifa i najmljeđnih stražara.

Milt Vajs je odmah poslao tri čoveka na zapadni deo da izvide nije li jahača još neko dopratio. Isposta-

vilo se da je strepnja bila izlišna, Natan Denijels je došao da se preda i spase svog mlađeg brata smrti!

Gordon Džekobs je već obavješten o dolasku stranca u Džeriko i sa Mal konom Tejtom i Basterom Klarkom izašao na verandu ispred svoje kancelarije.

Svetla u gradu su dovoljno rasuta po ulici da može sve da razazna.

Jahač lagano stupa sredinom glavne ulice i sve više narasta pred Džekobsovim očima. Natan Denijels! Čovek koga nisu uhvatili ni bolji čuvari zakona ni skupi detektivi sa Istoka!

Za svaki slučaj, njihove ruke su blizu oružja, a pogledi su prikovani za krovove zgrada na kojima najbolji strelci kontrolišu okolinu sa zadržkom da pucaju na svaki šum ili kretnju.

Jahač je sve bliže.

Šerif se naginje prema Klarku.

— On je?

Baster Klark, bivši skitnica i siledžija, kome je Džekobs pružio utočište u Džeriku pod uslovom da ga slepo sluša i da gleda svoja posla u gradskoj konjušnici, klimnuo je svojom velikom glavom u znak odobravanja.

— Njegov šešir... Crvena svile-
na marama oko šešira, to samo on
može da nosi! A zatim, kaput od
jelenske kože i crna košulja... On
je! Isto ovako hoda, vuče malo noge
po zemlji!

Džekobs se zadovoljno cerio.

— Lice?

Klark je odmahnuo glavom.

— Bilo je onda u senci... Ali sve
je njegovo, odelo, rast, hod. I brat

je njegov, unutra! — dodao je smejući se glasno.

— Umuknil — preseče ga Džekobs.

Denijels je sjahao pred gredom, obavio uzde nekoliko puta oko nje i zakoračio na trem.

— Šerif?

Imao je krupan, malo prigušen glas.

Džekobs istupi napred.

— Denijels?

Čovek klimnu glavom.

— Ja sam... Gde je moj brat?

Šerif se cinički osmehnu, ali je ipak pokazao prema vratima kroz koja se ulazilo u ćelije.

— Mogu da ga vidim? — zapita Denijels.

— Možeš — odobri Džekobs, na Tejtovo najveće iznenađenje.

Jahač je krenuo, ali čim se našao blizu Džekobsa, ovaj zamahnu i uputi mu podmukao udarac u pleksus.

Denijels se presavio, ali samo za kratko. Otrpeo je udarac bolje nego što se iko od njih trojice nadao, i uzvratio paklenim krošom po šerifovoj vilici.

Gordon Džekobs se prostro po da skama kao da ga je balvan posekao po nogama!

Tejt je skupio šake i snažno udario Denijelsa za vrat.

Ni Klark nije stajao skrštenih ruku.

Njegova noga ispravila je čovekovu glavu i zalila mu usta krvlju. On-
da se Džekobs pridigao i pridružio se zajedničkom masakriranju.

Neko vreme, pred okupljenim stražarima i pomoćnicima, čuvara zakona odvijala se neravnopravna

bitka, u kojoj su mešali jauci, stegnanje, škripanje zuba i tupi udarci.

Onda je Denijels pao među njihove čizme, sav isečen.

Gordon Džekobs je šumno disao, otrešao svoj šešir i stavio ga na glavu.

— Unesite ga unutra! — naredio je.

Tejt i Klar uhvatiše prebijenog čoveka za noge i ruke i ubaciše u kancelariju.

Džekobs se neko vreme zadržao na ulazu, razgledajući okupljene ljude.

— Na svoja mesta! — zaurao je, ne dajući im da se priberu i razmisle o njegovom postupku. — Ako je Denijelsova banda blizu, ne piše se nikome dobro! Jasno? Pucajte na svaku senku! Bez razlike!

Ljudi se polako razidoše i pred šerifovom kancelarijom ponovo zavladala muk.

Džekobs zalupi vrata za sobom.

Malkom Tejt je baš tada dohvatao bokal sa vodom i sipao Denijelsu na glavu. Međutim, to je malo pomoglo. Njegovo lice, četvrtasto, široko i snažnih vilica, sada je bilo preplavljeno modricama i oteklinama.

Ležao je na podu, okružen trojicom nemilosrdnih ljudi.

Čekali su da se osvesti i da ga obese!

— Dakle — javio se prvi Tejt — to je čuveni Denijels? Zamišljao sam ga drukčije!

Džekobs se namršti.

— Kako to misliš?

— Pa... mislio sam da se taj neće dati tako lako uhvatiti...

— Svako ima svoju slabu tačku — prokomentariše šerif ovo. — A njegova je mlađi brat.

— Dao si reč da ćeš ga osloboditi — umeša se Klark.

Džekobs klimnu glavom, a lice mu se iskrivi u ružnu grimasu.

— Oslobodiću ga, ali ovozemaljskih muka — cerio se bezglasno.

— Misliš da je došao sam? — pitao je Tejt.

— Jeste, bar u grad — bio je siguran Džekobs. — Ostali možda čekaju neki njegov znak ili su se dogovorili da u zoru napadnu. Samo, zoru Denijelsovi neće dočekati...

On odšeta do prozora i baci pogled na ulicu.

Bila je opustela, mračna, neprijateljska. Kao da to nije bila ista ona ulica, kojom je prolazio i kojom je gospodario toliko godina...

Senka vešala ucrtavala se u zvezdano nebo i Gordon Džekobs je tu zamišljao veliki odsjaj, na kome se sve vidi i sve postaje jasno...

— Budi sel! — prenu ga Klarkov glas.

On se vrati do Denijelsa i udari ga nogom po slabinama.

— Nema ležanja, razbojničel! — prosiktao je, mada bi mu najradije smrskao glavu sa dva hica. — Otići ćeš u pakao na nogama!

Ali, umesto bola ili očaja, na oteklinom Denijelsovom licu izbi podrugljiv osmeh.

Tejt ga odalami sa druge strane i ponovo baci na pod iako se pridigao na laktove.

— Dosta! — zaustavi ga šerif. — Povedite ga u ćeliju.

— U koju?

— U njegovu, budalo! — zareža Džekobs. — Kod brata!

Poneli su ga u hodnik.

Na ulazu, Džekobs poveća plamen svetiljke i žućkasta, avetinjska svetlost iskopa iz mraka tri siluete.

Aboni je ležao na leđima, budan, dok je Adams nešto brbljao sam sa sobom.

Bart Denijels je stajao i zurio kroz rešetke u vešala, kao opčinjen.

Zvuk čizama u hodniku podigao je sa ležaja Abonija.

— Večera, šerife? — upitao je glasno. Međutim, kada je ugledao Denijelsovo lice, začutao je. Nekoliko trenutaka ga je ispitivao a onda se nacerio.

— Lep ručni rad, šerife! — dobacio je.

— Da nećeš i ti? — promrmlja Džekobs, okrznuvši ga pogledom.

— Drugom prilikom — odbi ovaj. — Koga ste nam to doveli? Ovde je i za nas trojicu tesno.

— Strpi se malo — uzvratila šerif, gurnuvši Denijelsa napred. On posrte, ali se ipak održa na nogama.

— Hej — ispruži Aboni noge i sede na postelju. — Nije to valjda Denijels? Uleteo je, a?

Na zvuk tog imena, Bart se polako okrenu.

Odjednom svi začutaše.

Denijels se uspravio, savlađujući bolove u glavi i među rebrima. Oči su mu bljesnule čudnim sjajem, ali taj isti bljesak nije se pojavio u Bartovim zenicama.

Kao da ga nije prepoznao.

Kao da nije bio svestan ničega. Tup je zurio u lice pred sobom, pod budnim Džekobsovim okom.

Denijels koraknu napred.

— Bart...? — procedio je kroz polomljene zube i krv.

Mladić je raširio oči i uzdrhtao.

Denijels pruži još jedan korak.

Tada mladić raširi ruke i polete mu u zagrljaj.

Denijels ga čvrsto steže uza se, ne dajući mu da kaže ništa.

A mladić je ridao na njegovom ramenu...

Gordon Džekobs zadovoljno zaključa vrata i sa svojim ljudima napusti ćelije. Sada je bio siguran da je novac njegov, sav novac koji je raspisan za Natana Denijelsa, živog ili mrtvog!

Izračunao je da će pokupiti najmanje dvadeset hiljada dolara!

Tejt i Klark su ga čutke dopratili do stola. Šerif se spustio na svoju stolicu, glasno uzdahnuvši. Lice mu je zračilo olakšanjem i zadovoljstvom. Mogao je sebi da dozvoli da popije čašicu, pa je iz donje fioke izvukao bocu.

— Ovo moramo da proslavimo — reče.

— U tvoje zdravlje, šerife! — uživao mu se Klark.

Džekobs im nasu čašice, a sâm poče iz boce.

Onda je stavio zapušač, vratio bocu na mesto i ustao.

— Momci, pripremite sve — rekao je zvaničnim glasom.

Tejt i Klark se pogledaše.

— Šta treba da uradimo? — upita Tejt.

— Da vešamo — izbacila Džekobs, uživajući u njihovom iznenađenju.

— Noćas?

— Ne noćas, večeras.

— Denijelsa?

— Obojicu...

Tejt se počea po glavi.

— Ako sam dobro razumeo, šerife... malog nećete pustiti?

— Dobro si razumeo — klimnuo je Džekobs glavom. — Treba to razbojničkom plemenu zatrti seme... Visiće obojical!

Klark se u svemu slagao sa Džekobsom, mada mu se misao o mladićevom vešanju nije najbolje dopadala. Uostalom, to i nije bila njegova briga. Džekobs je bio zakon, i zakon neka se za to pobrine.

— Denijels se nada da će vešanje biti u zoru — objašnjavao je Džekobs. — A mi ćemo preduhitriti i njega i njegove momke ukoliko su nešto spremili za jutro!

— Tome se zaista neće nadati — upade Klark.

— Ako napadnu u zoru, lepo ćemo ih dočekati! A još kad budu videli svog vođu da visi, pokupiće se iz Džerika kao pokisle kokoši! Oni su bez njega — nula! Rulja koju će jedan metak da razjuri na sve strane!...

Džekobs je počeo da šeta po prostoriji, zanet svojim mislima.

— Treba okupiti što više ljudi oko vešala — nastavio je da razrađuje svoj plan — da zapamte ovaj veliki dan! Biće to veličanstvena slika! Noćas niko ne sme da spava! Svima treba natočiti piće i dovesti ih na to mesto... Treba da bude veselo, ne tužno!

Džekobs kao da je padao u groznicu.

— Naložićemo veliku vatru — oduševljavao se svojim idejama — To

liko veliku da obasja ceo grad, brda, celo nebo... Da se razbojnici dobro vide kad se zaklate! Biće to vatra u njihovu čast, ha-ha-ha-ha!...

Onda je naglo ućutao, videvši da ni Tejt ni Klark ne prihvataju njegovu oduševljenju.

— Napolje! — zarežao je na njih. — Javite mi se ovde za dva časa, obojical!

Onda se vrati za svoj sto i poseže sa bocom.

*
*
*

Još uvek ukočen u sedlu, River Kid je stigao u Kejston Kemp prateći trag svog poznanika iz voza, kome nije znao ime, ali je odlično pamtio lice.

Nešto ga je vuklo za tim čovekom plavih očiju i zagonetne prošlosti.

Možda osećaj krivice što mu nije zahvalio, a možda i pojava dotle nepoznatog osećaja da ima prijatelja, da nekome pripada.

On to nije umeo najbolje da objasniti, ali je tvrdoglavo terao svog konjića na sever, prema Džeriku. Bio je to put kojim je otišao čovek u crnom.

Put sa koga ga je još u vozu odvrćao.

River Kid je sada imao na sebi ružičastu košulju, plave pantalone i šešir crne boje sa crvenom trakom iznad oboda. Novo sedlo, još neuglašano od jahanja, teralo ga je da se često meškolji i premešta.

U džepu mu je ostalo dva dolara, ona koja je pesmom zaradio od stranca.

Ali, stomak mu je sada bio pun, za najmanje dva dana unapred. To-liko se prejeo da je bilo pravo čudo kako je sve izdržao da strpa u usta i prežvače.

Nebo je bilo puno zvezda, vazduh prozračan i svetao.

Kejston Kemp je bila postaja za poštansku liniju između Ajlija i Oslina. Kočija je tuda prolazila tri puta nedeljno, a ovo je baš bio dan kada je odsustvovala.

Postaja je sastojala od jedne velike barake sa koralom za rezervne konje i dve veće zgrade pozadi, prema poljima. To su bili salun „Mardžori” i jazbina za prenoćište pod zvučnim imenom „Lepi snovi”.

Salun „Mardžori” držala je udovica Kolet, pozamašna ofarbana plavuša između četrdeset i šezdeset godina, niko nije mogao da uđe u trag pravom broju njenih rođendana. Imala je samo jednog pomoćnika, Kleja Brajana, koji je tu sedeo samo da održava red i izbacuje neugodne goste napolje. Bio je to momak sazdan od mišića, a obilato se služio pešnicama bolje i brže nego revolverom. Kolet je, opet, obavljala sve oko šanka i služila posetioce po sali.

U „Mardžori” su svraćali lopovi, begunci, okoreli kockari i lica sa poternica. Tu se ruka zakona nije zadržavala često i u salunu su mogli da predahnu kojekakvi tipovi sa najrazličitijim putevima i sudbinama.

Kejston Kemp nije bio nikakva raskrznica, osim što se tu tri puta nedeljno zaustavljala kočija za Oslin i obratno.

Pa ipak, on je živeo svoj čudan, usamljenički život.

Bilo je to prolazno pribežište i stećište raznih tipova Zapada.

Tu se moglo umreti bez traga i glasa i obogatiti se za kockarskim stolom, naravno uz dobru oružanu pratnju i dosta kockarske sreće.

Najopasniji su odlazili preko puta u „Lepe snove” kod Kineza Li Kvanga. „Lepi snovi” bila je neka vrsta velike barake sa dva reda postelja na sprat. Prenoćište nije bilo jeftino, ali uprkos paprenim cenama bila je bar polovina postelja zauzeta.

Li Kvang je lično preko noći dežurao napolju i na svaki zvuk kopita obaveštavao spavače da se, možda, približava potera ili neki novi gost.

River Kid nikada nije bio u tom kraju i nije imao pojma šta bi ga moglo očekivati.

Ipak je hrabro sjahao pred barakom.

Unutra je gorela slabašna svetlost i promicale senke. Oklevao je pred ulazom nekoliko časaka, a zatim podigao ruku da pokuca.

Učinio je to nekoliko puta, ali niko mu nije odgovorio.

Onda je pritisnuo staru, zarđalu bravu i upao unutra.

Zatekao je tri čoveka.

Za dugim stolom, sa dvema klupama sa obe strane, sedela su dva prljava, neobrijana kauboja. Jeli su nešto iz drvenih tanjira i pili neko oštro piće tamne boje.

Treći, konjušar Bili Bregnar, u uglu iza vrata opravljao je veliki drveni točak. Cela prostorija nije imala ništa više osim stola i jedne peći, koja se upotrebljavala samo u hladnijim danima.

Bili Bregnar je zažmirio i odmerio došljaka od glave do pete. Tek posle dužeg zagledanja shvatio je da pred sobom ima dečaka.

— Zar si zalutao, sinko? — upita ga.

Bregnar mora da je nekada bio kovač. Imao je snažne ruke, velike šake i leđa kao od brega odvaljena. Glava mu je bila velika, čelava i opaljena suncem kao u Indijanca.

— Tražim nekoga — promuća Kid.

— Jesi li gladan?

— Nisam.

— Onda reci koga tražiš?

River Kid je oklevao. Kauboji za stolom su prestali da srču svoju čorbu i buljili su u ispeglanog momčića kao u neko čudo.

— Sam si? — prekide ga Bregnar u razmišljanju i odloži točak. Ruke je brisao o kecelju i sad je izgledao mnogo viši i krupniji nego dok je klečao.

— Jesam.

— To ne valja — promumla ovaj i odšeta do stola, kupeći ostatke hleba sa stola. — Koga tražiš?

— Prijatelja...

— U Kejston Kempu niko nema prijatelja — isceri se Bregnar. — Kako se zove?

Dečak sleže ramenima.

— Ne znam — reče.

— Ne znaš? — začudi se konjušar. — Kakav ti je to prijatelj kome ne znaš ni ime? I uopšte, otkud ti u ovom kraju? Da ne tražiš posao?

— Ne...

— Možeš da mi pomažeš oko konja ako hoćeš — predloži mu Bregnar. — Tri dolara nedeljno, sa ~~h~~

nom i spavanjem. Nije mnogo, ali nije ni malo. I uopšte, tražiš li ti kakav posao ili si možda pobegao od kuće? Nisi ubio nikoga?

River Kid se naroguši.

— Ne ličim na ubicu — procedi prkosno.

Bregnar se kratko nasmeja.

— Najgori su oni koji ne liče ni na šta — kezio se i gladio svoju oznojenu čelu. — I uopšte, kog se đavola smućaš po ovoj pustari? Da ti mene ne lažeš? Koga tražiš?

— Prijatelja, rekao sam. Ne znam mu ime, ali...

— Ali znaš kako izgleda, a? Hajde reci!

Kid prevali najzad preko jezika.

— Visok, u crnom odelu, ima opasne plave oči...

— Gle! — podskoči jedan od kauboja za stolom. — Neka me kojoti raznesu po preriji ako on to ne misli...

— Na kockara? — upade njegov drugar.

— Jaše li šarca? — zapita Bregnar.

— Jaše.

— Onda si našao prijatelja — zaključio konjušar. — On je kod Mardžori. Izgleda da ima sreće noćas. Samo, zavisi koliko će ga služiti...

I sva trojica se nasmejaše.

River Kid se povuče prema izlazu.

— Hvala na obaveštenju — promućao je.

Kauboji se zaceniše od smeha.

— Hvala? Ovo je neki mnogo fin ~~momak~~! Ume čak i da se zahvali...

— I uopšte — dodavao je Breg-nar — sav je kao iz kutije. A ja sam se usudio da mu ponudim da mi pomaže oko konja! Ha-ha-ha!

River Kid se išunja napolje i pred vratima duboko uvuče noćni vazduh u pluća.

Poveo je konja za sobom, pošto se salun „Mardžori“ nalazio jedva nekih pedesetak metara prema istoku. U mraku je ličio na velikog, crnog insekta sa svetlećim očima.

Mnoštvo konja bilo je privezano za gredu ispred ulaza.

Prednji deo duge nastrešnice bio je ispisan slovima „Mardžori“ nekoliko puta. River Kid prebroja preko dvadeset konja. Sasvim na kraju nalazio se šareni ždrebac Doka Holideja.

Prikrao se ulaznim vratima i bacio pogled.

Sve je bilo dupke puno, obavijeno dimom i žamorom. Ogromna telesine udovice Mardžori Kolet kretala se između stolova kao sklupčano krdo bivola kroz razređenu šumu.

Kockara nije mogao da opazi.

Ući ili...?

Natukao je šešir sasvim na čelo kako bi sakrio lice dopola i zakoračio u salun, tražeći ispod oka prolaz do bara. Mislio je da će uz put ugledati svog poznanika i tako dopreti do njega. Ali mnoštvo šešira i glava njihalo se pred njim, dim mu je štipao oči, a miris viskija nagrizao nozdrve.

Međutim, River Kid je hrabro koračao dalje.

Nekako se dogurao do šanka i malo odahnuo.

Udovica Kolet je okrnula pogledom pridošlicu i bez mnogo razmišljanja natočila viski i dobacila mu niz ploču.

Čaša se zaustavila pred iznenađenim dečakom!

Nebesa!

Mogao je da plati piće, ali on u svom životu nikada nije okusio taj vatreni napitak. Šta sada da uradi?

Vlasnica saluna je uočila dečakovo oklevanje i prišla mu bliže. Rukom mu je zadigla obod, a onda pljesnula svojim punačkim dlanovima.

— Gle! — povikala je i svi su je oko šanka čuli. — Pa mi ovde ne točimo mleko!

Dečak je pocrveneo, ali od srdžbe!

Prokleta babetina, sad je našla da ga izaziva. Gledao je nekako da šmugne napolje, ali ga nečije ruke dokopaše i okrenuše prema udovici.

Mardžori Kolet je bila masna, nadržana žena, i merila je sigurno preko sto kilograma! Videlo se da je nekada bila lepa, ali godine i rad po salunima ostavile su neizbrisive tragove. Bivša devojkica za razonodu u Denveru pobegla je od svoje prošlosti i sa nešto ušteđevine još dalje na Zapad, i tu u Kejston Kempu otvorila svoj čuveni salun u divljini.

Nije se mogla požaliti: posao je cvetao, a zakon, koji je povremeno svraćao iz Džerika, zažmurio bi na oba oka čim bi mu ona tutnula u ruku neki zamotuljak.

— Koga tražiš, mališa, mamu ili

tatu? — upitala ga je ona, očekujući provalu smeha oko sebe.

River Kid je namrgođeno zurio u njen predvostručen podvaljak koji se tresao pri govoru.

— Umeš da govoriš? — gurnu ga laktom jedan od gostiju, brkajlija u nekom olinjalom krznenom kaputu, tamnih podočnjaka i zakrvavljenih očiju od pića.

— Otkaći se! — obrecnu se na njega Kid.

Udovica ponovo pljesnu dlanovima.

— To je prava reč, od pravog čoveka! — klikkala je. — Još samo da ga tresneš po njušci i dobijaš od mene piće!

— Ne pijem — dobaci dečak mrzovoljno.

— Možda je vreme da počneš — dopuni ga brkajlija, dohvatajući šanku napunjenu čašu. — Ako misliš da odrasteš, počni prvo sa viškim...

On ispruži ruku sa čašom i podnese je Kidu pod nos.

Dečak se izmače i rukom mu izbi čašu.

Staklo se rasprslo u sitne komadiće ispod njihovih nogu, a čovekovo lice potamne od srdžbe.

— Ti... prokleti derane! — uzviknuo je i zamahnuo.

River Kid se hitro saže i pesnica pijanog napasnika umesto dečaka, pogodi prvog suseda za šankom.

— Stanite! — vrisnu udovica naslućujući šta se može izroditi. — Ne želim tuče, već veselje. Popijte nešto na moj račun, ali brzo...

Gundajući, pogođeni čovek ustuknu, ali ipak krvnički odmeri brkajliju.

River Kid se provlačio ka drugoj strani, kada je čuo ženin kreštavi glas:

— Kleje! Kleje! Brajane! Gde si, proklet bio?...

Čuvar reda u salunu probio se do udovice, s palcem zakačenim o pojas.

— Tu sam, Mardžori, šta se dešava? — upitao je i za svaki slučaj dograbio prva dva gosta za okovratnike, gotov da ih baci kroz prozor.

— Ne njih, budalo! — pisnu udovica. — Izbaci onog balavca tamo!

Brajanu se učini da nije dobro čuo. Balayca?

— Ne bulji u mene kao vreća... Onog tamo balavca izbaci napolje, za uši!

Brajan tek tada ugleda štrkljastu siluetu River Kida kako se probija prema kockarskim stolovima.

— O kej! — promumlao je i pošao za njim.

Klej Brajan je bio ljudina, maljavih ruku, bikovskog vrata i elastičnih pokreta, uprkos svojoj ogromnoj težini. Bio je odan udovici, pošto ga je ona izvukla iz jednog zatvora i povelala sa sobom da joj služi, kad se nađe među surovim momcima na krajnjem Zapadu.

Investicija se isplatila i salun je mogao nesmetano da se razvija pod njegovim budnim okom. Izgrednicima, koji su u njemu dobili batine ili bili izbačeni napolje kao iz tova, nikada više nije padalo na pa-

met da se saviju za neki deo nameštaja u tuči.

Brajan je bio odličan bokser i majstor za trikove u tučama. Međutim, umeo je i koltom da se posluži, ali samo u slučaju kada je odnos snaga bio neravnompravan. Tada bi prvo potezao svoje šake, a onda oružje.

U najkritičnijim trenucima, Márđžori Kolet bi ispod šanka vadila svoju tešku karabinku i pucala iznad glava. To bi borce za trenutak treznilo, a Brajan bi onda tako ošamućene bacao na pod kratkim direktima u bradu.

Sada je prvi put gundao nešto u bradu. U stvari, nije mu se sviđalo naređenje da izbacuje decu. Nije znao kako da postupi sa takvima, da udari ili uhvati za glavu i izbaci na vrata.

U svakom slučaju, njegov posao je bio takav, pa makar se radilo i o deci.

A dečak pred njim bio je dovoljno visok da bi mogao da mu savi je kičmu i udarcem čizme u stražnjicu pošalje napolje, u prašinu.

River Kid se muvao među stolovima, tražeći neobični crni šešir svog poznanika iz voza. Mora da se nalazio tu negde, možda samo nekoliko koračaji ispred ili levo.

— Kuda? — prekinuo mu je razmišljanje strogi glas i neka šaka, poput medvedih šapa, dograbila ga je za košulju.

Klej Brajan nije umeo nežnije da uhvati.

Pod njegovim prstima počela je da puca nova dečakova košulja.

— Pusti me! — zakoprcao se Kid, ali Brajan nije popuštao.

— Moraš napolje, balavac! — rekao mu je i povukao ga.

River Kid je jasno čuo kako se košulja kida i ostaje u Brajanovim rukama.

Besan zbog takvog postupka prema košulji koju je jedva nosio nekoliko časova, pegavi dečak pružio je svoju dugu nogu i vrhom čizme tresnuo čuvara reda po nozi.

Brajan je jeknuo, više iznenađen nego povređen, pa je za trenutak ispustio dečaka. Obližnji gosti videli su tu scenu i nasmejali se.

Smeh je povredio Brajanov ponos i on je nemilosrdno dokopao Kida i počeo da ga vuče. Kako se on opirao, hvatajući i rukama i nogama ivice stolova i stolica, on mu odvali žestok šamar.

River Kid se pruči po podu i u salunu nastao tajac.

Klej Brajan se saže i dohvati dečaka kao perce, spreman da ga skovitla napolje.

— Pusti dečaka! — odjeknuo je prostorijom metalni glas i Brajan, kao hipnotisan tim zvukom, olabavi prste. River Kid odbaulja četvoro noške u stranu.

Taj glas... Morao je da ga prepozna!

Izvirio je iznad ivice stola i ugledao visoku priliku čoveka u crnom.

On je to bio!

Klej Brajan se polako okrenuo

prema kockaru, srećan što se oslobodip petljavine sa balavcem i namerio na odraslog čoveka.

Video je pred sobom kicoški odevenog momka, u neobičnom, tamnom odelu, kako stoji lako oslonjen butinom o kočkarski sto.

— Što se ti mešaš? — upitao je Brajan.

Ponovo je zavladao tajac.

— Tražiš nevolje, ha? — nastavio je Brajan, ne odustajući od namere da na nekome iskali svoj bes.

— Tražim — odgovori Holidej — ali obično je drugi nalaze.

Udovica Kolet stajala je iza šanka očarana tom pojavom i tim glasom. Istiha, videla ga je među gostima, znala je da se kocka i da dobija, ali sada ga je prvi put ugledala kompletnog i priznala je da u celoj toj gomili taj đavolski momak jedino liči na pravog čoveka!

Zato nije nameravala da pozove Brajana.

Htela je da vidi koliko vredi momak u crnom, nadala se da će umeći da se odbrani, pod bilo kakvom cenom.

Klej Brajan je prilazio, odbacujući od sebe sve što mu se našlo na putu: stolove, stolice, ljudske prilike... Zurio je u Džordžijanca kao uklet!

— Videćemo ko će naći nevolju! — iskezio se čuvar reda.

Holidej nije imao u tuči nikakvih šansi protiv Brajana.

Međutim, on i nije imao nameru da se zamlauje sa tim kolosom i da pred svetom iskazuje svoja ve-

štinu ili moć da se na nogama održi što duže.

Raskopčao je svoj kaput i sasvim se odvojio od stola.

— Stanil! — naredio je Brajanu.

Ovaj je zastao, ali podmukli sjaj u njegovim očima jasno je govorio da ga ta naredba neće pokolebati.

Previše je bilo svedoka, da bi tramac mirno pucao u čoveka koji vrši svoju dužnost golim rukama.

Tako je on mislio.

Ali, ne i Holidej!

Čim je Brajan pružio nov korak, on je povukao svoj levi kolt i opalio!

Čudesna brzina kojom je oružje bilo izvađeno praćeno je jednoglasnim uzdahom u prostoriji.

Vrelo olovo je poput otrovnog insekta odzujalo u pravcu čuvara reda saluna „Mardžori” i otkinulo mu komad uha!

Klej Brajan je zastao, kao da uzima vazduh. Skoro da nije ni osetio bol, samo topao mlaz kako mu se sliva niz vrat.

— Rekao sam da staneš! — dobacio je kockar, kome se oružje već našlo u futrolu.

Ali, Brajan je bio gluv za opomene.

Kao razjareni bik jurnuo je prema bezobrazniku, da ga raskomada, ali novi pucnji su ga odbacili natrag!

Zrna su mu raznosila vrhove čizama neviđenom preciznošću!

Klej Brajan je izgledao jadno dok se klatio na nogama, zbunjen i ošamućen novonastalom situacijom.

Njega niko u salunu nije mogao da nadmaši. Niko... dotada!

Dalje se nije moglo.

Da bi povratio svoj ugled, Klej Brajan je morao da računa na svoj kolt.

I na Mardžori!

Prineo je ruku niže, motreći protivnika. Ovaj je, međutim, mirno stajao sa rukama prekrštenim preko grudi.

Bilo je to smrtonosno izazivanje sudbine. Svi koji su poznavali Kleja, davali su šanse jedino njemu. Stranac sa prekrštenim rukama mogao je u najboljem slučaju da se nekim padom spase sigurnog pogotka, nikako drukčije.

Udovica Kolet je najzad, jedina u salunu, uvidela da je njen čuvar reda u pravom sosu. Čovek sa ledenim očima i ledenim glasom pretio je da joj osakati ili ucmecka jedinu poverljivu osobu na koju je mogla da računa u svako doba.

To nije smela da dozvoli.

Polako je pružila ruku pod bar i napipala kundak svoje „henrijeve“. Morala je da interveniše pre nego što stranac povuče svoje satanske koltove.

Niko u salunu nije obratio pažnju na vlasnicu.

Niko, osim River Kida.

On je, skriven iza jednog stola, ugledao cev velike puške kako se podiže i upravlja prema kockaru!

Nebesal!

Nije smeo da okleva.

Dograbio je prvu bocu sa stola i zavitlao prema šanku.

Pogodak je bio veličanstven, boca je tresnula o samu cev, razbila se,

zasula debelu ženu pićem i izmamila paničan vrisak iz njenih glasnih žica!

Dok se Kid zadovoljno cerio pod stolom, udovica je urlala trljajući oči, pošto ju je viski dobro opekao. Puška je ležala na ploči i svima unutra je bilo jasno da je Mardžori htela s njom da okonča situaciju u svoju korist.

Klej Brajan je, tako, izgubio svog saveznika i morao je da se povuče. Ili da rizikuje.

Odlučio se za ovo drugo.

Sve je uradio savršeno brzo i tačno: dlan je pao na dršku kolta, povukao je i levim dlanom prešao preko otponca kako bi oroz sigurnije i žešće izbacio oprugu.

Sve je bilo izvedeno savršeno, ali još savršnije je to učinio kockar.

Narandžasti plamenovi samo su se dva puta pojavili sa njegovih bokova. Jedva su mogli da prate taj pokret. Nije tu bilo povijanja, iskretanja, trzaja, sve se slilo u jednostavan spust ruku i zavoj laktova.

Klej Brajan je bio pogođen u šaku i podlakticu.

Predstava u salunu „Mardžori“ bila je završena.

Džordžijanac je pokupio svoj dobitak sa stola i mirno stavio u unutrašnji džep kaputa. Potom je napunio svoje „linkolne“ i još vrele stavio u korice.

Onda je prošao kroz salu, dok su mu ljudi pravili mesto.

Čitav špalir zbunjenih i polutreznjenih posetilaca saluna u Kejston Kempu čutke je ispratio čudesnog strelca do izlaza.

River Kid se najzad iskobeljao ispod stola i odskakutao napolje.

Uspeo je da vidi, u tami, kako se kockarev šarac belasa na samom prelazu preko glavnog puta za Oslin.

Uspuzao se nekako u sedlo, okrenuo svog bezimenog konjića na tu stranu i izvukao usnu harmoničicu.

Dok Holidej je veliki deo puta mogao iza sebe da čuje odlomke pesmi-
ce koja je na kraju otegnuto zvučala: River Kiiid... River Kiiid...

Noć se oblivala mesečinom.

Senke jahača lagano su klizile po travi, praćene tihom dečakovom svirkom.

River Kid je morao još mnogo toga da nauči.

Mislio je da prati svog poznanika sve dok nije uvideo da ono što se ispred njega belasa više nije Džordžijančev šarac već vizija...

Čovek i konj rasplinuli su se na mesečini pa je umukla i balada o River Kidu.

*
* *

Gordon Džekobs je praćen Miltom Vajsom i Malkomom Tejtom otključao ćeliju gde se nalazilo četiri zatvorenika.

Aboni i Adams su sedeli na jednoj postelji, mračnih izraza i modrih jagodica.

Džekobs je zaključio da je u međuvremenu između njih i Denijelsa verovatno došlo do zajedljivih primedbi, a zatim do tuče.

Po svemu sudeći, Aboni i njegov prijatelj izvukli su deblji kraj.

Bilo je zaista čudno ući u ćeliju,

a da se ne javi Aboni s nekom upadicom.

Vajs i Tejt su koračali iza Džekobsa s otkočenim koltovima.

Denijels i njegov mlađi brat stajali su uza zid, ćutljivi i neprijateljskih pogleda. Iako je bilo kasno, nijednome od njih nije padalo na pamet da spava. A verovatno su sada i Aboni i Adams ispaštali za sve one neukusne šale koje su upućivali na mladićevu adresu.

— Pa... izgleda da nije veselo? — dobaci Džekobs, zastavši na ulazu.

Aboni mu okrete leđa i leže na stomak.

— Da li nekog nešto boli? — pitao je dalje šerif.

— Ja bih samo jedan duvan — javi se muklo Mel Adams.

— Dobićeš — obeća mu ovaj. — Šta se desilo?

Adams sleže ramenima.

— Šta bi se desilo? — promrm-lja. — Udarili smo o zid glavama, ništa viš!

Džekobs se nasmeja, glasno. U ćeliju kao da spolja uđe čudan, nestvaran odsjaj i Bart Denijels se trže.

Zatim su se čuli povici, a onda prasak stakla. Taj zvuk proprati urlanje neke gomile.

Sad je i Denijels stariji načuljio uši.

Aboni i Adams se zgledaše.

— Vreme je — odjeknu Džekobsov glas, a njegove oči padoše na Denijelsa.

— Vreme, za šta? — upita muklo Denijels, istupivši korak napred.

Par koltova ispreči se ispred njega.

— Vreme je za vešala — dopuni Džekobs svoju misao, cereći se.

— Neel! — kriknu Bart, zalepivši se za zid. Kao da je sve njegovo biće htelo napolje, ali od zida nije moglo. — Neee... Neću da umrem!

Denijels je bledih obraza buljio u pakosno Džekobsovo lice.

— Rekli ste da ćete...

— Ništa ja nisam rekao! — prekide ga ovaj. — Mogu svašta da obećam kako bih tebe uhvatio, Denijelse! Sada ćeš visiti!

— Ali, ovo dete...

— To je tvoje seme! Neka se zatere u početku, da kasnije ne stvara nove nevolje...

Denijels se okretao kao ulovljena zver.

— Ali... ali vešanje je u zoru! — viknuo je. — Zašto noću?

— Žuri nam se! — dobaci Tejt. — Jutra su hladna, a napolju smo spremili veliku vatru...

Bart pokri šakama oči.

Aboni i Adams su ćutali šćućureni na svojoj postelji.

— Ili možda u zoru čekaš nešto? — podrugljivo mu se unese Džekobs u lice.

Denijels zamahnu rukom, ali ga Vajs vešto udari po temenu i on posrte prema zidu. Bart je, međutim, sve vreme držao šake na licu i tresao se.

— Povedite ih! — naredi Džekobs.

Ali to je bilo lakše reći nego sprovesti.

Iako ošamućen, Denijels je delio udarce, levo i desno u očajničkoj borbi za goli život.

Dok nisu uspešno upotreбили drške svojih revolvera, i Vajs i Tejt su

dobili nekoliko žestokih udaraca od kojih su im svetlaci iskakali na oči.

Tek kad su se na Denijelsov potiljak spustila dva mučka udarca sa strane, on je pao licem na pod, ali ni tada se nije predavao. Grčio je telo u želji da ustane, ali snage više nije bilo.

— Prokletstvo! — psovao je Vajs. — Ta životinja se otima kao zver!

Džekobs dografi mladića i gurnu napred.

Bart se grčevito uhvati za šipke.

— Neeee — cvileo je — neel! Pustite me da vam kažem! Nemojte sa da da me vodite! Neee!...

Džekobs dade znak Vajsu, pa se na Bertov potiljak sruči udarac kolta.

Skliznuo je niz šipke kao ubijeni pauk, lagano ali neumitno. Čelo mu ostade na hladnom dodiru čelika, a zatim ga dve snažne Tejtove ruke podigoše uvis i prosto izneše iz ćelije.

Džekobs se okrete prema Aboniju i Adamsu.

Nekoliko časaka posmatrao je njihova lica, a onda im gadljivo dobači.

— Gubite se!

I ostavi vrata otvorena!

— Lupeži nisu čekali da im se dva puta kaže.

Dograbili su ono malo prnja što je stajalo zgomilano pod uzglavljem, obuli čizme, nabili šešire na glavu i zaglavili na vrata.

Bila je to sjajna prilika da se izvuku, dok je Džekobs bio dobre volje. A morao je da bude, kada je u rukama imao čuvenog Natana Deni-

jelsa i ucene koje su za njega raspi-
sane...

Poluošamućenu braću vukli su
Vajs i Tejt prema uzbuđenoj gomili
oko vešala.

A tamo, ogromna vatra gorela je
i osvetljavala grede i konopce!

Viski je činio svoje: ljudi su do-
vlačili daske i drvene delove zgrada
i bacali na gomilu. Pri svakom do-
davanju novog materijala za vatru,
buknuli bi uvis stubovi žara i dima,
da bi potom plamen zasijao jače i
liznuo još više, u nebo...

Dve omče, obasjane crvenim sja-
jem nepomično su visile i čekale
svoje žrtve.

Gordon Džekobs koračao je ispred
svojih zarobljenika.

Bio je zadovoljan prizorom.

Pozdravljali su ga sa svih strana,
vitlajući uvis prepolovljenim boca-
ma. Neki su sipali viski u vatru i
time izazivali novo buktanje i novo
oduševljenje.

Džeriko je bio sav osvetljen.

Šerif je morao da prođe pored
Lua Dagliša. Znao je da ga krčmar
ne ceni mnogo, ali to sad nije bilo
ni važno. Njegov plan je uspeo!

Dagliš je mrko gledao u čuvara
zakona. Ljudi su se oko njega gura-
li, sudarali, spoticali, vikali, a on je
stajao kao stena.

I zurio u iscereno Džekobsovo lice
kao u sataninu sliku.

Ruke je držao stisnute na svojoj
kecelji i šerif je mogao da očekuje
da će mu Dagliš prići i protestovati.

Nije se varao.

Vlasnik „Vasač” saluna podigao
je ruku i pokazao put vešala.

— Sve si ovo ti zamesio, šerife!
— viknuo je da bi nadjačao huk
gomile. — Ti nisi nikakav zakon!

Džekobs je zastao, cereći se ispod
svojih brkova.

— Popij jednu, Lu! — dobacio
mu je.

— Hoću — prodera se krčmar —
ali na tvom pogrebu!

Šerifovo lice se zateže.

On priđe krčmaru, sevajući očima.

— Popeo si mi se na glavu, Lu
— zarežao je, mašuci pesnicom is-
pred njegovog nosa — i pazi, ovo ti

je poslednja drskost koju si mogao da ispljuješ!

— Ne dajem ništa na tvoju značku — uzvрати mu ratoborni krčmar — kad vešaš ljude bez suđenja! A pogotovu decu! Neko će za to da odgovara, a ja znam ko!

Džekobs preblede i pored purpurnog odsjaja. On se maši za oružje, ali ga krčmar preduhitri. Već je ispod kecelje izvukao svoj kolt i uperio u zaprepašćenog maršala.

Odjeknuo je pucanj!

Prsti Lua Dagliša se raširiše i revolver iskliznu iz njegove šake. Nekoliko trenutaka stajao je krčmar uspravan, a onda se naglo zanjihao, i pao pred šerifove noge!

Milt Vajs je sa strane tačno ciljao i pogodio Dagliša pod plećku.

Džekobs obrisa hladan znoj koji ga je obuzeo malopre. Nije stigao ni da se zahvali svom pomoćniku. Pucanj je načas prekinuo divljanje gomile oko vatra, ali Džekobs mahnu rukom kao da ništa nije bilo.

— Nastavite! — zauriao je. — Još veću vatru, još veću! Hoću da nebo gori, čujete li?

Tejt namignu Basteru Klarku i on dohvati krčmareve noge i odvuče lež izvan osvetljenog kruga.

Bila je to luda noć u Džeriku.

Džekobs je poslao još dva čoveka da pomognu Miltu Vajsu i Malkomu Tejtu da Denijelsove izvuku na podignuti plato.

I dok je stariji koračao uspravno, s licem kao od kamena, mlađi se divljački opirao i nešto izvikivao.

Međutim, niti ga je ko čuo niti imao želju da ga sasluša.

Namakli su im omče i pritegli, pre nego što će im ispod nogu izmaći klupice.

Barta su trojica jedva držali mirnog. Stariji je stajao s nekim nedokučivim smeškom na oteklim ustima.

Džekobs mu priđe, ali ne sasvim blizu. Sećao se kakvom je snagom raspolagao i nije hteo da rizikuje da pred tolikim ljudima dobije neki iznenadni udarac.

— Smeskaš se, a? — oslovio ga je, ljuljajući se na potpeticama svojih čizama. — Nije ti žao malog brata?

Denijels je ćutao.

— Zavezao ti se jezik od straha? — cerio se Džekobs. — Ovo ti je izgleda prvo vešanje u životu?

Ali Denijels se samo smeškao. To je Džekobsa izbacilo iz takta. Prišao je da mu udarcem zbriše taj demonski osmeh sa lica, ali ga ovaj dočeka dignute glave, pljunuvši mu u oči.

— Pseto! — prosiktao je šerif i udario.

Ali, osmeh se samo pojačao na oteklim, isečenom licu osuđenog na smrt.

Džekobs podiže ruku.

— Sad! — dreknuo je.

Klupice izleteše ispod nogu!

Istog časa, kao po komandi, sve je prestalo: žagor, izvikivanje, serekanje, psovke, trčkanje okolo, urlanje...

SVAKE SUBOTE VAJAT ERP

★
AVANTURE
LEGENDARNOG
ŠERIFA
VAJAT ERPA
★

Lica ljudi su nemo zurila u tela koja su se njihala na drugom kraju konopca.

Njihove senke prelazile su lagano preko tih lica i čitava gomila razuzdanih ustuknu natrag, praveći oko vešala još veći i stravičniji krug...

Čak je i Džekobs osetio neku jezu po kičmi.

Iskolačene oči Natana Denijelsa klatile su se uporedo sa telom, ali nikako nisu ispuštale Džekobsa iz svog „vidokruga”.

Milt Vajs je prvi prekinuo tajac. Izvukao je kolt i opalio šest puta uzastopce u vazduh.

— Piće za sve! — proderao se i otrgao ljude iz obamrlosti. — Razbojnik je mrtav, živeo zakon u Džeriku!

— Živeo Džekobs! — prihvati i Tejt.

Rulja se najzad pokrenu, ali ne sa malopredašnjim žarom.

Neko je još ptegao iz flaše, neko se bezvoljno nasmejao, ali siluete obešenih neprestano su im visile nad glavom.

I gomila poče da se osipa...

I vatra je počela da jenjava.

Gordon Džekson je stajao i piljio u mrtvu braću, ni sâm ne znajući da li da likuje ili da ode na spavanje. Trebalo je da se pripremi za zoru, kada je očekivao dolazak Denijelsovih ljudi.

Vajs i Tejt su ostali uz njega. I nekoliko najpijanijih kome je besplatan viski polako dolazio glave.

Sedeli su ili klečali na zemlji, mrlajući neke molitve i pesmice.

Iz mraka, tada, izroni jedan konjanik!

Džekobs pretrnu.

Ko je to mogao da prođe pored njegovih straža, u času kada se slavila smrt ljutih razbojnika?

Čovek na veličanstvenom šarenom ždrepcu skoro da se nije ni video. Kao da se pretvorio u mrak, jer je imao crno odelo i crni šešir.

Onda je njegova blistavobela košulja izbila na svetlost i Džekobs prepozna zagonetnog stranca iz „Vasač” saluna.

Pakao!

Zar se usudio da se vrati?

I Vajs i Tejt su prepoznali čoveka u crnom. Ostao im je u lošoj uspomeni u krčmi, kada su se početnički poneli pred njim.

Mašili su se svojih koltova, ali šerif ih pokretom ruke zaustavi.

— Kako ste prošli, mister? — upitao je, prilazeći jahaču.

Ovaj je gledao u obešene i senka tuge preleti mu licem kao treptaj. Zatim mu se u oči ponovo useli onaj hladni, ledom obloženi sjaj.

— Pokazao sam propusnicu — hladno je odgovorio.

Džekobs nije razumeo.

— On misli na svoje koltove — dobaci Vajs sa strane.

Tu je bio đavolski u pravu.

— Ono upozorenje, može da važi još samo za vas — rekao je Džekobs, raskrečivši važno noge, kao da nekome deli lekcije. — Međutim,

ona od noćas prestaje, mister! Denijels je sam proturio glavu kroz omču!

— Ja ga ne bih tek tako... — promrmljao je Tejt, ali dosta neubedljivo.

— A dečak? — upita suvo kockar.

Džekobs je slegnuo ramenima.

— On se malo bunio, ali ipak su otišli zajednički u pakao!

Nasmejao se, ali to strancu nije bilo nimalo smešno.

Holidej pokrenu Miga ulevo.

Obišao je čitav krug oko vešala, podignute glave, sjajnog pogleda. Džekobs i njegovi pomoćnici su ga netremice pratili, spremni na sve.

Kockar je, zatim, dojahao do Džekobsa.

— Nije trebalo dečaka dirati — rekao je šerifu bez okolišenja.

— To se vas ne tiče! — naroguši se čuvar zakona u Džeriku.

— A što se tiče ovog drugog...

— Njega se sad više ništa ne tiče! — iskezi se Džekobs.

— ...što se tiče ovog drugog — nastavi Holidej mirno — tu ste pogrešili!

— Zašto?

— Jer ste obesili nekog sasvim desetog. To uopšte nije Natan Denijels!

Da je grom buknuo u Džekobsu, manje bi odjekivalo u mozgu nego poslednje strančeve reči.

Odjednom je osetio da malaksava i da mu se srce penje pod grlo. Ni njegovi pomoćnici nisu se osećali

bolje, i dok su prebirali po mislima kako da svare ovaj neverovatni podatak, Dok Holidej je iščezao u noći...

*

Vest nije mogla da se zadrži.

Neka pijanica, koja se tu zatekla dok je kockar izgovarao poražavajuću činjenicu, odlunjala je u grad i razglasila da je obešen pogrešan čovek.

I dok se kraj vešala vatra lagano gasila, u Džeriku se rasplamsao no-

vi požar: opasnost u obliku Natana Denijelsa!

Osveta nije mogla da mimoide ljude u ovom gradu.

Gordona Džekobsa pogotovu.

Čuvar zakona u Džeriku bio je okružen svojim pomoćnicima i svoj gnev iskaljivao je na nesrećnom Basteru Klarku, koji je tvrdio da poznaje Denijelsa.

— Prokleta budalo! — urlao je Džekobs i šamarao Klarka, čija se glava klatila svaki put kad se na nju spuštala teška šerifova ruka — kako si mogao da tvrdiš tako nešto?

Klark je trpeo bolove i treptao, plašeći se da Džekobsu ne padne na pamet da počne da ga udara revolverom.

— Ali šerife...

— Zaveži! Ti si sve ovo zamesio, smrdljivi kojote! Rekao si da je ono Denijels, a nije!

— Ali, njegov šešir, bluza, sve je to zaista njegovo...

— I lice, a?

— Rekao sam da je tada bilo u senci, nisam siguran, ali sve ostalo...

— Sve ostalo! Pfuj! Bandit je poslao nekog svog čoveka kao zamenu, dok ne svane, a tada bi on došao da oslobodi obojicu! Nikome da padne na um takva ideja! Nikome!

Zatim se udaljio od Klarka i počeo nervozno da šeta.

— Ako je onaj kicoš slagao? — javi se Tejt.

Džekobs zastade.

— Slagao? Ne verujem. Ne znam ko je to, ali ovo je istina što je kazao. Siguran sam. I onaj njegov brat, kako ga je samo tupogledao kad je ušao u ćeliju... Tek sada mi je ponešto jasno, do vraga, ali prekasno!

Vrata na kancelariji su se često otvarala i zatvarala.

— Sad smo svi u još većem sosu — priznao je šerif. — Zato moramo da ostanemo oprezni. Noćas nema spavanja. Gde je Vajs?

Tejt sleže ramenima.

Neko sa vrata prigušeno dobaci:

— Nema ga... Nestao je!

Šerif se namršti.

— Nestao? Kako nestao?!

— Malopre je trčao nekud, a onda sam video kako na konju galopira iz grada...

— Šta? Hoćeš da kažeš da je pobegao?! — zgranu se šerif i mahinalno dotače svoj kolt.

Vrata se opet otvoriše i jedan od stražara zadihano uleti unutra.

— Svi su poludeli! — uzviknu. — Ulica je puna ljudi i kola, hoće da beže iz grada... Plaše se osvete!

Gordon Džekobs odgurnu svoje ljude i izađe napolje.

Zaista, dotle opustela ulica, pretvorila se u pravi mravinjak.

Polusanjivi ljudi su se gurali oko kola, tovarili u njih stvari iz kuće, nosili rasplakanu decu i dovikivali se, dok su na drugoj strani iz konjušnice izvođeni konji za put.

Džekobs polako izvuče svoj revolver i opali u vazduh.

Jednom, drugi put, treći...

Sve dok ne zamre i poslednja reč među usplahirenim građanima.

Zatim ih sve redom pogleda, prezrivo. Najveći deo njih je maloprepio i urlao oko vešala, a sada se spremaju da napuste grad, kao miševi brod koji tone.

— Kuda? — snažno je povikao Džekobs.

Odgovorio mu je žamor, mrmljanje, pojedini delovi su mu već bili poznati. Sve se svodilo na to da će Denijels doći da osveti svog brata i da će stradati mnogi nedužni ljudi...

Cev šerifovog kolta još se dimila kada ga je podigao i uperio na gomilu.

— Nikuda vi nećete, čujete li? — dobacio je besno. — Ubiću prvog koji pokuša da izađe iz grada. Daću naređenje momcima da pucaju na svakog, čujete li?

Ljudi su ćutali, ali su verovali u to.

— I još nešto — nastavio je Džekobs gromkim glasom — mislite da ćete se lako izvući i ako odete? Okolo su Denijelsovi ljudi i oni neće pitati ko je nevin a ko kriv... I oni će redom ubijati svakoga iz Džerika! Zato ostanite ovde i puške u ruke! Ovo je vaš grad, a ja sam vaš zakon! Razilazite se!

Nastalo je komešanje i šaputanje, ali je ipak sve ispalo onako kako je želeo Džekobs.

Ulica je opet bila pusta, kao nedavno.

Džeriko je samo naizgled bio miran. Unutra, nikome san nije dolazio na oči.

Svi su sa strepnjom iščekivali zoru...

*
* *

A ona je došla nekako previše brzo.

Odjednom se nebo zabeležilo i bakarna boja tek promoljenog sunca prelila se po brdima i krovovima.

Poljske ptice uzletale su veselo u vazduh, naslućujući vedar i topao dan.

Dve milje od Džerika, Dok Holidej je čuo neko stenjanje u obližnjem žbunju i pomislio da se River Kid ponovo uvalio u neku nevolju prateći njegov trag.

Upravio je Miga u tom pravcu, lako ispružene ruke prema desnom boku.

Ugledao je, potom, čizme nekog čoveka.

Ne, to nije bio Kid.

Sjahao je i oprezno prišao.

Čovekov konj se nalazio nedaleko, čupkajući vlažnu travu, osedlan za dalji put: imao je torbe, dva smotana čebeta, laso, pušku u kožnoj uvlaci i kaput okačen o jabuku sedla.

Džordžijanac se nadnese nad žbunjem i ugleda postarijeg čoveka, kome je glava lako krvarila.

Rana nije bila opasna, verovatno posledica nekog udarca a ne metka.

Čovek je nosio zelenkastu prugastu košulju, prsluk smeđe boje i isto takve pantalone, uvučene u čizme visokih sara. Imao je i opasač i kolt na sebi, pa ipak se nalazio u nezavidnom položaju, onesvešten i propisno udaren po glavi.

Okolo je bilo nekih tragova, ne samo njegovih. Izgledalo je kao da je imao neki susret posle koga se našao na zemlji, usamljen i ošamućen.

Kockar skide sa sedla svoju torbu od krokodilske kože i vešto prvi ranjenikovu glavu, namazavši prethodno ranu nekom smrdljivom, oporom tečnošću.

Imao je pred sobom tvrdo lice oštarih crta, oštarih jagodica i oštrog nosa. Četvrtasta brada i tanka stisnuta usta davala su utisak odlučnosti i tvrdoglavosti. Bio je sveže izbrijan i zaključujući po rukama nije se bavio teškim poljskim radovima.

Holidej nije imao nameru da ga pretresa ili nagađa ko bi to mogao biti.

Obavio je svoj posao, pomogao mu, i mogao je mirno da nastavi put. Čoveku nije ostalo mnogo da se sasvim osvesti.

On vrati torbu o sedlo, zateže kase i stavi nogu da uzjaše.

Ali, iza leđa je čuo poznati zvuk revolvera.

Čovek se, izgleda, osvestio ranije nego što je pretpostavljao.

SVAKOG 1. U MESECU CRTANI ROMANI

BESTSELER

1972

JANUAR	FEBRUAR	MARZ
1 5 12 19 26 2 6 13 20 27 3 7 14 21 28 4 8 15 22 29 5 9 16 23 30 6 10 17 24 31	1 7 14 21 28 2 8 15 22 29 3 9 16 23 30 4 10 17 24 31 5 11 18 25 6 12 19 26	1 5 12 19 26 2 6 13 20 27 3 7 14 21 28 4 8 15 22 29 5 9 16 23 30 6 10 17 24 31
APRIL	MAY	JUNI
1 3 10 17 24 31 2 4 11 18 25 3 5 12 19 26 4 6 13 20 27 5 7 14 21 28 6 8 15 22 29	1 14 21 28 2 15 22 29 3 16 23 30 4 17 24 31 5 18 25 6 19 26	1 4 11 18 25 2 5 12 19 26 3 6 13 20 27 4 7 14 21 28 5 8 15 22 29 6 9 16 23 30
JULI	AUGUST	SEPTEMBAR
1 2 9 16 23 30 3 10 17 24 31 4 11 18 25 5 12 19 26 6 13 20 27 7 14 21 28	1 3 10 17 24 31 2 4 11 18 25 3 5 12 19 26 4 6 13 20 27 5 7 14 21 28 6 8 15 22 29	1 3 10 17 24 2 4 11 18 25 3 5 12 19 26 4 6 13 20 27 5 7 14 21 28 6 8 15 22 29
OKTOBAR	NOVEMBAR	DECEMBAR
1 8 15 22 29 2 9 16 23 30 3 10 17 24 31 4 11 18 25 5 12 19 26 6 13 20 27	1 5 12 19 26 2 6 13 20 27 3 7 14 21 28 4 8 15 22 29 5 9 16 23 30 6 10 17 24 31	1 3 10 17 24 2 4 11 18 25 3 5 12 19 26 4 6 13 20 27 5 7 14 21 28 6 8 15 22 29

— Podigni ruke! — dopre do nje-
ga, tih ali zapovednički glas.

Međutim, kockar ga ne poslušao. Okrenuo se lagano, s rukama nehaj-
no zakačenim o pojas. Ranjenik se
oslanjao na laktove, dosta nesigur-
no, ali kolt je držao prilično tačno
uperen u njegov stomak.

— Gde je značka? — zapita ra-
njenik.

— Trebalo bi još da se odmarate
— predloži Holidej, ne uzbuđujući
se.

— Gde je... Gde su ostali?

— Koji ostali?

— Ostali... Šta se to dešava? Ko
ste vi?

— Prolazio sam ovuda i čuo da
stenjete.

Čovek se s bolnom grimasom us-
pravi još više i tada napipa zavoj
na glavi.

— Ko me je previo? Vi?

— Ja. Šta još mogu da učinim za
vas? — upita kockar podrugljivo. —
Ili možda treba da čekam da taj
revolver opali?

Čovek spusti oružje.

— Glava mi buči — promrmlja.
— Mislilo sam da ste jedan od
onih...

— Koji su vas udarili?

— Da... Kako znate?

— Ne treba biti mnogo pametan
pa to zaključiti — reče kockar.

Čovek vrati oružje natrag i ne-
kako se namesti da sedne.

— Niste nikoga sreli uz put? —
zapita.

Holidej odmahnu glavom.

— Bilo ih je četvorica — proce-
di ranjenik, trljajući deo kosti me-
đu očima. — Ličili su mi na raz-
bojnice, koji pljačkaju svakoga na
koga naiđu. Ja sam se odmah pred-
stavio ko sam, da znaju s kim imaju
posla! Pa ipak, mlatnuli su me...

On opipa svoje džepove i zavrte
glavom.

— Nisu ništa uzeli, ni novac...
Samo moju značku. Šta hoće sa
njom, vraga?

— Kakvu značku? — dođe do re-
či i kockar.

— Ja sam... savezni maršal. Roj
Atkins. Poslat sam u Džeriko da
ispitam neke glasiše o tamošnjem
zakonu. Međutim, izgleda da i pre
Džerika dobijam potrebne dokaze o
tome!

— Kako su izgledali? — upita
kockar.

— Oni? Lupeži? — Atkins sleže
ramenima, pokušavajući zatim da
ustane. — Obične njuške kakve se
sreću na poternicama ili po udalje-
nim salunima. Jedan je ipak bio...
nekako...

— Drukčiji?

— Da, baš tako. Drukčiji.

— Krupan, zelenih očiju, male
riđe bradice, srebrnasti medaljon
oko vrata?

Roj Atkins se namršti.

— Odlično ste ga opisali — rekao
je sumnjičavim glasom. — Otkud
ga poznajete?

— Sreli smo se jednom — odgo-
vori Holidej, prilazeći konju. — Ali,
ne mislite da smo rame uz rame.
Bilo je to slučajno, u Tonopi.

Atkins se još uvek kolebao šta da preduzme.

— Poći ćete zajedno sa mnom — dobaci.

— Ja imam svoj put, maršale! — uzvratí kockar. — Ali obavezno svratite u Džeriko.

— Stanite! — povika Atkins i marši se svog revolveta.

Istog trenutka, Holidejevi „linkoln“ bljesnuše u njegovim rukama i preneraženi savezni maršal odmah se svoju šaku od opasača kao opečen.

— Ne dajem ni pet para na vašu kožu — dobaci mu Džordžijanac — pogotovu kad ste bez značke! Dakle?

Atkins je ućutao, nemoćan.

Brzina kojom je jahač potegao svoje koltove graničila se sa nemoćim!

— Na nekog me podsećate — promrmljao je Atkins.

— Javite mi kad se setite! — klimnu glavom ovaj i obode Miga.

Šarac se prope, a onda kao strela jurnu poljem.

Sunce je zlatilo čitav kraj.

*
* *

River Kid je izgubio trag svog poznanika iz voza i već je počeo da razmišlja o tome kako bi najbolje bilo da se okane jurnjave za misterioznim strancem i uputi se negde, na jug, možda prema Teksasu.

**ODABRANI
STRIPPOVI
VESTERNA**

★★★

CRTANI ROMANI
★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★
BESTSELER

**SVAKOG
1. U
MESECU**
★★★

Pred samim Džerikom zaustavio je svog konja i oslonio se laktovima o jabuku sedla, pitajući se da li da uđe u grad ili da ga zaobiđe.

Onda mu se učini da je na nekom krovu video ljudske senke kako promiču. Mora da mu se stvarno učinilo! Šta bi po krovovima neko radio u rano jutro?

Bio je neispavan, gladan, i to su bili dovoljno jaki argumenti da se uputi u Džeriko.

A što je dalje zalazio u ulicu, sve mu se manje sviđala atmosfera.

Kao da je ušao u mrtav grad.

Izenada, osetio je iza svojih leđa neki šum.

Kad je hteo da se okrene, grmnuo je nečiji glas:

— Ne mrdaj! Podigni ruke!

Dečak je poslušao.

Onda su izmyleli neki naoružani ljudi, sa svih strana. Kao da su samo njega čekali, a on je prebiraio u mislima šta bi mogao da skrivi pa da zasluži ovako vruć doček u Džeriku. Međutim, nije mogao ničega da se seti.

Malkom Tejt, šerifov pomoćnik, stao je pred pegavog jahača i odmerio ga kao krastavu žabul

— Šta ti tražiš ovde, kopile? — upitao je. — Gde ti je oružje?

Kid je pogledao dole, prema pantalonama.

— Oružje? Ne... nemam oružje... Ne nosim ga.

Tejt je sumnjičavo zažmirio desnim okom.

— Sakrio si ga?

— Nisam...

— Odakle dolaziš?

— Iz Kejston Kempa.

— Zašto si došao ovamo?

River Kid je naslutio da se u gradu nešto neobično dešava i rešio je da ne iskušava sudbinu. Proklinjao je samoga sebe što se odlučio da uđe u Džeriku, umesto da ga zaobiđe kako ga je savetovao čovek u crnom.

— Prolazio sam... Pa sam mislio da nešto pojedem...

— Kuda si prolazio?

— Onako, bez cilja — priznade Kid.

Tejt se namračii.

— Zar nisi pročitao šta piše na onoj tabli?

— Nikad nisam umeo da čitam — izbaci Kid, ne trepnuvši.

Malkom Tejt ga zagleda malo bolje.

— Ti si neka opasna ptičica, kopianu! — dobacio mu je, razmišljajući šta s njim da učini. — Hajde, silazi sa tog konja!

Dečak teška srca napusti sedlo.

— Gde si ukrao tog konja? — upita ga Tejt.

— Kupio sam ga...

— Kupio? Otkud tebi, derane, novac za konja? I sedlo si kupio?

— I sedlo!

Tejt se zacereka, pogledavši u ostale oko sebe.

— To ti je tek nešto — reče. A onda se uozbilji i sevnu očima na svoje momke: — Šta ste se okupili? Na svoja mesta, ili...

Jedan od ljudi s puškom umesto

BOOK HOLIDAYS

★
DOŠAO JE TIHO
UŠAO U LEGENDU

SVAKOG
1. U
MESECU

da ode, priđe bliže pomoćniku šerifa.

— Dokle ćemo ovako? — upita.

— Šta dokle? — naroguši se Tejt.

— Dvojica su pobegla već sa svojih mesta...

— Koja dvojica?

— Bristou i Koneli... Bili su malopre kod kovačnice, a sad su nestali! Nema ni njihovih konja!

— Prokletstvo! — opsovao je Tejt i osetio hladnoću oko srca. — Ako samo još neko pomisli da beži, ubiću ga kao psa! Jeste li razumeli? A sad, na svoja mesta!

— Ali...

— Nema ali! — planu Tejt. — Bristou i Koneli su momci, a vi ste svi porodični ljudi. Zar hoćete da vam Denijels zapali kuće i pobije decu?

— Nećemo to, ali mi nismo...

— Rekao sam na mesto! Ili ću da zovnem Džekobsa...

Ljudi se gundajući udaljiše.

Rijer Kid je zverao okolo, ne bi li ugrabio priliku da klisne odatle.

Sve mu je ovo mirisalo na neku gužvu u kojoj se ni njegova glava neće štedeti.

— Još nisi sjahao? — prekide mu Tejt misli.

Dečak skliznu niz sedlo.

— Znaš šta radimo sa lopovima ovde? — upitao ga je strogo.

— Videćeš šta radimo sa takvi-ma! — nastavi ovaj i gurnu Kida napred. — Koračaj, ali polako! Ko te je poslao?

— Niko! — odgovori ovaj.

— Ali nekoga tražiš, a?

— Tražim jednog prijatelja...

— Kako se zove?

— Ne znam... Ali mogu da ga opišem: crno odelo i crn šešir, plave oči, jaše divnog šarca...

Malkom Tejt se uozbilji.

— To je tvoj prijatelj? — upita.

— Jeste — reče Kid s ponosom.

— Onda ćete obojica završiti u zatvoru! — grmnu Tejt. — Čim ga budem sreo, skinuću mu glavu dok trepneš! Zadužio me je već do grla, ta propalica!

River Kid je jedva poverovao ušima. Šta priča ova mesnata budala? Kako se to izražava o nekome koga ne poznaje! I da li bi to smeo, uopšte, da ponovi pred njim, lično?

— Ti si onda isti kao i tvoj prijatelj — grmeo je Tejt i udarao dečaka čizmom pozadi sve dok nije pao na zemlju.

Novi udarac naterao je Kida da se podigne i izmakne sledećem. Celo telo ga je bolelo, a oči mu se punile suzama. Međutim, nije pustio ni glasa.

Tejt se najzad zaustavio.

— Sad pogledaj gore! — naredio je. — I vidi kako prolaze lopovi i banditi!

Dečak je podigao glavu i žmirnuo na suncu. Oči su mu bile natopljene prašinom, ali video je!

Nebesaj!

Mladić, gotovo dečak, klatio se iznad njega iskolačenih očiju i izbačenog jezika i činilo mu se da će konopac pući i da će mrtvac pasti pravo na njega!

Odbauljao je natrag, vrišteći.

Malkom Tejt se zadovoljno cerekao.

— Video si? Zato priznaj zašto si došao! Brzo!

Ali River Kid je još bio pod utiskom slike obešenog Barta Denijel-sa i povraćalo mu se.

— Govori! — proderao se Tejt i zamahnuo čizmom.

U tom se pojavi Gordon Džekobs. Imao je tamne kolutove oko očiju i krvlju podlivene beonjače. Činilo se da danima nije spavao. Mirisao je na viski, ali se nije primećivalo da je pijan.

— Zašto se dereš, budalo? — okrenuo se prema Tejtu. — Ko ti je ovo?

— Možda je uhoda — branio se ovaj. — Neće ništa da prizna!...

— Ima li oružja?

— Nema.

— Sam je?

— Jeste, ali govorio mi je o nekom prijatelju...

— Ti baš mnogo pričaš, Tejte! — preteći mu se unese u lice Džekobs.

— Zaključaj malog u ćeliju i vucl se na svoje mesto, čuješ li?

— U redu, samo sam hteo...

— Uradi ono što ja hoću, a ne ti! Uostalom, zašto si ga doveo? Zašto nisi pucao odmah?

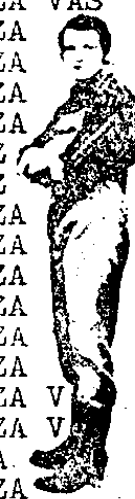
— Pa, bio je sâm, balavac...

— I onaj je balavac — pokaza Džekobs rukom prema vešalima, — pa je počeo da izrasta u ubicu.

Tejt se pokunjeno povuče, vukući Kida za sobom.

[illegible]

ZABAVNE ROMANE FORUMA

Kada se vratio ,Džekobsa nije bilo napolju.

Promrsio je neku psovku na njegov račun i odgegao ulicom prema izlazu iz grada.

Tamo ga je, međutim, čekalo novo iznenađenje.

Umesto četiri stražara, sačekao ga je samo onesvešćeni Robert Garland.

Ležao je u polusedećem položaju, iskrivljene glave, dok mu se puška nalazila daleko od ruku. Malkom Tejt je mogao samo da naslućuje šta se desilo, ali nije želeo u to da poveruje.

Uhvatio je Garlanda i počeo da drmusa.

Kako ovaj još nije otvarao oči, Tejt nastavi da ga šamara sa obe strane.

To je, izgleda, upalilo!

Čovek je otvorio oči i mutnim pogledom zurio u pomoćnika šerifa.

— Šta tu radiš, idiote? — tresao ga je Tejt. — Gde su ostali?

— Po... pobjegli su...

— Pobjegli? Šta to pričaš, budalo! Gde su pobjegli?

Zatim mu je prilepio još dva šamara i povratio ga iz obamrlosti.

— Dogovarali su se da beže dok je vreme — nastavio je da priča Garland, isprekidanim glasom. — Ja sam im rekao da to ne čine, da ću pozvati Džekobsa... Oni su...

Tejt ga protrese još jednom.

— Šta su oni? — zareža. — Zašto ih nisi ubio?

— Rekao sam da ću pucati... Ali

Barden je bacio nož i ranio me... Zatim su me razoružali i ostavili ovde...

Pomoćnik čuvara zakona u Džeriku tek tada primeti krv na svojim rukama. Dolazila je od rane na Garlandovom ramenu.

— Išćupaj mi nož — stenjao je ranjenik.

— Idi do đavola! — grmnu Tejt i uspravi se.

Odjednom se osetio sam, bespomoćan i uplašen!

Ljudi su bežali ne ispalivši ni metka! Bežali su, a da se Natan Denijels nije ni pojavio na puškomet. Nisu videli ni oblačak prašine u daljini, bežali su! Ostavljali su kuće, porodice i kao pacovi se krili po uvalama dok oluja ne prođe!

On se pope na zid i ugleda Klema Rajlija kako se puže u sedlo.

Prokleta kukavica, sigurno se oporaštao od žene, pa je poslednju uzjahivao svoje kljuse! Tejt je izvuкао revolver i lagano nanišanio...

Pucanj je protresao sunčano jutro.

Klem Rajli je podigao obe ruke uvis, a zatim se sunovratio sa sedla u prašinu.

Tejt se zlurado cerio sa zida. Njegova žrtva više se nije ni pomakla. Bila je prostreljena u srce.

Pucanj je trgao Gordona Džekobsa i on je već pomislio da su napadnuti.

Dograbio je sa zida pušku i izleteo napolje, spreman da skupo proda svoju kožu. Međutim, zatekao je ulicu pustu kao i dotle.

Njegov konj se nalazio ispred kancelarije, privezan ali uznemiren. Kao da je i životinja osećala čudnu napetost u vazduhu i stalno je kopala zemlju kopitom i tresla grivom.

Džekobs je umiri sa nekoliko reči, a onda pojaha.

Uputio se prema zapadnom delu, gde se nalazio Malkom Tejt.

Pomoćnik šerifa dočeka ga je mrzovoljno.

Bio je taman stavio nov metak u doboš, kada se Džekobs zaustavio na korak od njega.

— Ti si pucao?

— Jesam — odgovori Tejt. — Ubio sam Rajlija.

— Bežao je?

— Jeste. Ali još dvojica su uspela da pobegnu. Ostao je samo Garland, ranjen u rame i nemoćan kao pile! I ja, naravno.

— Tebi se ne beži? — upita Džekobs. U njegovom glasu Tejt nasluти svoj kraj ako odgovori pogrešno. Zato se iscerio i podigao glavu.

— Ako se bude bežalo, zajedno ćemo — rekao je. — A koliko vidim ti ne bežiš?

Džekobs ne odgovori, samo kratko klimnu glavom.

— Nema ništa novo?

— Nema.

Šerif se pope na zid, proveravajući vidik. Onda mu se lice zateže.

— A ono? — pisnu.

Tejt podskoči i uzvera se do Džekobsa.

— Ništa ne vidim!

— Ali ja vidim, oblačić prašine. Dodaj mi pušku!

Zatim su se obojica šćućurili i čekali.

Oblak prašine postajao je sve veći, a iz njega je izranjao jahač.

Gordon Džekobs je držao obraz na kundaku sve vreme, sve dok se jahač nije uobličio.

Tejt se pitao zbog čega šerif okleva! Konjanik je sasvim dobro bio otkriven, jedan pogodak bio bi dovoljan. Pogledao je u Džekobsa nestrpljivo, a onda vide kako čuvar zakona odlaže kundak.

— Neka sam proklet... — promrmljao je Džekobs.

— Šta se desilo, šerife? — pitao je Tejt.

— Samo jedna bitanga sve vreme puši dok jaše — nastavio je Džekobs, uspravljajući se. — A to je Ferli Svon?

— Ferli Svon?

— Jedan moj prijatelj iz rata — odgovori Džekobs, razvlačeći usta u osmeh. — Nebo ga je poslalo u pravi čas!

Tejt je mrzovoljno odmerio jahača.

— Ako se služi desnom rukom, slaba vajda — reče. — Izgleda da mu je u zavoju.

— Ne mari — odvrati Džekobs i skoči sa zida.

Svon je za to vreme stigao do čuvara zakona i njegovog pomoćnika.

Podigao je ruku u znak pozdrava i sjahao. Njegovo mršavo, izduženo lice s upalim obrazima iskrivilo se u nešto kao osmeh dok je levom prihvatao desnu Džekobsovu ruku.

— Šerif, a? — promumlao je

SVAKE SUBOTE VAJAT ERP

★
AVANTURE
LEGENDARNOG
ŠERIFA
VAJAT ERPA
★

Svon, ne pogledavši Tejta. — Kakav ti je ovo grad, Gordone?

— Običan grad — dobaci Džekobs.

— Da nije neka sahrana? Ne volim pogrebe, najradije stanem u red za piće.

— Prićaćemo malo uz viski — reče Džekobs, dajući znak Tejtu da ostane na svom mestu. — Poslaću ti dva čoveka s istočnog prilaza — obeća mu.

— Bolje pošalji jednu bocu — predloži Tejt.

Ali Džekobs se napravi da nije čuo.

On i Svon se uputiše glavnom ulicom izmenjujući pitanja i odgovore, kao prijatelji koji se dugo godina nisu videli.

— Tako znači — klimao je Svon glavom — obesio si dva bandita, a ljudi ti okreću leđa?

— Briga me za to — odgovorio je Džekobs — ja sam ovde zakon! U grad mi niko neće ujahati da mi skinu značku!

— Tako je, treba samo gvozdenom rukom držati ih sve u šaci! Ako malo popustiš, gotovo je...

— A tvoja ruka?

Lice Ferli Svona se zamračilo.

— Jedna ništarija u vozu, pred Oslinom... On i neki deran su me izazvali, zbog tebe.

— Mene?

— Vredali su te, a ja sam stao na tvoju stranu...

Džekobs nabra obrve.

— Koliko znam ti si brz?

— Ovaj je ipak bio brži! Pravi demon u crnom odelu. Kad sam bo-

lje razmislio, setio sam s kim sam imao posla...

— S kime?

— Sa Holidejem. Dokom Holidejem!

Gordon Džekobs ustuknu.

— Šališ se? Kako je izgledao?

— Crno odelo, crni šešir, bela košulja, koltovi sa ukrašenim drškama... A ima ledene oči, kao iz pakla da ih je izvadio i usadio pod čelo!

Džekobsovi prsti su se skupili u pesnice, a usta iskrivila u grč besa.

— To je, dakle, on bio! — procedio je.

— Video si ga i ti?

— Dolazio je ovde, dva puta. I čim bi stigao, počele bi neprilike da me snalaze!

Ferli Svon stavi ruku na srce.

— Pomoći ću ti — rekao je.

— To sam i očekivao od tebe — isceri se šerif i dotače prstom levu stranu Svonovih grudi. — Za početak, naimenovaću te za pomoćnika šerifa u Džeriku.

— Ja i zakon? — nasmeja se Svon oporim, suvim smehom. — To je najbolja šala koju sam čuo poslednjih godina!...

•
• •

Malkom Tejt je na svom stražarskom mestu počeo i da razmišlja.

Dva čoveka koja mu je Džekobs poslao na ispomoć, bili su neki golobradi mladići na koje se nije mogao osloniti. Očekivao je da će ili klisnuti prvom zgodnom prilikom, ili

kod neke prve ozbiljnije pucnjave baciti puške i zabiti nos u zemlju dok cela gužva ne prođe.

Sada je, međutim, jutro osvojilo ceo teren dokle je oko moglo da dopre.

Pomoćnik čuvara zakona u Džeriku, bivši vojnik u četi kojom je komandovao Gordon Džekobs kod generala Lia, sada je čuvao opusteli grad od običnog razbojnika i sve manje bio siguran u sebe da će uspeti da sačuva i sopstvenu glavu a kamoli šerifov grad.

Milt Vajs se na vreme izvukao, ne omirisavši barut.

Možda je bio u pravu!

Bacio je pogled natrag gde su na konopcima još visili Bart Denijels i neki iz Natanove bande koji ga je zamenio u odlasku u pakao!

Zašto taj prokleti bandit jednom ne dođe, pitao se.

Svakog trenutka bi mu se učinilo da u daljini vidi oblak prašine i zamisljao kako Natan Denijels, na čelu svojih momaka, jaše nošen osvetom prema Džeriku.

I uveravao je sebe da će on biti taj koji će ga iz zaklona skinuti sa sedla jednim metkom!

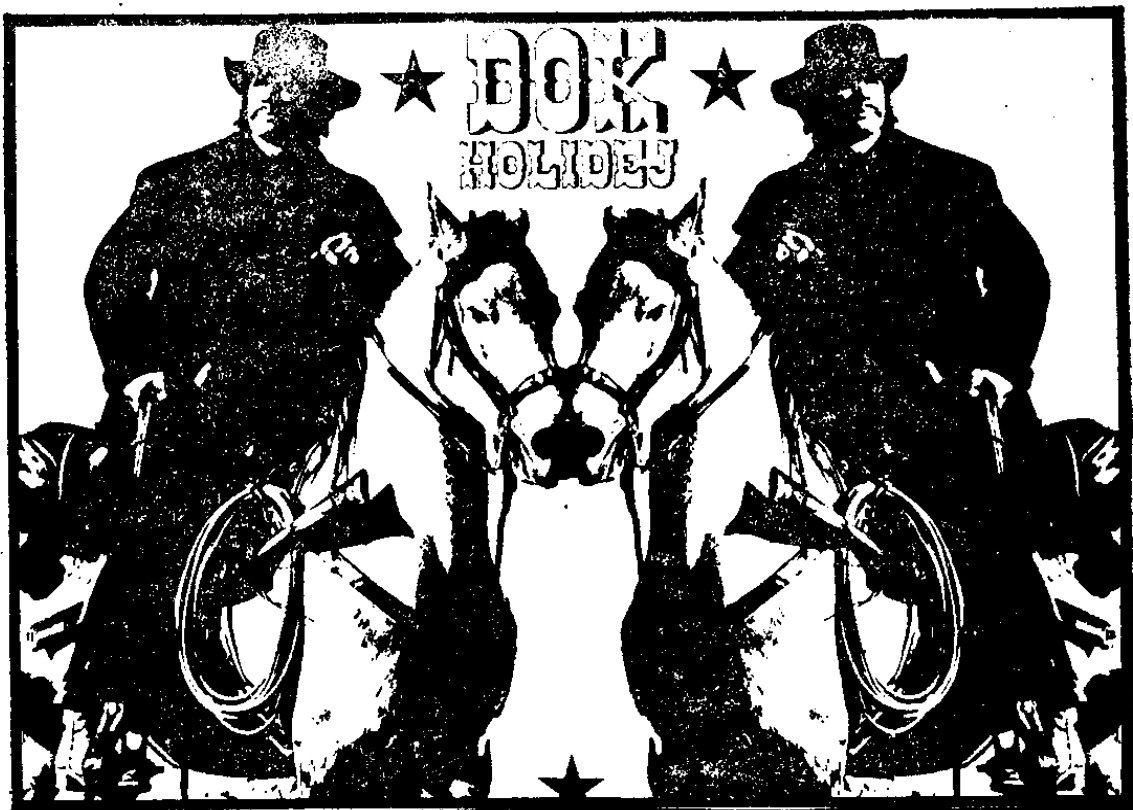
Iza sebe je čuo korake i nervozno se okrenuo potegavši kolt.

Ugledao je iskeženo lice Bastera Klarka.

— Šta te muči, druškane? — bezobrazno mu je pogađao misli kovački pomoćnik. — Nervozan si, a?

— Što si došao? — obrecnu se Tejt.

— Šerif ti je ovo poslao — reče

Klark i izvuče prepolovljenu bocu viskija.

Tejt ispruži ruku, ali ovaj povuče flašu natrag.

— Rekao je i ovo — nastavi zatim — da će te ubiti kao psa ako se napiješ.

— Vрати se u svoj brlog i pusti me na miru! — procedi Tejt, dograbivši piće. Zatim sasu u grlo nekoliko dobrih gutljaja i to ga malo razgali.

— Sad bi mogao i doručak da mi doneseš! — okrenuo se prema Klarku, brišući nadlanicom usta.

— Doručkovaćeš olovo uskoro —

nimalo utešnim glasom ga podseti Klark.

— Idi do đavola! — odmahnu ovaj rukom.

— U redu, odoh! — složi se Klark i vrati se natrag laganim korakom.

Tejt ostade ponovo sam.

Kada je posle dužeg vremena bacio pogled niz put, trgao se.

Nailazio je jedan jahač!

To je već prevršilo svaku meru, pomisli. Očekivao je gomilu bandita koja mahnito galopira prema gradu, a ovo je treći usamljeni jahač koji se približava Džeriku mirno,

kao da ga ništa ne muči drugo osim dobre kapljice i doručka!

On podiže pušku koja je ležala kraj njega i proturi cev preko zida, u pravcu konjanika.

Ubiće ga!

I Džekobs je rekao da puca bez opomene na svakog sumnjivog stranca.

Sastavio je nišan sa jahačevim prsimama i čekao da mu se približi još malo...

Nebesa!

Malkom Tejt je podigao glavu, zažmirio, a onda je ponovo spustio prema kundaku puške.

Nema sumnje, nije se varao!

Čovek koji je dolazio imao je na košulji zvezdu!

Za tako nešto, Tejtov mozak nije bio spreman. Pucati u zvezdonosca bilo je ipak previše, čak i za Gordona Džekobsa!

On tiho zviznu kroz zube momku iza drvenog korita za vodu i dozva ga prstom. Mladić pognut dotrča do Tejta, vidno uznemiren.

— Šta je? — unese mu se pomoćnik u lice. — Već si počeo da se znojíš, ha? Trk do šerifa, neka dođe odmah ovamo!

— Šerifa?

— Naravno, klipane! I nemoj da se slučajno ne vratiš na svoje mesto, odraću ti leđa!

Da bi potkrepio svoju pretnju, on poturi cev puške mladiću pod nos i zape oroz. Momak preblede kao zid, udalji se natraške, a zatim se dade u trk prema gradu, praćen zlokobnim Tejtovim cerekanjem.

Jahač je dolazio sve bliže.

Na Džekobsa nije morao dugo da čeka.

Došao je žurnim koracima, i sâm već razdražen neizvesnošću oko Denijelsovog dolaska. Trebalo je da dođe mnogo ranije ako je nameravao da dođe!

Ili je promenio plan, ili ga je, možda, stranac u crnom nasamario?

Ipak mu je nešto govorilo da nije.

— Koliko ih je? — upitao je Džekobs svog pomoćnika, penjući se na zid, kraj njega.

— Samo jedan!

— Jedan? — razočaranim glasom će šerif, suzivši zenice. Odmeravao je jahača i procenjivao.

— Sve mi se čini... — počeo je.

— I meni — umeša se Tejt. — Ima na košulji nešto što sija.

Džekobs klimnu glavom, grizući usta.

— I znaš šta — rekao je zatim suvo — ovo nije običan šerif!

— Kako? Kako nije običan?

— Poznajem tu značku... To je značka saveznog maršala!

Malkom Tejt pretrnu.

Ako je Džekobs u pravu, onda je savezni maršal opasniji i od samog Denijelsa.

Kao da je pogađao njegove misli, Džekobs ga dokopa za rame i dobro protrese.

— Slušaj — rekao je — nemamo vremena da skinemo onu dvojicu sa vešala! Ali, idi obavesti sve ostale da ostanu na svojim mestima i čute. Da se niko nije pojavio! Čuješ li? Niko!

Tejt klimnu glavom.

— A kad to uradiš — nastavi Džekobs — ostani pored ćelije gde se nalazi onaj balavac! Ni on ne sme da pisne! Ako zatreba, tresni ga po glavi... Ja ću se pobrinuti za ostalo.

— A tvoj prijatelj?

— Svon? — priseti se Džekobs. — On je... on će biti na odgovarajućem mestu!

Tejt sleže ramenima i skliznu sa zida, vitlajući uz put puškom.

Gordon Džekobs se uspravi, namesti opasač i krenu ususret jahaču.

*
* *

Nosio je pamučnu košulju sive boje i crnu maramu oko vrata. Široki, izbledeli opasač s izlizanom futrolom zdesne strane bio je prebačen preko bledožutih somotskih pantalona. Na nogama, čizme kratkih sara, bez mamuza.

— Jednostavna odeća za tako visoku funkciju — mrmljao je Džekobs.

Ali, to je bio Zapad. Što starije, pohabanije i ispranije odelo, to se u njemu čovek osećao komotnije i okretnije.

A došljak sa zvezdom verovatno nije mogao da bude izuzetak.

Jedino što je na njemu blistalo, bile su značka i oči.

Čudan, staklasti pogled prodirao je kroz Džekobsa, bez posebnog izraza, bez osećaja. Pogled koji se malo kretao, ali sve video.

Crna kosa sa prosedim zulufima ukazivala se ispod sivog, izobličienog „stetsona“, s obodom napred suže-

nim. Prav, na vrhu nešto zaobljeniji nos i široke nozdrve nadnosile su se nad punim, sasušanim ustima čiji su krajevi bili povijeni nadole.

Bilo je to čudno, ukočeno lice i Gordon Džekobs nesvesno pomisli da je trebalo ranije da misli na obešene i da ih skine odozgo. Sada je već bilo kasno.

Suviše kasno za Džekobsa...

Jahač kao da nije primećivao visoku šerifovu figuru na svom putu.

Sve dok životinja pod njim nije samla zastala, savezni maršal je gledao niz glavnu ulicu, tvrdog izraza. Onda je skrenuo pogled na Džekobsa i plamen u njegovim očima ugasnu za trenutak.

— Džekobs? — upitao je tihim glasom.

Šerif klimnu glavom, pridržavajući uzde maršalovom konju.

Ali ovaj kao da nije imao nameru da sjaše.

Ponovo je pogledao niz ulicu i Džekobsu bi jasno da ga zanimaju vešala. To je moralo da bude neizbežno pitanje, a on je na njega imao spreman odgovor.

— Šta je to sa gradom, šerife? — upitao je savezni maršal.

— Sve je u redu — odgovori Džekobs. — Mislite na ona vešala?

Ali jahač se napravi da to nije čuo.

— Svašta se priča o zakonu u Džeriku — reče zatim.

Džekobs se namršti.

Sada mu je bilo jasno da je savezni maršal poslat da ispita o prilici u gradu gde je on „gazdovao“. Mora da su loše glasine stigle i tako

daleko da su se za Džeriko zainteresovali i savezni organi.

Međutim, Džekobsa ništa nije moglo da uplaši.

Ako je trebalo... još neko bi se mogao pridružiti obešenima. Ako je trebalo!

Glavna ulica bila je pusta i okupana suncem.

Došljak sa zvezdom bez reči potera konja napred, praćen Gordonom Džekobsom.

— Zašto ste došli? — pitao je šerif, s osetnim podozrenjem u glasu.

— Zar je trebalo da ne dođem? — dočeka ga savezni maršal.

— Nismo odavno imali visoke goste u gradu.

— Sad ste, izgleda, pripremili lep doček? — dobaci ovaj, aludirajući na dva obešena čoveka.

Džekobs sleže ravnodušno ramenima.

— Dobili su što su zaslužili — samo je rekao.

— Pričajte mi o tome.

Ali, čuvaru zakona u Džeriku nije bilo do priče. Njega je izjedala neizvesnost oko iznenadnog dolaska saveznog maršala u grad, i to baš onda kada je bio najmanje poželjan.

S druge strane, razmišljao je Džekobs, to može da ima i svojih dobrih strana.

Ako Natan Denijels uskoro napadne, Džeriko će imati odličnog svedoka i pomagača. Ujedno, to će biti opravdanje za šerifa što je obešio dva lupeža te noći.

— Ko su oni? — prenu ga novo maršalovo pitanje.

Džekobs pljunu u stranu.

— Članovi Denijelsove bande — reče. — Jedan je njegov brat, a drugog ne poznajemo, ali je njegov čovek.

Sada su već bili nadomak vešala.

Maršalovo lice izgledalo je bledo i zategnuto dok je osmatrao pomodrela lica obešenih. A njegove oči povratile su onaj malopredašnji staklasti sjaj...

— Kad ste im sudili? — upita iznenada.

Džekobs počea palcem svoj podbradak.

— Džeriko nema sudiju — odgovorio je mirno.

— Umro je?

— Nije nam potreban — prkosio je Džekobs. Sve manje mu se dopadalo maršalovo prisustvo.

— Izgleda... vi ovde sudite? — upita ga maršal.

Bila je to istina, ali šerif nije ni potvrdio ni demantovao. Zadovoljio se time što je pogledao u nebo kao da ispituje neće li popodne biti kiše.

Jahač je i dalje išao napred. Prošli su vešala i uputili se prema šerifovoj kancelariji, u kojoj se nalazio Malkom Tejt.

Džekobsu se nije tamo išlo.

— Ako nemate ništa protiv, časticu vas pićem — predložio je on.

Maršal se za trenutak kolebao.

Onda je polako sjahao i Džekobs tek tada vide da je on iste visine, ali još snažniji i mišićaviji nego što se to moglo naslutiti ispod košulje i pantalona.

Ušli su u „Vasač“ salun Lu Dagliša.

Unutra nije bilo nikoga.

BOOK HOLIDAY

★
DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU

SVAKOG
1. U
MESECU

Džekobs preuze ulogu domaćina, zaobiđe šank i zastade pored boca na polici.

— Viski? — upita.

— Samo ako ne miriše na mrtva-
ca — pristade maršal. — Gde je krč-
mar?

Džekobs sleže ramenima.

— Izgubio se negde... U noćas-
njoj gužvi mnogi su se napili, a ju-
tros su se mnogi preplašili mogu-
ćeg Denijelsovog dolaska pa su na-
pustili grad. I krčmar je verovatno,
s njima.

— Slušao sam da taj Denijels os-
tavlja salune na miru — primeti
maršal.

— Ja sam slušao samo najgore —
besno uzvрати Džekobs. — Ne tiče
me se što mnogi od njega prave Ro-
bina Huda, onog iz bajki...

Maršal prihvati ponuđenu čašu i
polagano je ispi. Radio je to odmere-
no, bez žurbe, bez nervoze. Za Dže-
kobsa se to ne bi moglo reći.

— Ovde bi mnogo štošta morale
da se menja — javi se posle kra-
ćeg ćutanja maršal.

— Na primer? — promrmlja Dže-
kobs.

— Na primer sudija. Treba ga što
pre postaviti.

Džekobs je ćutke slušao.

— A zatim — nastavi maršal —
čuvar zakona!

— Šta je s njim? — prigušeno
upita Džekobs.

— Treba ga zatvoriti — mirno se
odazva ovaj — i postaviti novog, po-
štenijeg, mlađeg, savesnijeg... Zar
to nije prilika da Džeriko postane
grad umesto jazbina?

— Šalite se? — podsmehnulo se Džekobs, mada mu nije bilo prijatno da to sluša iz usta zvaničnog predstavnika najviših zakonskih organa. — Šta fali Džeriku? Šta fali meni? Pitajte bilo koga ovde, svi će vam reći isto ono što i ja!

— Hoće, ako znaju da će opet ostati pod vama... U suprotnom, naslušali biste se svačega.

— Vi to ne znate bolje od mene! — planu Džekobs.

— Ne znam gradove — odgovori maršal — ali poznajem ljude. A vi, šerife, pripadate onoj najgoroj vrst!

Džekobs preblede i ustuknu.

— Kako se usuđujete? — prodera se. — Ovo je moj grad, moja teritorija! Vi ovde ne predstavljate ništa, osim metul! Čujete li?

— Čuo sam! — pogleda ga maršal svojim staklastim očima.

Džekobsova ruka se nalazila na boku. Bio je spreman na sve.

— I još nešto: nisam čuo vaše ime! — nastavio je on. — Vidim samo zvezdu, a to za mene ne znači ništa naročito...

Maršal klimnu glavom.

— U pravu ste — rekao je i počeo da otkopčava košulju. — Pokažite vam svoje isprave, šerife.

Pritom je otkopčao gornja dva dugmeta i ispod košulje izvukao lančić, na čijem se kraju nalazio medaljon!

Gordon Džekobs je zurio u čoveka ništa ne shvatajući.

Ovaj je, međutim, prišao korak bliže, podigao medaljon do visine šerifovog pogleda i pritisnuo kopčicu sa strane.

Poklopac je odskočio u stranu.

Pred Džekobsovim očima ukazala se mala, ovalna fotografija nekog mladića. Kada je bolje pogledao, setio se koga ona predstavlja... i skoro se zagrcnuo!

Nebesa!

To lice...

Bilo je to lice Barta Denijelsa, koga je on sinoć obesio!

Gordon Džekobs, naviknut na mnoga iznenađenja, ovog puta se zaista našao pogođen i paralisan. Misli su mu kovitlale kroz mozak i sve što je stigao da zaključi bila je činjenica da onaj, koji nosi o vratu Bartovu sliku, nije niko drugi nego Natan!

Natan Denijels!

Ujahao je sâm, skriven iza značke saveznog maršala i bez mnogo muka našao se licem u lice sa Džekobsom!

A on je, budala, čekao rulju razbojnika da mu dođe pred nišan!

— Ti... ti si... — cedio je slog po slog.

Zatim je postao svestan u kakvoj se nevolji našao, bez pomoći svojih ljudi. Sami u salunu, šerif i razbojnik!

Posegao je rukom dole, ali sve je bilo kasno.

Cev Denijelsovog kolta već mu se nalazila zalepljena za stomak.

Lice čoveka koga je nameravao da sravni sa zemljom čim se pojavi na čelu svoje bande, sada je izgledalo ružno od mržnje, ispisane od očiju do usana.

Gordon Džekobs je prebledeo i zadržao pred dodirima smrti.

Lice mu se orosilo znojem, oči ispunile očajem.

— Ubico! — došapnuo mu je Denijels, pritiskajući cev sve dublje — obesio si mi brata! Dečakal

Džekobs se povlačio natrag, razrogačenih očiju.

— Detel! Obesio si dete! — odzvanjao mu je u ušima Denijelsov šapat.

A zatim je sve prestalo, pritisak je popustio.

— Izlazi napolje! — naredi mu bandit.

Pucaće mi u leđa, pomisli Džekobs. Njegova nada bili su Ferli Svon i Malkom Tejt. Kad se pojavi na ulici, shvatiće da se nalazi u opasnosti i pripucaće iz zasede.

Od te pomisli bilo mu je lakše.

Izlazio je malo podignutih ruku, zverajući okolo.

Ali, ulica mu se učini pustom kao nikada dotada.

— Daću ti šansu — čuo je Denijelsov glas iza sebe — iako ti mom bratu nisi dao!

Čuvar zakona u Džeriku je odahnuo.

Natan Denijels je ipak bio budalal! Pružati Džekobsu šansu, to je značilo i potpun spas. Nije on badava postavio Ferlija Svona na krov da motri za svaki slučaj. Kao da je predosećao neki slučajan kis, neki nenadani promašaj.

Denijels nije mogao da mu vidi lice. A ono se cerilo u zadovolinom osmehu.

Izišli su na ulicu.

— Koračaj! — naredi mu Denijels.

Šerif posluša.

— Odbroj dvadeset koraka i polako se okreni. Tek onda možeš da se moliš...

Džekobs nije ništa odgovorio.

Bilo je toplo.

Kao da se, u tom jutru, odjednom našlo podne i Džerikom je zacarila paklena vrućina.

Džekobs je brojao: šesnaest, sedamnaest, osamnaest...

Ispod oka je osmotrio krov na svojoj kancelariji i opazio Svonov šešir. Bio je tu!

Kad je izbrojao dvadeset, okrenuo se zabačene glave i drsko se nasmejao.

Natanu Denijelsu bili su izbrojani sekundi, ne njemu!

Razbojnik je stajao raskrečen, opuštenih ramena, pruženih ruku i prstiju. Ništa se na njemu nije pomeralo, u stvari, u njemu je treperilo.

Ali, Džekobs se još jednom prevario u računu.

Pre nego što se Denijels mašio svog oružja, odjeknuli su revolver-ski pucnji s njegove leve strane...

*
*
*

Obojica su pogledala na tu stranu.

Sa Džekobsovog lica iščeze samouvereni osmeh trijumfa.

Lepo je video kako se Ferli Svon izdiže sa svog mesta, grči u vazduhu, a onda glavačke poleće u ambis...

Tupo je odjeknulo njegovo beživotno telo o prašnjavo tle glavne ulice Džerika.

Ostao je nepokretan.

•
UTORKOM
I PETKOM

Gordon Džekobs upravi svoj zažareni pogled u pravcu odakle je pucaj odjeknuo i čelo mu se smrači.

Prepoznao je veličanstvenog šaraca pod još veličanstvenijim jahajem!

Dok Holidej!

Nalazio se u sedlu, hladan, nehajno oslonjen o jabuku sedla, sa šeširrom malo natučenim na čelo zbog sunca. Senka oboda prekrivala mu je polovinu lica.

Stvorio se kao iz zemlje.

Šerif Džerika sada se osetio usamljenijim nego ikad. Ni u koga više nije polagao nadu, u građane najmanje. Osećao je njihove poglede iza zavesa i mogao se zakleti da mu svi žele pakao!

Natan Denijels je okrznuo kockara pogledom i klimnuo mu glavom u znak zahvalnosti.

Sada su opet ostali sami, jedan prema drugom.

Šerif i razbojnik.

Gordon Džekobs je uzeo svoj privezak u obliku krsta i poljubio ga. Pri tome se zacerekao, ponet sulođom željom da ubija!

I potegao je...

Bilo je to njegovo poslednje potezanje u životu.

Natan Denijels je savio kolena i malo pognuo, oslanjajući desni lakat na desni bok. Vatra je bila smrtonosna. Narandžasti plamenovi suk nuli su prema čuvaru zakona i pogodili ga u raskoraku, na četiri mesta.

Džekobs se još jednom zakoprcas sa zemlje, odižući telo u želji da ustane i da se bori.

Izdišući, on je izbacio poslednju

kletvu, a zatim se opružio i tako ostao miran.

Bio je mrtav.

Natan Denijels napuni svoj kolt i stavi za opasač. Onda se okrenuo prema Džordžijancu koji je mirno posmatrao dvoboj. Jedan trenutak su se gledali ispitivački, ali ne bez simpatija.

Zatim se okrenuo prema vešalima.

Tamo je zastao pred telom svoga brata, pognuo glavu i prekrstio se. Čitav minut ostao je tako čuteći. Zatim je izvadio nož i presekao uže, puštajući da mladićevo telo padne u njegovo naručje.

Za to vreme, Holidej je sjahao i bacio pogled prema „Vasač“ sahanu. Lua Dagliša nije bilo na vratima. Kao da nikada nije postojao, tako mu se učinilo.

Onda mu do ušiju dopre neki jakuk...

Dolazio je iz šerifove kancelarije. Neko je jauknuo i čuo se pad nekog predmeta.

Kockar oslobodi drške svojih koltova i zakorači u tom pravcu.

Međutim, nije mnogo odmakao. Vrata su se otvorila sa treskom i na njima se pojavio razbarušeni Malkom Tejt. Ispred sebe poturio je River Kida kome se niz bradu slivao mlaz krvi.

Džordžijančevi prsti se zgrčise.

— Ubiću ga, ako neko pokuša da puca! — zauriao je Tejt.

Njegov kolt bio je prislonjen u dečakova rebra i bila bi zaista glupost nešto pokušavati.

Holidej je stajao kao ktp.

Malkom Tejt je to shvatio kao po-

sledicu svoje opomene i povukao je Kida sa sobom, prema konjima.

Natan Denijels je stajao pod vešalima, pokušavajući da odgonetne celu situaciju. Neka bitanga je poturala dečaka ispred sebe da bi se zaštitila od zrna. Ko je bio dečak? Zar je toliko važan kockaru?

Tejt je uočio Denijelsov pokret i proderao se.

— Ni ti ne mrđaj... ili ću ga probušiti kao dolar!

Denijels opusti ruke.

— Niko da se nije usudio... — drao se Tejt kao lud.

Korak po korak, on se primicao privezanim konjima ispred šerifovog ureda. Kockar je stajao naizgled nezainteresovan, ali celo njegovo telo bilo je napeto kao indijanski luk.

River Kid je vukao noge kao prebijen. Udarac koji je dobio u čeliji još mu je mutio razum, pa je kockara video kao kroz maglu.

A Holidej je i dalje stajao, činilo se, sa zemljom srastao.

Trebalo je samo da Tejt delić sekunde odloži cev sa dečakovog tela, hvatajući uzde konju. To je bilo dovoljno za legendarnog strelca.

Natan Denijels nikad u svom burnom životu nije video munjevitiji potez!

Odjednom, kao začarani, „linkoln- ni” čoveka iz Džordžije stvorili su mu se u šakama i pretvorili se odmah u bukete narandžastih cvetova smrtil!

Bila je to pucnjava dostojna nove legende o Doku Holideju.

Malkom Tejt je bio pogođen prvo u šaku a zatim u glavu.

Nije stigao ni da jaukne.

River Kid je osetio da ruka pomoćnika šerifa iz Džerika olabavljuje pritisak, pa je spontano šmugnuo pod bokove privezanih životinja. Uznemireni, konji su kopitama pretili da dečaku smrskaju glavu, ali Kid se odšunjao van njihovog dometa, ispod daščanog poda.

Odatle je virio, ne bi li ugledao ono što ga je interesovalo.

Tada je opazio Džordžijanca.

Ne razmišljajući, iskobeljao se iz prašine i poleteo prema njemu. Poželeo je da ga zagri, ali se na vreme zaustavio videći onaj stari, poznati ledeni izraz na njegovom licu.

Kockar nije želeo da iskazuje osećanja, pa ni sada.

On je bio prokletnik kome su prijateljstva više smetala. Usamljenost je bila njegov život. I lutanje kroz brda i ravnice Zapada.

Dečak je otvorenih usta zurio u visokog čoveka u crnom, koga je uporno pratio, a zbog koga je uporno upadao u nevolje. I izlazio iz njih zahvaljujući opet njemu...

Holidej je ispod oka posmatrao neizvesnost na dečakovom licu.

U tom su sa zapadne strane u Džeriko ujahali Denijelsovi momci sa Sidom Montanom na čelu. Pucnjava ih je privukla pre ugovorenog znaka i mislili su da će biti najbolje da se nađu svom vođi pri ruci.

Montana je radoznalo posmatrao leševe na ulici. Prebrojao je tri: Džekobsov Tejtov i Svonov. Možda je očekivao više, a možda je bio razočaran što za njega nije ostalo ništa da mu naleti na nišan.

Grupa od četiri jahača zastala je ispod vešala, gde je Natan Denijels već umotavao svog brata u ćebe.

Nešto dalje, Holidej je pripalji-vao cigaretu, dok je pred njim de-čak buljio u njega kao hipnotisan.

— Gotovo je, šefe? — oslovio je Denijelsa Montana.

Ovaj mu ne odgovori, već podiže telo i ponese prema jednom od pri-vezanih konja. Polako ga je preba-cio preko sedla i oba kraja ćebeta vezao, ispod boka, da se ne bi kla-tili uz put.

Zatim je ugledao kako kockar okreće Kidu leđa, a u dečakovim očima izbija očajanje i tuga.

Za trenutak, u Džeriku je zavlada-la tišina.

— Sam si na ovom svetu? — pri-de Denijels River Kidu, kao da po-gađa sve njegove misli.

Dečak obrisa nos, glasno šmrknu, i ne reče ni „da” ni „ne”. Gledao je u kockara koji se tromim korakom, povijenih leđa, udaljavao prema svom Migu.

Denijels spusti šaku na njegovo koščato rame.

— Pusti sad to — rekao je tiho. — I on je usamljen kao i ti. Samo, pred tobom je budućnost, a on ne mo-že da se oslobodi prošlosti... Zato je najbolje da ostaneš gde si. Ne trči.

Dečak je svom snagom pokušavao da zaustavi suze.

— Nije se ni pozdravio... — pro-mucau je.

— Zato što mu je teško — reče Denijels. — Njemu je teže nego te-bi, uveravam te. Obriši nos i kreni sa mnom...

— Kuda?

Sid Montana je prišao i čuo kraj razgovora.

— I ja se pitam kuda ćemo? — ob-ratio se Denijelsu. — Na koju stra-nu, šefe?

— Svako na svoju — suvo odgo-vori Denijels i ispravi se.

Montana se isceri.

— Šališ se? — upita.

— Zar mi je do šale?

Montana baci brz pogled na Bar-tovo telo prebačeno preko sedla.

— Nisam tako mislio, ali...

Denijels ga prekide pokretom ru-ke.

— Odlazim — reče. — Zaboravite da sam postojao i pođite svojim pu-tem. Ti, Montana, preuzmi ljude ako te hoće. Ne želim više da imam sa vama ništa. Jasno?

Ovome ipak nije bilo sve jasno. Izgledao je kao da su ga mazge uda-rale kopitama po glavi.

— Ništa ne shvatam — najzad je procedio.

— Onda ostani tako i razmišljaj! Revolveraš je zabacio šešir na po-tiljak.

— Slušaj, šefe! — promrmlja. — Nemoj reći da ćeš se povući u mi-ran život? Posle svega? Zar ćeš ve-rovati u to da će te zakon ostaviti na miru? Ili tvoji bivši prijatelji?

— Nikad nisam imao prijatelje — suvo mu uzvрати ovaj.

— A mi? — lupnu se Montana po prsima.

— Vi ste... prijatelji pri deobi. U nevolji, ja se oslanjam na sebe. I odsada će tako biti. Zbogom!

On okrete Montani leđa i zagrlji Kida.

— Ideš sa mnom?

On je oklevao s odgovorom. Još uvek je gledao za kockarom, čija se prilika stapala sa nebeskim plavetnilom na kraju duge ulice.

— Kuda ćemo? — najzad izusti.

— U jednu dolinu — došapnu mu Denijels. — Čarobnu dolinu, po ime nu Grin Springs. Zavolećeš je, obećavam ti.

River Kid odveza svog konjica i pope se u sedlo.

Holidej je sada bio samo tačka u daljini.

— Idemo — uzdahnu Kid i zateže uzde. Denijels pojaha napred, ispraćen nemim pozdravima svojih dojučerašnjih partnera.

Oni su se teško mirili s činjenicom da Denijels zauvek odlazi. Mislili su da neće odmaći ni milju, a da će okrenuti svog konja i dogalopirati do njih.

Zato su stajali na istom mestu gde su se zatekli i čekali da se to dogodi.

Ali se nije dogodilo.

Natan Denijels zaista je održao reč. Više ga nikada nisu videli.

KRAJ

DOK HOLIDEJ

broj
28

**U SENCI
SMRTI**

SVAKOG 1. U MESECU

avgust 1974.